

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYAK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. ÉVFOLYAM 14. SZÁM.

ARA: 40 FILLER

CSÜTÖRTÖK, 1972. ÁPRILIS 6.

Elsőként csatlakoztak

A Mecseki Szénbányák KISZ-bizottsága ebben az évben április 22-re meghirdette a kommunista szombat tartását. A felhíváshoz elsőként csatlakozott a Kossuth-bányai szállító körlet ifjúsága és dolgozói. Ugy tervezik, hogy a műszakon a körlet száz dolgozója vesz majd részt.

Termelési jelentés

Zobák és Béta az élen

Az első negyedévben két üzemünk, Zobák- és Béta-bánya teljesítette 100 százalék felett a mennyiségi széntermelési tervét. Az előbbi 23 951 tonna, az utóbbi 6208 tonna többlet-szén-tartalmat adott. Az üzemek rangsora az első negyedévben:

1. Zobák	114,6%
2. Béta	107%
3. Északi Bányau.	96,4%
4. Kossuth-bánya	92,7%
5. Vasas-bánya	91%
6. Pécs-Bányauzem	88,9%

Nagymányoki Brikett 84,7 százalékra, a Tanbánya pedig 96,9 százalékra teljesítette időarányos tervét.

Minőség tekintetében a márciusi havi eredmények állnak rendelkezésünkre:

Pécs-Bányauzem	Terv	Tény
(Széchenyi-akna)	38,5	40,8
Vasas	37,0	37,2
Kossuth	36,0	36,8
Béta	37,0	34,9
Zobák	34,0	31,7
Tanbánya	36,0	37,3
Szászvár	32,5	33,9

Az ország tíz szénbánya-vállalata közül a Mecseki Szénbányák van a legkedvezőbb helyzetben

- Kiküldött munkatársunk jelentése -

Budapesten, a Magyar Sajtó Házába csütörtökön konzultációra hívta Székér Gyula nehézipari miniszter a sajtó, a rádió, a televízió munkatársait. Szerkesztőségünk is képviseltette magát. Több, a Mecseki Szénbányákat is érintő kérdések kerültek napirendre.

Székér elvtárs először arról a központi alumínium kormány-programról adott tájékoztatást, amely 1975 végéig - magyar-szovjet egyezmény alapján valószínűleg meg. Ez az időszak mint-

egy hárommillió tonna alumínium, 780 ezer tonna timföld, 150 ezer tonna félkész és készáru termelését írja elő.

A nehézipari miniszter beszélt az energiahordozók vonatkozásában végbement változásokról - hazai, külföldi, illetve világviszonylatban. A magyarországi szénhidrogén-termelést számottevő szovjet import segíti. A földgáz és az olaj mintegy 450 kilométerrel, a Volga-Baskir tájékról jut el hozzánk.

Székér Gyula foglalkozott a különböző fémércek bányászásáról is, majd a széntermelésről érintette. A feltárt 700 millió tonna szénvagyonból 300 millió tonna a Mecseki Szénbányák területén húzódik és minden másza kocsizható szénre szükség van az országnak.

A nehézipari miniszter kiemelte, hogy a hazánkban lévő tíz szénbánya-vállalat közül a Mecseki Szénbányák van a legkedvezőbb helyzetben.

Az energiahordozók versenyével kapcsolatban kiemelte: a széntermelés országos volumene (27-28 millió tonna/év) hosszú évekig azonos maradt a mostanival. A népgazdaság fokozódó, növekvő energiagigényét a szénhidrogén termelésének emelésével egészítik ki. E kérdés során említette Székér Gyula, hogy jó lenne, ha az érintett vállalatok a melléktermékeiket a gázolaj, és a földgáz fűtőszerevényeinek javítására, karbantartására, szerelésére összpontosítanák.

Székér elvtárs hangsúlyozta azt is, hogy a Nehézipari Minisztérium a továbbiakban is nagy figyelmet szentel a közvélemény tájékoztatására. Köszönetét fejezte ki a sajtó munkatársainak, akik hatékonyan szolgálták az 1971. évi gazdaság-szervező munkát.

Vizhányó Imre

A vállalati szb és szakszervezeti tanács tárgyalta:

a balesetet szenvedtek kártérítését és a munkavédelmi feladatokat

A vállalat szakszervezeti tanácsa és bizottsága március 27-én délelőtt a meszesi központi épület nagytermében tárgyalta a vállalatnál bekövetkezett balesetek után az üzemek kártérítési tevékenységéről szóló jelentést, valamint a dolgozók biztonsága és egészségének munkafeltételeinek fokozására készített intézkedési tervet.

Az ülés első napirendi pontjaként Lombos Antal munkavédelmi felügyelő és dr. Kovács Lajos TI-felelős által készített jelentést tárgyalta a tanács-ülés:

„A vizsgálat során megállapítottuk - ez a most beszámoló három termelő üzem jelentéséből is kitűnik, - hogy vállalatunk területén általánosan jól hajtják végre a kártérítésekre vonatkozó rendelkezéseket. Különösen vonatkozik ez azokra a dolgozóakra, akiknél a baleset következtében maradandó munk-

kaképesség csökkenés következett be, és emiatt munkakör változtatásra kényszerültek, vagy nyugdíjazásukra került sor. Az e területen kifejtett tevékenységüket felsőbb szerveink is jónak ítélték meg.”

„A vizsgálat másik részét képezte: hogyan érvényesülnek az üzemi balesetek során a dolgozók törvényes jogai. Annak elengérére, hogy nagy általánosságban betartják üzemünkben a törvényességet, mégis vannak hiányosságok, amiket feltétlen meg kell szüntetni. Kossuth-, Zobák- és Pécs-Bányauzem beszámolója alapján, de a többi üzem gyakorlatából is megállapítható, hogy a sérült dolgozóknak kárigénye érvényesítésére történő felhívását a biztonságtechnikai csoportokra bizza az üzemvezetés. A biztonságtechnikai csoportok azonban Vasas-bánya, építési- és karbantartó üzemek kivételével, csak 3 napon túl gyógyuló baleseteknél tájékoztatják a dolgozókat. Így a 0 napos és az 1-3 napos baleseteknél elmarad a dolgozóknak a kárigény jogára történő figyelemztetés. Kossuth-bányán pl.: 1971-ben amint azt a jelentés is mutatja, a bekövetkezett 1389 baleset során mindössze 714 főt értesítettek ki, 675 fő kiértesítése elmaradt.”

A továbbiakban sor került három üzem, Kossuth-bánya, Zobák-bánya és Pécs-Bányauzem által készített: az üzemükben történt balesetek kártérítéséről szóló jelentések tárgyalására.

Az ülés második napirendi pontjaként került megtárgyalásra a Mecseki Szénbányák 1972. évi intézkedési terve a dolgozók biztonsága és egészségének munkafeltételeinek javítására.

A Mecseki Szénbányák a dolgozók biztonságos és egészséges munkafeltételeinek a fokozását, a balesetek számának és

Kitüntetettjeink

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából, eredményes munkájuk elismeréséül az állami, a gazdasági munka különféle területein dolgozóknak kitüntetésekkel adományozott. A kitüntettek között van Kollár Dénes, a Mecseki Szénbányák Zobák-bányauzemének frontmestere, aki a Munkáértrend arany fokozatát kapta.

Ugyancsak hazánk felszabadulása évfordulója alkalmából a Munkásörszág Országos Parancsnoka baranyai munkásörökét tüntette ki. A Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozatát kapta Schanzl Antal, a Mecseki Szénbányák Pécs-Bányauzemének dolgozója. A Harbraz fokozatát kapta Tribelza Szolgálatáért Erdemérem Lajos, a Mecseki Szénbányák Vasas-bányauzemének dolgozója.

Május 20.

Munkavédelmi vetélkedő a Puskinban

A Mecseki Szénbányák vezetősége - a szakszervezeti bizottsággal és a vállalati KISZ-bizottsággal közösen - a vállalati munkavédelmi szabályzatban előírt munkavédelmi vetélkedőt rendez május 20-án a Puskin Művelődési Házban.

A vetélkedő célja: dolgozóink biztonságtechnikai, munkavédelmi és egészségügyi ismereteinek jobb elsajátítása, bővítése.

A vetélkedőt két csoportban bonyolítjuk le - külön a széntermelő, külön a kisegítő üzemeknél. Egyes csoportban versenyeznek azok a dolgozók, akiknek szakmai képzettsége a technikum végzettségénél alacsonyabb, függetlenül a beosztásuktól. A második csoportban azok kapnak helyet, akik technikus, vagy annál magasabb végzettséggel rendelkeznek. Itt sem a beosztást vagy az állománycsoportot nézzük.

A vállalati vetélkedőn a széntermelő üzemeknél Kossuth-bányától és Pécs-Bányauzemtől 2 műszaki és két fizikai dolgozó vesz részt. A többi bányauzemtől 1 műszaki és egy fizikai dolgozó indul.

A kisegítő üzemeknél lakatos szakmában tartjuk meg a vetélkedőt, úgy, hogy minden üzemtől egy műszaki és egy fizikai dolgozó vesz

részt. A kisegítő üzemeken kívül a nagymányoki brikettüzem is képviseltette magát.

A döntőbe a tavaly megrendezett üzemi vetélkedők első helyezettjei kerülnek. Ezek névsorát április 10-ig kérjük beküldeni a vállalati szakszervezeti bizottság munkavédelmi felügyelőjéhez.

A vállalati döntő valamennyi résztvevőjét jutalmazzuk.

A vállalati vetélkedőre, hogy felkészülhessenek, az üzemek részére kiadjuk az összes kérdést. A zsűri elnöke a helyszínen választja ki azt a tíz kérdést, amely a vetélkedő témája lesz.

A bányászati és lakatosipari vetélkedőn mind a négy csoportnak jutalmat adunk a vállalati döntőben elért helyezések alapján. A jutalmak a következők lesznek:

Első helyezett: 1 darab kéthetes üdülőjegy, plusz 1500 Ft. Második helyezett: három nap jutalomzabadság, plusz 1200 Ft. Harmadik helyezett: három nap jutalomzabadság, plusz 1000 Ft. Negyedik helyezett: 800 Ft. ötödik helyezett 600 Ft, hatodik helyezett 400 Ft, hetedik helyezett 300 Ft, nyolcadik helyezett 300 Ft.

Játékvetők: Rickert Antal és Nagy Zoltán.

Kiváló brigád

A Bátai Sándor vezette „Gagarin” 37 tagú kétszeres kiváló szocialista brigád március 26-án délután ünnepi brigádértekezletet tartott a vasasi Petőfi Sándor Művelődési Házban. Az értekezletet - melyen a családtagok is résztvettek - Méder Miklós párttitkár nyitotta meg. Ezt követően Bátai Sándor ismertette a brigád munkáját. „A vállalat kiváló brigádjai” kitüntetés és a vele járó 1500 forint pénzjutalmat Gergő György főmérnök adta át a brigád tagjainak. A képen: Gergő György átadja a kitüntetés és a pénzjutalmat Bátai Sándor brigádvezetőnek.

Foto: Barna Teréz

A „LUN-I” a bányászok segítője

Leningrádban az Oszsz-szövetségi Bányászati Intézetben a „Lun-I.” néven ereteni műszert — lézer irányjelzőt — konstruáltak, amely segít megartani a föld alatti vágatokat megadott irányát. A vágatokat elhelyezett műszer fókuszált fényugarat bocsát ki, amely biztos tájékozatást szolgál a bányászok számára. A föld alatti navigációnak ez az új eszköze lehetővé tette a szénbányászat állásának lényeges csökkenését.

A faekétől az űrhajóig

A faekétől az űrhajóig — ez a legkifejezőbb tabló abból a képes kiállítás anyagából, amelyet április 4-e előestéjén — az MSZBT megyei és üzemi csoportja szervezésében — mutatták be a Karbantartó Üzemnél. A gazdag fényképes összeállítás emléket állít annak a több mint fél évszázados gazdasági, politikai, kulturális, tudományos előrehaladásnak, amelyet 1917-től napjainkig elért a Szovjet-unió.

Képeket láthatunk a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról, a hatalom átvétele után kialakult helyzetről, az ötvenes tervek eredményeiről, a szovjet nép küzdelmeiről és sikereiről, a békéért vívott ánfeláldozó harcokról, s a jelenkor gazdasági és technikai eredményeiről. A tudományos előrehaladást az űrutatásban elért világraszóló sikerek reprezentálják.

NINCSEK OK A NYUGTALANSÁGRA

A választ: egyértelmű nem. A szén még ma is csaknem 50 százalékkal részesedik hazánk energiamélegében, az 1969-70-es kemény tél tapasztalatai mindenkit megtartottak arra, hogy csak körültekintő energiagazdálkodással lehet kielégíteni az ipar, a népgazdaság szükségleteit. A hazai széntermelés évek óta 27-28 millió tonna körül állandósult, s — az energiagazdálkodási terv szerint — ugyanennyi marad a termelés 1975-ben, sőt, még 1980-ban is. A mélyművelésű bányákból felhazott szén, illetve a külszíni fejtésekben kitermelt szén aránya változik ugyan (az utóbbi javára), de a széntermelés mennyisége nem.

Az eredeti tervek szerint 4,4 milliárd forintot beruházási programot bonyolítanak le a IV. ötéves terv során a magyar szénbányászatban. Ezt a programot senki sem csökkentette. Változatlan ütemben folytatódik például a pécs-vasas bányá-üzem rekonsztrukciója, a dorogi Lencsehegy I-es bányáuzem építése, az oroszlányi XX-as akna rekonsztrukciója — és így sorolhatnók tovább a beruházásokat.

A beruházások azt bizonyítják, hogy a népgazdaság a jövőben is igényt tart a szénre, a szénbányászok áldozatos munkájára.

(Megjelent a Népszava március 29-i számában.)

Magyar László

Fogadónap Pécsbányatelepen

3000 lakost érint

Ha valakinek Pécsbányatelepen adócskerekre, tejjegyre vagy épp hatósági bizonyítványra volt szüksége, felülhelt a 46-os, 50-es, vagy a Széchenyi-aknától a Budai állomásig közlekedő 11-es buszra és rázathatta magát egyetlen papíradarabkáért, ráadásul ráment fél napja. Ezért határozta el Pécs megyei város I. kerületi tanácsa hivatala, hogy Pécsbányatelepen szakigazgatási kiemeltséget állít fel. A kiemeltség március 15-én nyílt meg a Debreceni Márton utca 24. szám alatt. Paluska Gyuláné, a hivatal vezetőjét keréztük meg, hogy milyen ügyekkel kereshetik fel Pécsbányatelep és a hozzá tartozó területek: Gesztenyésdűlő, Körház-tér, Körház utca, Körmőcz és Selmezc utca, Széchenyi-akna, András, Zöldelő, Gödör és Gesztenyes utca, Károly tér, Károly, Sétátér és Rákos Lajos utca, András-akna, a Marx utca 260. és 265. számú ház, Andrásbányavölgy, Alsógyűkés, Istenáldás-völgy, Lámpásvölgy, Borbálatelep, Czerékvölgy, Káposztásvölgy, Bittner Alajos és Kanyar utca, Nagymeszes-dűlő, Alsó- és Felső-Bánom, Nagybanáréti völgy, Keresztkunyhó és Fehérkút lakói.

melynek végén a Bányászati Aknamélyítők lezárták, így a zsákutca végén lakókat kocsival megközelíteni a visszafordulás lehetetlensége miatt nem lehet. Kéri, hogy a Tanács tegyen valamit az érdekében.

— A hivatal helyisége nem a telep legforgalmasabb helyén van. Hogyan tudhatják meg az e területen lakók, hogy mikor van fogadóóra és ki tartja?

— Nyitvatartásunk és hirdetőményeink a hirdetőablán olvashatók, de ezúton is megragadom az alkalmat, hogy a lakók tudomására hozzuk: a hivatal minden hét szerdáján délután 8-12 óráig, míg minden pénteken 13-16 óráig tart nyitva. Ezen kívül még itt kell megjegyezni, hogy minden hónap utolsó péntekén az ügyfélfogadást a kerületi hivatal elnökhelyettese tartja. Várjuk a lakók bejelentéseit!

K. L.

Az enyhe tél után

Átmeneti gondok a szénbányászatban

Ülést tartott a bányászszakszervezet központi vezetősége. Meghallgatta, majd jóváhagyta az elnökség beszámolóját a bányászszakszervezet 1971. áprilisában megtartott XX. kongresszusára megválasztott munkáról, s az elnökség részletesen megvitatotta az ideai enyhe tél következtében kialakult helyzetet a hazai szénbányászatban. Az utóbbi témával foglalkozunk alábbi cikkünkben.

Az ideai enyhe tél, amely milliárdos nagyságrendű megtakarításokat tett lehetővé a népgazdaságnak, illetve a lakosság számára, átmeneti nehézségeket idézett elő a fűtőanyagot termelő iparágakban, mindenekelőtt a szénbányászatban. A szaklatlanul magas hőmérséklet miatt ugyanis sok vevő — különösen a belkereskedelem — csökkentette megrendeléseit, ezért március végére csaknem 2,3 millió tonna szén hallmazódott fel az országban, 1-1,5 millió tonnával több, mint más években ilyenkor.

MEGSZONT A TULÓRA

A gondok nem minden szénbánya vállalatot érintenek egyformán. A kocsizható mecseki szén minden mászája szükséges, ezért ott csak a brikett-termelés kellett csökkenteni. Nem lehet nagyobb értékesítési gondról beszélni a tatali, a dorogi, a mátravédeki szénmedencében sem. Jelentősebb mérvű, átmeneti termeléskorlátozásra volt szükség, viszont a borsodi, a közep-dunántúli, a várpalotai, az ózdi és a nógádi szénbányákban. A mecseki szénmedencét kivéve szinte mindenütt megszüntek a túlórázások, sőt — a legtöbb szénvidéken — a szabadnapok előbbre hozása, a dolgozók egy vagy több napos szabadságolása vált szükségessé. Emellett a termelés gazdaságossága azt kívánta, hogy a bányavállalatok tetemes mértékű munkaerő-átcsoportosításokat hajtsanak végre az aknák között.

A bányászszakszervezet központi vezetősége hangsúlyozta: indokoltnak tartja a munkaerő átmozdítását, a szabad szombatok átütemezését, a törvényes munkaidő megtartását mellett. Bizonyos mennyiségű szabadságolás szorgalmazása is kívánatos lehet, megfelelő propagandamunkával és ajánlásokkal. De nem sérthetők meg a dolgozók jogai, a Munka Törvénykönyve előírásai.

TARGYALÁSOK — INTEZKEDÉSEK

A gondok enyhítése végett a bányászszakszervezet, illetve a Nehézipari Minisztérium tár-

gyalásokat kezdeményezett a szénimport korlátozására. A munkaerő teljes foglalkoztatása céljából újabb, széntermelő munkahelyek elkészítése lenne kívánatos. Ehhez azonban az EMSZ (Egyesült Magyar Szénbányák) számításai szerint a magyar szénbányászatnak mintegy 70-80 millió forint hitelt, illetve központi segítségre lenne szüksége, hiszen a bányák árbevétele jelentősen csökkent. Az EMSZ az erre vonatkozó javaslatot már továbbította a NIM-hez, illetve az Országos Energia Gazdálkodási Hatósághoz. „Végül” az idén is bérpreferenciában kell részesíteni a szénbányászatot, hiszen a túlórázás radikális megszüntetése számottevő keresetszökkenéshez vezetne a bányászok körében. A bányászszakszervezet központi vezetősége nyomatékosan hangsúlyozta, hogy ennek semmiképpen sem szabad megtörténnie. Aláhúzza azt is, hogy semmiféle átmeneti nehézség nem teremthet indokot arra, hogy amolyan „mindent felülül várunk” hangulat uralkodjék el a bányavállalatoknál. Mint minden más iparágban, a szénbányászatban is alapvető erkölcsi, sőt, politikai kötelesség a múlt évi gazdálkodás kritikus elemzése, az eközben feltárt hibák kijavítása, a hatékonyság fokozása.

Amint látjuk, jelentős intézkedések születtek, s vannak készülöben, hogy szénbányászatunk rugalmasan alkalmazkodjék a piaci igényekhez, minél kevesebb zökkenővel vészelle át az átmeneti nehézségeket. Ennek ellenére többen felteszik a kérdést: vajon nem kerül sor elbocsátásokra, a termelés további, radikális csökkentésére?

Janus Pannonius ünnepei Pécs, 1972

Janus Pannonius halálának 500. évfordulójára rendezett ünnepsorozat egyik legkiemelkedőbb eseménye volt a március 27-én este a Pécsi Nemzeti Színházban bemutatott Panegyricus (dícsőítő ének) tánclantáziákból és párbeszédéből, hangszeres zenével és énekkel, három felvonásban, tizenkét képből álló előadás. Zenéjét Farkas Ferenc szerezte a párbeszédet Gyártás Miklós írta, színrevitte Eck Imre.

Farkas Ferenc: „Hogy a mű megkomponálására engem kértek fel, bizonyára annak köszönhető, hogy kontatásban, a Cantus Pannonicusban már elég alaposan foglalkoztam a költővel. Több okból is szívesen fogadtam el a megbízást. Erdekelt; maga a táncjáték műfaja, és az az elképzelés, hogy a táncképek egy-egy Janus Pannonius vershez kötődjenek. Én ehhez a koncepcióhoz hozzáadtam a magam elképzeléseit, például azt, hogy a képek előtt három krónikás három szólamban élénkíti, elrejtálja a soron következő zenei képek címét. Ebben az az érdekesség, hogy a bariton és a basszus az eredeti latin szöveggel a kíséretet adja, a felső szólam, a tenor pedig a magyar fordítást énekl. Ennek a megoldásnak nagyon sok előzménye van a zenetörténetben.”

(E szavakat a szerző Farkas Ferenc zeneszerző a Magyar Nemzet 1972. február 13-i vasárnapi számában közölt nyilatkozatából idéztük.)

Eck Imre: „Számomra Janus Pannonius egyéniségéből mindennekelőtt a költő a fontos. Aki minden élethelyzetben, ha diák, ha pap, ha az országot képviselő diplomata, ha éppen harcban szálló főúr — hitvátsa szerint, elsősorban művész. Janus szubjektív világvéletem keretében, amelyet két, egymáshoz képest aszimmetrikus levő társadalomnak, Itáliának és Magyarországnak hatósói formáltak; és

amelyben alkotó fantázia munkálkodik.”

„Azt hiszem, a balett műfaja egyedülálló lehetőséget nyújt arra, hogy együtt mutassuk be a Janus társadalmát jellemző látványos tényeket, és a belőlük transzponálódott lírai látomásokat. Hogy ugyanaz a képsor érzékeltesse a konkrét élethelyzetet, és a belőle születő költői véleményt. A löszereplő itt az eseményeknek részese, de felidézője és újraköltője is. Mert a darab lényege: Janusnak, a művészek színpadra kiváltott, belső világvéle.”

(Eck Imre szavait a Népszava, 1971. október 16-i számából idéztük.)

A Panegyricus március 27-én este előadását megelőzően délután fél 11-kor a Barbakánban felavatták Borsos Miklós Kossuth-díjas szobrászművész Janus Pannonius szobrát. Utána déli 12 órakor a Tudomány és Technika Háza nagytermében megnyílt a Janus Pannonius és kora című kiállítás. Délután a dr. Doktor Sándor Művelődési Központ nagytermében kezdődött a három napos Magyar Irodalomtörténelmi Társaság vándorgyűlése. Ot órakor nyitották meg a Modern Magyar Képtárból Marty Ferenc Munkácsy-díjas festőművész Janus Pannoniusról készített rajzainak kiállítását. Március 28-án kezdődött a Pécsi Tudományegyetem Állami- és Jogtudományi Kara aulájában a Magyar Tudományos Akadémia Tanácskozása, amelyet Kardos Tibor Kossuth-díjas egyetemi tanár nyitott meg. A tudományos ülés március 31-én ért véget. Április 3-án délután fél 12-kor a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Bartók Klubjában a Janus Pannonius Művészeti Pályázat eredményhirdetésére került sor. A díjjal Takács Gyula, a Baranya megyei Tanács elnökhelyettese adta át.

Élenjáróink

A KISZ megalkulásának 15. évfordulójára és Április 4. tiszteletére a Pécs-Bányáüzemben, István-akna dolgozó Megyeri Ferenc egyéni munkaversenyét indított. A verseny február harmincadikáig bezárólag az élemezny

Zsember János 180% István-akna

Kuruczai Ferenc 146% István-akna

Almássy Albert 146% István-akna

B E S Z Á M O L Ó

a Mecseki Szénbányák 1971—1975. évi kollektív szerződésének 1971. évi végrehajtásáról és végrehajtásának tapasztalatairól

MUNKAÜGYI VITAK ELDONTÉSE

E fejezet keretében csak a vállalatnál működő munkaügyi döntőbizottságok számát és illetékességi területét kellett és lehet szabályozni a kollektív szerződésben.

Itt kell megemlítenünk mégis, hogy a vállalatunknál működő munkaügyi döntőbizottságok összesen mintegy 220 panaszos ügyet tárgyaltak.

A munkaügyi panaszok jellegét tekintve a panaszoknak majdnem fele (90) baleseti kapcsolatos kártérítés miatt merült fel, utána számszerint a fegyelmi határozatok (40) és kártérítési határozatok (20) elteni panaszok következnek. A munkaviszony megszüntetésével, bérüggel, szabadsággal kapcsolatos panaszok száma a dolgozók létszámához viszonyítva, elenyésző. Ha figyelembe vesszük azt a körülményt is, hogy a panaszoknak csak bizonyos hányada bizonyult alaposnak, akkor a munkaügyi döntőbizottság panaszokból arra a következtetésre lehet jutni, hogy a vállalatunknál a kollektív szerződés előírásait kevés kivétellel betartották.

ÜJÍTÁSI SZABÁLYZAT

A kollektív szerződés mellékleteként 1971—75. évekre kiadott vállalati újítási szabályzat, mely az 57/1967. kormány. sz. rendelet szellemében készült, elősegítette vállalatunknál az újítási mozgalomban elért eredmények további javulását.

A régebbi szabályzathoz viszonyítva, egységes értelmezést biztosít az újítási ügyek intézésével megbízott dolgozóknak, valamint az újítóknak. A javaslattevők világosan látják jogukat és kötelességüket, újításuk elbírálásának módját. Vállalatunknál az elmúlt évtől tovább emelkedett az újításokból, találmányokból származó gazdasági eredmény és az elfogadott javaslatok száma, mely a régi szabályzat idején lényegesen csökkent.

A Szakszervezeti és Újítási Egyeztető Bizottságokhoz (SZU-EB) kevesebb újító fordult panasszal és ügyük száma megnyugtatóan került elintézésre, mert nem döntőbizottsági, sem bírósági ügyünk nem volt a szabályzat érvénybelépése óta.

TERVEZETT MÓDOSÍTÁSOK

1) A Központi Gépjármű-telepítésre tekintettel a munkaidő beosztás fejezetét ki kell egészíteni a következőkkel: 8. old. 8. bekezdés: „A Központi Gépjármű-telepítés munkások munkakezdesi ideje 5,45 és 13,45 óra.” 8. old. utolsó bekezdés: (a munkaidő kezdete 6 óra 45 perc) „...továbbá a Központi Gépjármű-telepítés...”

2) A „Személyi alappár megállapítása” című fejezet (17—19. oldal) teljes egészében hatályát veszti, helyébe a következő rendelkezések lépnek: „a) A munkások személyi bérét a mindenkor hatályos vállalati munkaköri katalógusban rögzített előírások és bértételek alapján kell megállapítani. b) Az alkalmazottak személyi alappárát, illetve bértételeit jogszabályok határozzák meg.”

3) A „Gyermekeket nevelők”-re vonatkozó rendelkezések (40. oldal) második bekezdését módosítani kell olyképpen, hogy az intézmények fenntartásához való hozzájárulás összegét a részesedési alap szabályai tartalmazzák.

4) A munkásszállítás fejezet első bekezdését olyképpen kell módosítani, hogy az ott megje-

löljt 40 km-es körzetet 60 km-re kell emelni.

5) A „Munkaruhaák jegyzéke” (3. sz. melléklet) módosítandó a következők szerint: „A Komlói Szénelőkészítő Üzem épületében és az ahhoz közvetlen kapcsolódó munkahelyeken 36 hónapos kihordási időre fejeződő sisakot kell kiadni, továbbá vasúti pályafenntartóknak szőrmesapka 48 óra, mozgóórnák bakancs, kapca 30 óra, mozgóórnák munkaruha 36 óra, mentőgépkocsi vezetőnek bunda 72 óra, napközi otthon vezető önvonóknak és konyháknak kismama cipő 8 óra.

Az öntői munkakörre vonatkozó juttatások az öntődei segédmunkásokra is vonatkoznak. A szabadban foglalkoztatott villanyterelők esetében a külszíni munkaruha kihordási ideje 15 órától 18 óráig módosul. Nehézképező munkakör munkaruha juttatását kell alkalmazni a darukezmelőknél is. A földalatti fűművelővel azonos juttatást kell alkalmazni a művelőztők esetében is.”

6) Az „Újítási Szabályzat” 19. oldalán a vállalat állományába tartozó dolgozók „A” és „B” kategóriába való besorolását az anyagi elismerés szempontjából a 7/1971. Mú. M. sz. rendelkezések megfelelően módosítani kell.

7) Az „Alkalmazottak besorolását” tartalmazó 2. sz. függelék 2/2. oldalának rendelkezéseit a következőképpen kell módosítani.

A/2, „B” bányászati főmérnök	Ft/hónap
vezetőkönyvelő	4000—5700

A 2. sz. függelék 2/2. oldalán felsorolt munkakörök közül törölendő: A/3—11. kiemelt mérnök.

A 2. sz. függelék 2/5—6. oldalán felsorolt ügyintézői munkakörök az alábbiakkal kiegészülnek:

Vállalat igazgatóságán főenergetikus
műszaki-fejlesztési ügyintéző
üzeménekél.

Számviteli ügyintéző, anyag-elhasználási vezető (csak Anyagellátó üzemenél), Számlelőnörzési vezető (csak Anyagellátó üzemenél), Versenyfelelős. A 2/11. oldalán felsorolt üzemi ügyintéző munkakörök közül „Versenyfelelős” munkakör törölendő. A 2. sz. függelék 2/9., illetve 2/10. oldalán b/1. és b/2. pontjában foglaltakat a felsoroltakon túlmenően alkalmazni lehet a főknáknak (körletvezető), főművelőztök, aknáknak, és művezetői munkakörökben foglalkoztatott dolgozókra is.

EGY ÉVI IDŐTARTAMRA ÉRVÉNYES RENDELKEZÉSEK ÚJRASZABÁLYOZÁSA

A csak 1971. év tartamára érvényes alábbi rendelkezéseket 1972. évre újra kell szabályozni:

Részesedési alap. A részesedési alapra vonatkozó rendelkezések 100 millió forint mérték szerinti nyereség megvalósulása mellett érvényesek. A vállalat programjában meghatározott termelési, önköltségi és árbevételi tervek teljesítésének függvényében a képződő részesedési alap felhasználása csak az 1972. évre vonatkozóan kerül meghatározásra.

A részesedési alap felhasználásának általános szabályai.

A felhasználható részesedési alapot — a közvetlen anyagi ösztönzés, — a meghatározott rendeltetésű pénzübiráti juttatás és — a nem pénzübiráti részesede-

zés közötti arányai megközelítően az alábbiak:

közvetlen anyagi ösztönzésre meghatározott rendeltetésű pénzübiráti juttatásra	60—70%
nem pénzübiráti részesedésre	5—10%
	20—30%

Amennyiben az elért részesedési eltér a tervezett szinttől az alacsonyabb vagy magasabb részesedés kizárólag a közvetlen anyagi ösztönzésre előírt nyeresérszesedést növeli, illetve csökkenti, tekintettel arra, hogy a szociális, kulturális és sport célokra fordítandó összegek nagyrészt állandó jellegűek.

a) A közvetlen anyagi ösztönzésre biztosított rész terhére a gazdasági év során:

1. prímium, 2. jutalom, 3. nyereségprímium és nyereségjutalom, 4. év végi részesedés, 5. újítási díj és a kiemelkedő műszaki teljesítményekért járó pályázati díj, illetőleg jutalom, prímium fizethető ki.

Az 1., 2., 3., 5. pont alatt felsorolt formák évközi alkalmá-

zás során a közvetlen anyagi ösztönzésre biztosított rész 15—25%-a használható fel. A közvetlen anyagi ösztönzésre szolgáló keretet a hatékony felhasználás érdekében a vállalat központilag kezeli.

A felsorolt anyagi ösztönzési formákat a vállalat elsősorban a termelési és termeléknység

Dolgozók lakásépítésének vállalati támogatására	1 000 000,— Ft
Tanulmányi ösztöndíjra Segélyre	400 000,— Ft
Dolgozók életbiztosítására	1 100 000,— Ft
	1 000 000,— Ft
Összesen:	3 500 000,— Ft

c) A részesedési alapot nem pénzübiráti részesedési formákban a következő célokra biztosított a vállalat:

Kedvezményes üzemi étkeztetéshez nyújtott hozzájárulás	6 800 000,— Ft
--	----------------

Gyermekeket nevelők céljaira nyújtott hozzájárulás	900 000,— Ft
--	--------------

Szociális, kulturális, sport célok és üdülés támogatására,	egyéb jóléti juttatásokra
	8 450 000,— Ft
Összesen:	16 150 000,— Ft

növelés, önköltségsökkentés, műszaki fejlesztés, valamint árbevétel feladatcsoportok stb. teljesítésének anyagi ösztönzésre fordítja.

b) A részesedési alapot meghatározott rendeltetésű pénzübiráti juttatások címén a következő összegek kerülhetnek kifizetésre:

Dolgozók lakásépítésének vállalati támogatására	1 000 000,— Ft
Tanulmányi ösztöndíjra Segélyre	400 000,— Ft
Dolgozók életbiztosítására	1 100 000,— Ft
	1 000 000,— Ft
Összesen:	3 500 000,— Ft

A részesedési alapot megalapított szabályok közül a prímium, jutalom, nyereségprímium és nyereség-jutalom szabályai az év végi részesedés felosztásának szabályai; munkaviszonyban nem állók jogosultsága; a részesedési alap egyéni csökkentése; év végi részesedésre jogosultak; dolgo-

zók tájékoztatása; alapot csökkentés veszteséges gazdálkodás esetén; rendelkezés a 1975. évi december hó 31. napjáig érvényben maradó alapol, hogy az év végi részesedés felosztásának szabályai (3. old./b.) alpot utolsó előtti bekezdése kiegészül a következőképpen: „beleértve a vállalat kiváló szocialista brigád kitüntetésért járó jutalom összegét is.”

A munkásszállás fenntartására a vállalat 1972. évben 2 millió 150 000,— forintot, a szállások lakó nevelésére, poliklinikák és szakmai oktatására pedig 5000,— forintot biztosít.

A alkalmazottak premizálásának szabályai (2. sz. melléklet) 1972. évben is hatályban maradnak az alábbi kiegészítéssel:

„A szabályzat 4. pontjában üzemvezetői hatáskörbe tartozó évközi előleg folyósítási jogok a vállalat igazgatója felügyelheti, amennyiben a vállalat gazdasági eredményeinek alakulása azt indokolta teszi-

H a t á r o z a t

A vállalat szakszervezeti tanácsa 1972. március 22-én megvitatta a vállalat igazgatójának jelentését a kollektív szerződés 1971. évi végrehajtásáról, a tervezett módosításokat és az egy évi időtartamra történő szabályozás javaslatát. A vállalat szakszervezeti tanácsa az alábbiakat állapította meg:

I.

Az 1971—1975. évre készült kollektív szerződés készítésének módszere lehetőséget biztosított a dolgozók széleskörű bevonására, vélemények nyilvánítására, javaslatok megtételére. Ezt bizonyítja az a sok hasznos javaslat, ami elősegítette a kollektív szerződésünk készítésének munkájának eredményesebbé tételét.

E széleskörű együttes tevékenység eredményeképpen a kollektív szerződés nem tartalmaz törvénysértő, vagy magasabb jogszabályokkal ütköző szabályozást, így alkalmas volt és a jövőben is alkalmas a törvényesség betartására, emiatt a jelen kollektív szerződésből hatálytalansítás nem szükséges.

A kollektív szerződés jól ösztönözte a hatékonyabb gazdálkodásra, a jobb munkavégzésre, biztosította az üzemi demokrácia továbbfejlesztését, a hatóság- és jogkörök érvényesülését és egyértelmű gyakorlatát.

A kollektív szerződés szerinti bérpolitikai intézkedések jónak bizonyultak, a tervezett nyereség realizálódott, a személyi jövedelmek — ha nem is érték el az országos növekedés átlagát — a tervezettnél megfelelően alakultak. A nem pénzübiráti részesedési aránya nem csökkent, a kollektív szerződésben vállalt kötelezettségének a vállalat eleget tett.

Jól szabályozta a dolgozói rétegek érdekeit, különösen a törzsgárda megbecsülésében, a dolgozók szociális, élet- és munkakörülményeinek javításában.

Üzemeink helyesen alkalmazták a dolgozókkal szemben — mivel a kollektív szerződés év közben készült — a dolgozóakra előnyös szabályozásokat és nem tapasztaltunk visszamanolegesen alkalmazott hátrányos szabályozást.

Jól alkalmazta a vállalat felmondás esetén a munkából való felmentés differenciáltságát, ezzel is kifejezve a tisztesség munkában eltöltött éveken keresztül a dolgozó megbecsü-

deltségét a jövőben alkalmazni és támogatni kell.

A túlmunka az elmúlt évhez viszonyítva kedvezően alakult, azonban szükséges felülvizsgálat, hogy az indokolatlan és a kollektív szerződésben meghatározott mértékben felül túlmunka tovább csökkenjen, illetve megszűnjön.

A földalatti munkakörökben bevezetett földalatti pótszabadság kedvezően hatott dolgozóinkra, azonban a vállalatnak újabb anyagi megterhelést jelentett. Ezt figyelembe véve és a vállalat lehetőségeit, a szakszervezeti tanács egyetértett azaz, hogy 1972-ben újabb munkaidő csökkentésre nincs lehetőség.

II.

A helytelen értelmezés miatt helyenként és esetenként a kollektív szerződés megsértését tapasztaltuk a 42, illetve a 44 óras munkarendben való foglalkoztatás terén, ezért a vállalat szakszervezeti tanácsa javasolja a vállalat igazgatójának, hogy a földalatti munkakörökben ismételtlen kerüljön felülvizsgálásra a 42, illetve 44 óras munkarend.

A túlmunka ellenértékénél a munkások esetében nem mindig alkalmazták a 6/1967. (X. 8.) MUM. számú rendelet 3. szakasz 1. bekezdés előírását, ami kimondja, hogy a munkások esetében csak a dolgozók kérésére lehet a végzett túlmunka ellenértékét szabadidőt adni. A jövőben e rendelkezésnek érvényt kell szerezni.

Az igazgatói beszámolót a kollektív szerződés 1971. évi végrehajtásáról a vállalati szakszervezeti tanács realitásnak tartja és megállapítja, hogy a szerződés felek kötelezettségeinek közös erőfeszítések árán eleget tettek.

A vállalati szakszervezeti tanács az igazgatói beszámolót egyhangúlag elfogadta.

III.

A vállalat szakszervezeti tanácsa megtárgyalta a részesedési alaptól a jóléti kulturális célokra történő 1971. évi felhasználást és az 1972. évi tervezett felhasználást.

A szakszervezeti tanács az 1971. évi felhasználást tudomásul vette és egyetértett az 1972. évi tervezett dolgozókkal történő megvitatásával.

Művelődési házak, könyvtárak és klubok támogatása:
Összes költségkeret 1972-re: 750 000 forint. Ebből a komlói Május 1. Művelődési Háznak 150 000, (149 800), a pécsi Csobolcsi Puskin Műv. Háznak

160 000, (118 800), a pécsi városi költői Zalka Máté Kulturális Otthonnak 80 000, (79 900), vasasi Petőfi Kulturáthonnak 40 000, (39 000), a komlói Könyvtár 65 000, (45 000), vasasi Kodály Kulturáthonnak 10 000, (10 000), üjhegyi székelyi 8000, (6000), Béta-bányai üz. szb.-nek 70 000, (100 000), Kossuth-bányai üz. szb.-nek 20 000, (20 000), Építési Üzemnek 6000, (5000), Anyagellátó üz. szb.-nek 5000, (5000), Zalka-bányai üz. szb.-nek 10 000, (10 000), Villamos üz. szb.-nek 5000, (5000), Komló Munkásszálló részére 6000, Szászvári bányászati szb.-nek 10 000, Tartalék 105 000 forint. Zárójelben az előző évben felhasznált költség szerepel.

Sportegyleteink támogatása
Költségkeret 1972. évre: 3 500 000 forint. Ebből a Komlói Bányásznak működési költsége 725 ezer, beruházásai a felújításra 1 100 000 forint. Pécsi Bányásznak működési költsége 470 ezer, beruházások és felújításra 700 ezer forint. A Maza-Szászári Bányásznak működési költsége 46 ezer, a vasas István-aknai Bányásznak 5 ezer forint. Eredményesség: prímium 350 ezer forint. Tartalék: 59 ezer forint.

Üdültetés céljára:
Költségkeret 1972. évre: 2 000 000 forint. Ebből hazánkban 1 200 000 forint, alsó-bélateleki családos üdültetésre 1 600 000 forint, orfi horgásztanyánál 50 ezer, külföldi SZOT-üdültetéshez hozzájárulást 100 000 (német, lengyel) 180 ezer forint.

A vállalat szakszervezeti tanácsa kéri a dolgozókat, hogy az igazgatóságtól, a tervezet módosításait javaslataikat, az egy évi időtartamra történő szabályozásokhoz, valamint a részesedési alaptól a jóléti kulturális célokra történő felhasználás javaslatához tegyék meg észrevételeiket és ezeket április 13-ig juttassák el az üzemi szakszervezeti bizottsághoz.

Régi keresztvágatra bukkantak

A vasasbányai déli külféjtésben a meddőeltakarítás során egy régi keresztvágat bejárására bukkantak.

- Mikor lehet ez a vágat? - kérdezzük Bers Zoltán geológus mérnökötől.
- A keresztvágat légszinten, plusz 217 méteren a 15-ös telep-től a 11-es telepig 1890 körül kerülhetett kihajtásra.
- Hogyan következtetnek a vágat korára?
- Biztosan tudjuk, hogy 1904-ben itt már féjtés volt. Az akkori eszközökkel tíz-tizenöt év kellett egy vágat kihajtásához.
- Milyen jellegzetessége van a keresztvágatnak?
- Kis szelvényű, a szelvénymagasság két méteres. A vágat kezdeti szakasza kemény homokkőben, biztosítás nélkül készült. A robbantályukat kézi fúróval fúrták, amelynek nyomai jól láthatók. A homokkőben hajtott vágat mintegy 30 méter hosszú, a 14-es telep elérésekor trapézcsalattal biztosították. Jó állapotban megmaradt a fából készült, a víz kivezetésére szolgáló csorgó. A szén kiszállítására kézi csillézással történt, ezt az iszap alatt éppen maradt sínpálya bizonyítja.
- Milyen tervek vannak a vágattal kapcsolatban?
- Járhatóvá szeretnék tenni egészen a 11-es telepig.
- Mi ennek a jelentősége?
- Ha a vágat leomlott szakaszait újra nyitjuk, akkor a környező széntelepek vastagságát ebben a mélységben megismerjük.

Barna Teréz

Élenjáróink

A KISZ megalakulásának 15. évfordulója és április 4. tiszteletére a Pács-Bányáiban, István-aknán dolgozó Megyeri Ferenc egyéni munkaversenyt indított. A verseny február 21-től 1-ig tart. Március harmincadikáig bezárólag az élenjáró:

Megyeri Ferenc
142% István-akna

Molnár László
142% Sréchenyi-akna

Gáspár József
174% Sréchenyi-akna

Fizetésnap...

A szokott időben csörgött az óra. Álmosan nyúlt ki a takaró alól és lenyomta a gombot: föl ne ébredjen az asszony és a gyerek. A rekedt csilingelés hírtelen megszakadt. Az utcáról bevilágító fényben, nagyot ásva föl-közalódott, kibotorkált a konyhába és rágyújtott. Az első slukk után görcsös köhögés fogta el.

- Atkozott bagó... le kéne szokni róla... - állapította meg fuldokolva, és rosszulloán nézett az ujjai között füstölő cigarettára.

Borotválkozás közben hirtelen eszébe ötlött: „Hisz ma fizetésnap van!” Ettől felderült az arca és egyben el is csodálkozott, hogy ez eddig nem is jutott az eszébe, mikor még az este is arról beszélt az asszonnyal, hogy ha délután megjön, együtt mennek el bevásárolni. És a gyerekek is ígért valamit!

A penge sercege síkolt végig az arcán, kétszer is lehúta, hogy még simább legyen. Felöltözött, a kistáskába bepakolta a síhtas kaját, aztán újból rágyújtott és halkon bette magamögött az ajtót.

- Ma pénzért dolgozunk komám! - lökte oldalba a műszak végén mosolyogva szomszédját.

- Azért bizony pajtás! - kacintott az vissza. - Iszunk is rá egyet, ne félj...

Mire felvették a pénzt, az idő jócskán elszaladt. „Sietni kell...” jutott eszébe az asszony. A szomszéd pedig invitálta, amit kevés meggyőződéssel utasított vissza.

- Vásárolni megyünk... - próbálta meg elhárítani az invitálást.

- Ráérték arra hólnap is, vagy attól félsz, hogy egy hónap alatt nem tudjátok elkölteni a pénzt?

- De megbeszéljük... vár az asszony... - védekezett erőltlenül.

A harmadik üveg sör után a szomszéd megállapította, hogy löttyög a hasában ez a francos sör, mert ez csak drágább lett, de jobb nem. És ezután már csak rövidet ittak.

Köválygó fejjel, gyomrukban a meg nem evett ebéd éhségével, szájukban a sok elszívott cigarettá kesernyével, léptek ki a sötét utcára. A bent oly annyira fontosnak tartott mondanivalóból most semmi sem maradt. Szótlanul baktattak egymás mellett, a szomszéd keserűt köpött a fal mellé, míg ő nagyokat csuklott, közben fáradtan arra gondolt: „ne adj’ isten, hogy valaki még egyszer rá tudjon ilyenre beszélni...”

A következő fizetésnap reggel a szokott időben csörgött az óra. Álmosan nyúlt ki a takaró alól és lenyomta a gombot: föl ne ébredjen az asszony és a gyerek...

Bandula István

Új szakcsoport a TIT-ben

Munkaszociológia

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat keretében szociológiai tudományos szakcsoport működik. A szakcsoport azt a célt tűzte ki maga elé, hogy szervezeti lehetőséget biztosítson a marxista szociológiai ismeretek terjesztésének és konkrét kutatásokat végezzenek. A munka- és üzemszociológiai feladatok teljesítését bármilyen területen vállalják. Tevékenységüket a megye gazdasági, társadalmi, politikai életének irányítóitól, vezető szerveitől kapott megbízás alapján végzik.

A Társadalmi Szemle januári számában vitát közöl a tudományos-technikai forradalomról. A technika rohamos fejlődése, a napról napra születő eljárások, a nagyfokú gépesítés maradandó nyomot hagy az emberekben, az ember ember közt, az ember és a társadalom közt kialakult viszonyban. Az összefüggések feltárása, az ebből eredő problémák bemutatása a nálunk eddig eléggé hátrébe szorított tudományág, a szociológiának a feladata. Az ipari társadalom egy mástól lényegében eltérő két típusa, a szocialista és a kapitalista típus kialakulásából következik az szociológia, ezen belül a munkaszociológia sajátos célja. Ez részben abban áll, hogy feltárja az azonos és az eltérő vonásokat.

A szervezéstudomány és a szociológia között gyakran adódik ellentmondás. Az előbbi hajlamos arra, hogy minden olyan módszert, amely nagyobb termelékenységet biztosít, az emberre való tekintet nélkül megvalósítson. Túlzásaival szemben a szociológiára hárul az a szerep, hogy a mai társadalom embereinek érdekét sajátos feltáró módszereivel védje meg meg akkor is, ha ez sokszor nehéz feladatot jelent, és néha ütközik a gazdasági érdekekkel.

Eppen emiatt a munkaszociológia nemcsak a gazdasági vezetők számára adhat értékes ismereteket, hanem az üzemi párt- és szakszervezetek irányítóinak is. Az ő feladatuk a humanizációs feladatok megoldására irányul, így segítik a gazdasági célok megoldását. A munkaszociológia ebben mutatathat meg értékes összefüggéseket.

- B -

Konzultáció

Szocialista tudat és magatartás - kispolgári gondolkodás és életvitel

IV.

A forradalmi munkásmozgalomnak a kispolgársághoz való elvi viszonyát az határozza meg, hogy a kispolgárság döntő többségét dolgozók és kizsákmányoltak teszik ki. Ezért a tudatos munkások, a falusi és a városi kispolgári tömegekben, saját természetes szövetségüket látják. A munkásosztály pártjainak kettős feladata van a kispolgársággal kapcsolatban: egyrészt meg kell védeniük a munkásmozgalmat a kispolgári ideológia befolyásának káros következményeitől, másrészt a lehető legnagyobb mértékben meg kell nyerniük a kispolgári tömegeket a harcoló proletárium ügyének.

A munkásosztálynak a kispolgárság dolgozó rétegeivel kötött és a munkásosztály által vezetett szövetsége különösen nagy jelentőségűvé válik.

A KAPITALIZMUSBÓL A SZOCIALIZMUSBA VALÓ ÁTMELETI IDŐSZAKBAN.

A politikai hatalom megtartásához a munkásosztálynak feltétlenül szüksége van a kispolgárság demokratikus tömegeinek rokonszenvére és támogatására, a velük való szoros szövetségre. A kispolgári tömeg irányítása az átmeneti időszakban kialakuló osztályharc egyik új formája. A szocialista építés egyik alapvető és legnehezebb feladata a munkásosztály kispolgársággal kapcsolatos politikájának helyes meghatározása és megvalósítása. A munkásosztály győzelme megszabadítja a kispolgárságot a félnéptől és a nagy földbirtokosok nyomásától, lehetővé teszi számára, hogy a szervezetek révén fokozatosan átterjedjen a szocialista nagyzemű termelésre.

Ugyanakkor a kispolgári befolyás, különösen azokban az országokban, amelyek a kapitalizmus időszakában gazdaságilag elmaradtak voltak - s ez alól mi sem vagyunk kivétel - egyike azon tényezőknél, amelyek megnehezítik a szocialista építést. A kispolgári közeg táptalaja a visszaéléseknek, eszméletlenségnek, karrierizmusnak, az áldradikális dogmatizmusnak, a revizionizmusnak, a nacionalizmusnak, úgyszintén egy sor más negatív jelenségnek a társadalmi élet egyes területein.

A kispolgárság, mint a szocializmus idegen politikai, világnézeti és erkölcsi magatartás, a kistulajdon fokozatos felszámolásával nem tűnik el, hosszú ideig tovább él, újratermelődik, bomlasztóan érzeti hatását a szocializmus építése során. Továbbélésének és újratermelésének megvan a feltétele napjainkban is.

A KISPOLGARISÁG ELLEN RÉGEN IS, MA IS IDEOLÓGIAI HARCOT VIVTUNK ES VIVUNK,

de hordozóival - a kispolgársággal - szövetségben voltunk és vagyunk. Történetileg, de ma is, - nem az emberek, hanem a negatív szemlélet és magatartás ellen harcolunk.

A kispolgáriság, a kispolgári létszemlélet és gyakorlat nemcsak a mai kispolgárok fejében létezik, hanem a társadalom más osztályainak és rétegeinek a tudatában is, sőt a pártban belül is felülteheti fejét. Ennek oka az, hogy izoláltan semmi sem létezik a társadalomban. Minden világnézet, szokás, magatartási forma, erkölcs, psziché stb., túléli saját osztályának határait. De miért hat napjainkban a kispolgáriság a munkásra, a parasztra, az ér-

telmiségire, a párttagra, az igazgatóra stb., - akik nem kispolgárok?

A kérdésre nem adható egyértelmű válasz. Ezért létezésének és újraéledésének okait nézzük sorjában:

A KISPOLGARISÁG SZOCIALIZMUSBELI LETE ES TÁRSADALMI KIHATÁSAI

A parasztságot, mint korábbi kispolgári osztályt, a kistulajdonosi bázisról, fokozatosan átsegítettük a szocialista szövetség útjára és ezzel végérvényesen a szocializmus oldalára állítottuk. Kettős természete azonban még hosszú ideig megmarad, mert léte egyaránt köti a termelőszövetkezethez, de a háztáji gazdálkodáshoz is. Így megvan a lehetősége az árutereléshez való egyéni kapcsolódáshoz is. Ez a körülmény világnézetének és magatartásának alakulására is befolyással van. Egyik lábával a szocializmus talaján halad, a másikál örökölt pszichéje és szokásai szerint lépeget. Más-ként tevékenykedik a térszben, ismét más magatartást mutat a piacon, árúját kínálva. Politikai értelemben azonban már elköltelezte magát a szocializmussal. Ezt a parasztságot körében végzett szociológiai felmérések és a mindennapi gyakorlat eléggé egyértelműen igazolják. Helytelen lenne tehát, ha termelőszövetkezeti parasztságunkat a kispolgárság fogalmával illetnénk. A kispolgárság ugyanis, mint szociológiai kategória, magántulajdonnal bíró társadalmi réteget vagy rétegeket jelöl, melyek viszonyainak között is.

A KISPOLGARISÁG, MINT MAGANTULAJDONOSI TÁRSADALMI RÉTEG, MÉG MA IS LÉTEZIK HAZÁNKBAN

és elég hosszú ideig számolnunk kell létezésével. A kispárosokra, kereskedőkre és egyéb kistulajdonosokra gondolunk. Szükségünk van rájuk és az állam esetenként kölcsönökkel és egyéb kedvezményekkel is támogatja őket. Számuk az utóbbi években jelentősen megnövekedett. Ez önmagában nem is jelentene problémát... De hát hogy válik a kispárosok és kistulajdonosok pusztá lété is a kispolgáriság forrásvá, egyik okává. Néhanlyat ezekből:

1. Szakmunkások és segédmunkások számára szervezetlen is biztosítja a hétközi fustelhetőségeket. Ennek demoralizáló hatásával ma már mindenki tisztában van. „A szükség azonban - mint mondják - törvénye bont.”

2. Lehetőséget ad a hiánycikkkel való manipulációra, visszaélésekre, a kereskedelemben, és bázisa lehet az üzemből eltulajdonított anyagok értékesítésének.

3. A kizsákmányolás és korruptió egyik lehetséges bázisa ma Magyarországon (segédkelek, iparitanulólakkal dolgozik: a lakosságnak, gépkocsitulajdonosoknak, házépítőknél stb. nyújtott szolgálataival lehetőséget teremt a korrupcióna, adócsalásokra, jogtalan előnyök szerzésére stb.).

4. Létező és reális perspektíva az üzemben, vállalatnál dolgozó és onnét menekülő akaró szakmunkás számára, aki azonban „kapcsolattal”, mint „maszek” továbbra is megtartja az üzemmél. Valaki cínikus megjegyezte meg a múltkor: „Régen a munkásokból, 'kóderek' lettek, ma a munkás csak maszekként emelkedhet fel.”

(Folytatjuk.)

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZÉNANYAG DOLGOZÓINAK HETILAPJA

X. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM

ARA: 40 FILLER

KEDD, 1972. ÁPRILIS 11.

Április első napjaiban lassan indult a termelés

Termelési jelentésünket a negyedév vonatkozásában egy pontosítással kezdjük. Korábbi számunkban ugyanis Pécs-Bányaüzemnél 88,9 százalékot írtunk, s ez szakmai tév. Az ösztönzést üzem operatív tervét kapott, s ennek alapján január 1-től március 31-ig 101,8 százalékot ért el.

Az Eszaki Bányaüzemnél szintén szakmai előirányzatot vetünk, jóllehet a számváriak is operatív program szerint dolgoznak. Ezek szerint eredményük: 98,5 százalék, negyedéves viszonylatban.

Vállalatunk széntermelése meglehetősen lassan indult április első hetében. Az ünnepek és a Kossuth-bányai tűz továbbá más objektív tényező miatt

április 1-től 7-ig csupán 76,7 százalékot realizálhattunk. Az adósság: 13 306 tonna.

A mennyiségi termelésre jellemző, hogy egyetlen üzemünk sem érte el a 100 százalékot. A hetek óta listavezető Zobák-bánya 98 százalékkal is első helyen tudott maradni. A második helyezést még a 90 százalékot sem éri el.

A mennyiségi előirányzat végrehajtása szerint az üzemek rangsora:

1. Zobák	98,0%	Pécs-Bánya	88,9%
2. Vasas	88,8%	Széchenyi akna	84,2%
3. Béta	84,2%	István-akna	82,2%
4. Pécs-Bánya	82,2%	Vasas	74,0%
5. Eszaki B.	74,0%	Kossuth	57,3%
6. Kossuth	57,3%	Béta	40,9%
Tanbánya	40,9%	Zobák	36,0%
Brikettüzem	42,5%	Tanbánya	37,1%

Pécs-Bányaüzem és az Eszaki Bányaüzem vonatkozásában operatív terv szerint vettük a jelentést, a többi üzemet — a vállalattal együtt — szakmai előirányzat alapján értékeltük.

A minőségi mutató sem sokkal jobb az első negyedévben. A pécsi területől csupán Vasas, a kolmólól pedig Zobák és Béta-bányát emelhetjük ki. Az üzemek hamuszázaléka a terv és tény alapján:

üzem	terv	tény
Pécs-Bánya	38,5	41,4
Széchenyi akna	38,5	42,7
István-akna	37,0	36,0
Vasas	36,0	36,2
Kossuth	37,0	36,2
Béta	34,0	32,0
Zobák	34,0	32,0
Tanbánya	36,0	37,1

Vendégvárás a Mecsek alján

Csütörtökön, a Járási Tanács nagyertermében, Takács Gyula, a Baranya megyei Tanács elnökhelyettese köszöntötte a megjelent vendégeket. A vendégek itt az idegenforgalomban és a vendéglátóiparban dolgozó vezetők, szakemberek voltak, akik a következő két hétben már vendéglátói lesznek az érdeklődőknek, Dr. Boda József, a Belkereskedelmi Minisztérium főosztályvezetője mondta a megnyitó beszédét, amelyben a rendezvény országos jelentőségét méltatta. Ezzel kezdődött a két héti tartó, érdekes programokkal teli eseménysorozat. Jakabos Zoltánné, a Baranya megyei Tanács kereskedelmi osztályának vezetője reprezentatív külsejű füzetben lapozgatótt, kiemelt néhány programot, amelyre szeretettel hívja meg olvasóinkat.

dési Házban a hidegkonyhai versenybemutatón a vendégek meg is kóstolhatják a készítményeket.

— Pincér ügyességi verseny-ről, szakács és felszolgáló vetélkedőjéről is olvashatunk a programösszeállításban. Ezek színessé teszik az érdeklődők szórakozását, izgalmassá a résztvevők napját.

— Mi a céljuk a rendezvény-nek?

— Így kínálódik lehetőség arra, hogy a legtehetősebb szakemberek és a tanulók továbbképezzék magukat Tapasztalatukat a munkában hasznosítják, remélik, hogy a vendégek meglepedésére. Kívánunk az eseményeken kellemes szórakozást!

A záró ünnep április 20-án este lesz az Olympia Étterem-ben.

Házy Zsuzsa

Bányamentők találkoztak

Szombaton Komlón a munkásszálló éttermében nagysikerű családi estet tartottak a zobák bányamentők. A bányamentők népes társaságán kívül megjelent dr. Bánki Nándor, a vállalati pártbizottság titkárhelyettese, Pozsgay Károly, a Mecseki Szénbányák műszaki igazgatóhelyettese, Fulmer József vállalati főmérnök, Jazbinszék Vilmos, gazdasági főmérnök, dr. Konkoly Károly, a Korületi Bányaműszaki Felügyelőség vezetője.

A hangulatos összejövetelen elsökönt Balás László, a bányamentők parancsnoka mondott beszédet és köszöntte meg a bányamentők áldozatkészségét. Gungl Ferenc üzemvezető — elismerő szavak kíséretében — átadta a 10, és a 15 éves szolgálatot teljesítő bányamentőknek az oklevelet és a pénzjutalmat. Varga Lajos, Horváth Gusztáv, Kövér Lajos, Fehér István, Nagy Ferenc, Hermusz József és Gyenei Tivadar szerepelt a kitüntettek között.

Egy brigád a legkiválóbbak közül

Szerencse, hogy Fekete György naplóvezető, jó krónikásnak bizonyult: ízelés, szorgos munkája nyomán képekben, rajzokban, írásos feljegyzésekben elevenednek meg a Kossuth-bányai Donovál József vezetésével dolgozó „November 7” aknabarantartó szocialista brigád eredményei, sikerei.

— Magam sem tudom, hogy eddig miért nem szerepeltek az újságban — szerénykedik a vendégszerető, házigazda szerepét betöltő brigádvezető — Talán azért nem írnak rólunk, mert mi nem termelők vagyunk...

Pedig nagyszámú eredményekre képes ez a kis kollektíva. A Mecseki Szénbányák 485 brigádja közül ők mondhatják el magukról (mások két brigáddal együtt), hogy másodikra is elnyerék a vállalat kiváló brigádja címet. Ebből az alkalomból Fulmer József főmérnök, a vállalati értékelő bizottság vezetője elismerő sorokat írt naplójukba. „Az elért eredményekhez gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk!” — hangzik a vállalati főmérnök bejegyzése.

— A hármás jelző szellemében vállalt kötelezettségeiket maximálisan teljesítették az elmúlt esztendőben is — emelte ki Rajnai Rudolf bányamester. — Munkájukat akkor értékeltettem a legjobban, ha elmondom, hogy aknáink, immár évek óta, teljes kapacitással tudnak üzemelni. A brigád hibájából egy ár szállítási-kiesés sem volt.

— Mit jelent az, hogy aknabarantartó? Miként dolgoznak, hogy a biztonságos munka mellett nem zavarják a szállítást? — kérdezem a brigádvezetőt.

— A mi brigádunk állandóan éjszakai. Több mint tíz éve. Ilyenkor kisebb a forgalom. Aknáfalazatot javítunk, vezérléct cserélünk, az aknaberendezést gondozzuk, nehezebb, hosszabb tárgyakat szállítunk. Rendszerint a kas alatt...

— Nem túl veszélyes ez?

— Megszoktuk! A bányász egymás segítése nélkül nem tudna dolgozni. Itt különösen fontos a megértés. Az összetételt nagyon jónak tartja, mások szerint is kitűnő a brigád kollektív szelleme. A névsort szívesen díktálja: Bölöni Ferenc, Dolmány János, Herbert Adám, Harsányi János, Hoffman János, Hányéki István, Hányéki József, Kaluzsa György, Kemény János, Kovács Ferenc, Kovács Nemes István, Mann József, Potó József, Rajki József, Ujhelyi László. Műszaki patronáló: Kis-Király Kálmán.

— Nehéz, veszélyes a mi szakmánk — folytatja —, de mégis szívesen jönnék ide a fiatalok. Apáról fiúra marad a mesterség, a szakma szeretete. A legutóbbi időben Tárnai József, Méhn Jakab, Szegedi Ádám, Kaluzsa Béla, Hányéki István, Riszter, Fülöp, Fekete György és Füzés Elek ment el közülünk nyugdíjba. S, hogy jól érezték magukat közöttünk, azt az is mutatja, hogy meghívásunkra mindig elfőnnék a brigádrendezvényekre.

Amikor az 1971. évi munka önértékelését végezte a brigád, szigorú mérlegelt vont a kollektív és az egyéni vállalások teljesítését illetően. „Jónak értékeljük brigádunk munkáját, de a kiváló cím megtartásáért a jövőben fokozottan kell a pontosságot és még alaposabb munkát kell végeznünk” — rögzíti a brigádnapló.

Am, nem könnyű fokozni az eddigi eredményeket, sikereket, hiszen a tények önmagukért beszélnek:

- a kisgépek feletti védőnőseget 100 százalékban teljesítették;
- figyelemzetlenség, mulasztás, késés a brigádnál nem volt; — egész év alatt nem történt baleset!
- a technológiai figyelmet betartották;
- az anyagotakarékosság terén a vállalt 1500 forint helyett 6650 forintot értek el;
- a brigád minden tagja teljesítette a szakmai továbbképzésre tett felajánlását és kulturális vállalását;
- a tervezett 340 óra közhasznú társadalmi munkával szemben 1032-t értek el.

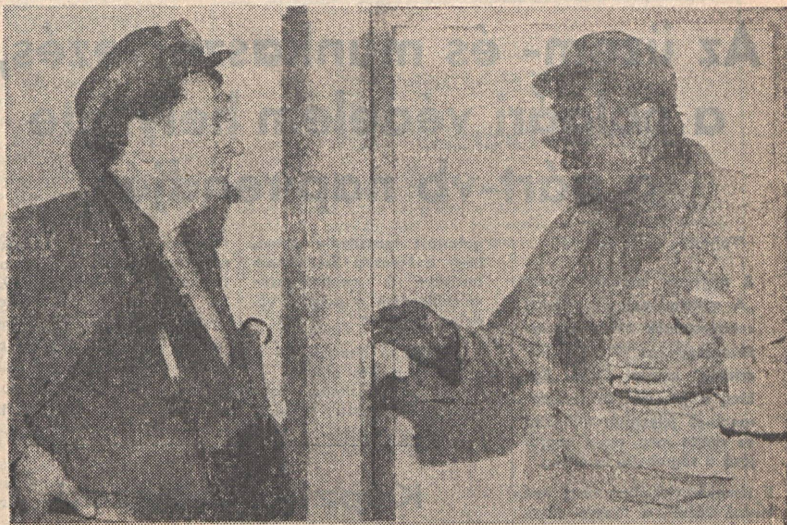
Jó érzés átlapozni egy olyan brigádnaplót, amely teljes keresztmetszetet ad egy kollektíváról. Itt van például egy több színű beírás. „Sápi Sándor, a brigád pártfogója” cím alatt ezt olvashatjuk: „A kis Sanyi gyerek állami gondozott. A járárskólában többször meglátogattuk. Ilyenkor ajándékkal kedveskedünk neki. Legutóbb ruhaneműt és bundáscipőt kapott. Azt az örömet, amit ezúttal szereztünk, a sokat szenvedett gyerekeknek, elmondani egyszerűen nem is lehet.”

Az emberiség másik szép megnyilatkozása az egymás otthoni munkájának segítése, vagy például rendszeres a véradás. A 16 brigádotag közül kilenc kitüntetett véradó.

A „November 7” aknabarantartó brigád munkájára, életére nagyon is érvényes az a megfogalmazás, hogy szocialista módon dolgoznak, élnek és tanulnak.

Vizhányó Imre

A kitüntetett brigádvezető

Kollár Dénes (jobbról), Zobák bányaüzem kiváló brigádjának vezetője tájékoztatja a fejtesz helyzetéről váltótársát, Halla Imre szakvezetőt. A brigád tagjai szeretettel gratuláltak Kollár Dénesnek abból az alkalomból, hogy március 31-én az Országházban átvette a Munka Erdemrend arany fokozatát. A magas kitüntetést Losonci Pál, az Elnöki Tanács elnöke adta át. Fotó: Barna

Az üzem- és munkaszervezés, a polgári védelem helyzete a párt-vb napirendjén

Vállalatunk központjában, április 6-án, dr. Bánki Nándor elnökletével, ülést tartott a Mecseki Szénbányák PB végrehajtó bizottsága. A tanácskozás munkájában részt vettek Koós László és Imhoff János, a Megyei Pártbizottság képviselői.

A fegyelmi ügyek és a tagfelvételek tárgyalása, jóváhagyása után „Az üzem- és munkaszervezés helyzete és fejlesztésének feladatai a Mecseki Szénbányáknál” címmel Garamvölgyi János, vállalatunk igazgatója terjesztett jelentést a vb elé.

A napirend tárgyalására meghívták Tóth Tibor, a Mecseki Szénbányák szervezési osztályának vezetőjét is.

Garamvölgyi elvtárs hangsúlyozta: — Az üzem- és munkaszervezés nem új dolog, ám a növekvő feladatok megoldása, a hatékonyság növelése érdekében javítani kell ilyen irányú tevékenységünket is. A vállalati termelési, gazdasági és szociálpolitikai célkitűzések megvalósítása nem nélkülözheti a korszerű, és hatékony szervezői munkát. Az üzem- és munkaszervezés szerepe különösen jelentős napjainkban, amikor a műszaki fejlesztést és gépésztést szolgáló beruházási lehetőségeink szűkösek, munkaerőellátottságunk nem kielégítő, és a nyereségeképítés körülményei — a maximált szénár miatt — jelentősek.

— az eszközökkel való tőkésőbb gazdálkodást;

— a munkások jólétének növelését, a vállalati légkör javítását.

Az üzem- és munkaszervezés fejlesztése vállalati programját a IV. ötéves terv célkitűzése, teljesítése, az alapvető vállalati célok megvalósítása szolgálatába kell állítani.

A vállalati célok közül döntőnek tartjuk:

- a vezetés színvonalának emelését, a vezetői magatartás javítását;
- a termelékenység nagyobb ütemű növelését;

A vállalat szervezési-fejlesztési programjának végrehajtása különösen igényli a párt és tömegszervezetek segítségét, és támogatását, továbbá a munkások, különösen pedig a szocialista brigádok segítőkész együttműködését.

— az eszközökkel való tőkésőbb gazdálkodást;

— a munkások jólétének növelését, a vállalati légkör javítását.

A végrehajtó bizottság, beható vita után elfogadta az előterjesztést. A vb. állásfoglalása szerint a jelentés jó alap, alkalmas arra, hogy — a Megyei Pártbizottság jóváhagyása után — a jelentés a IV. ötéves tervre a párt- és tömegszervezetekre vonatkozó irányelveket.

A vállalat szervezési-fejlesztési programjának végrehajtása különösen igényli a párt és tömegszervezetek segítségét, és támogatását, továbbá a munkások, különösen pedig a szocialista brigádok segítőkész együttműködését.

(Folytatás a 2. oldalon)

Szellemi vetélkedő

Először gránátot dobta. A pécsbányai Gesztenyes egyék öreg tájának támasztott, kartonpapírra rajzolt tankot nehezen találták el a versenyzők, pedig három dobásuk volt. Aztán felcappaltak a két keresztelt jelzett turistautón, bimbózó lákkal övezett ösvényen a Fehérkúti Wolf Józsefről elnevezett turistaházhoz. Kiültek a kerthelyiségekbe és tovább folytatták a versenyt. Itt most már nem ügyességi számokat kellett végrehajtani, hanem kérdésekre válaszolni, amelyek között szerepelt a felszabadulás eseménnyel, a munkásmozgalom hősei és a jelenkori történelem néhány mozzanata. Izgalmas volt a küzdelem, egyiknek-másiknak még holtszenyben is számtal kellett adni tudásáról. Ezt követően bementek a menedékházba, megittak egy-egy üveg bort, köszöntötték a győzteseket, megvacsoráztak és megnézték a Ferencváros-Wolverhampton mérkőzést. Így zajlott le a villamos üzem Ságvári Endre KISZ-csoportjának felszabadulás emléktúrája.

Az üzem- és munkaszervezés, a polgári védelem helyzete a párt- vb napirendjén

(Folytatás az 1. oldalról)

A negyedik napirend során „A vállalat polgári védelmi szervezeteinek 1971. évi tevékenysége, az 1972. évi feladataik” címmel Gábor Balázs, a pv. irányító törzsparancsnok jelentését hallgatta és vitatta meg, majd hagyta jóvá a végrehajtó bizottság.

E témakör vitájában részt vett Hazafi József, a Megyei Pártbizottság adminisztratív osztály helyettes vezetője, Horváth József, illetve Katics Részó Pécs város, illetve Komló város pv. törzsparancsnoka.

Hazafi elvtárs felszólalásában megköszönte, hogy a végrehajtó bizottság napirendre tűzte a vállalat polgári védelmi tevékenységét. A polgári védelem szorosan összefügg az általános honvédelmi felkészültséggel. Indokolt a pv. napirendje azért is, mert az üzemi dolgozók és a lakossági polgári védelmi felkészítése sürgető feladat.

Horváth József, a pécsi, illetve a komlói városi polgári védelmi szervek nevében fejezte ki elismerését a Mecseki Szénbányák vezetőinek, dolgozóinak, mint hangsúlyozta: vállalatunk nemcsak legnagyobb a megyében, de a polgári védelem szempontjából is a legeredményesebben dolgozott 1971-ben, kezdeményezése igen jól érvényesült. Kiemelte: — Az emberek a háborút gyorsan elfelejtették. Ez jó, azonban mindenkinek fel kell készülnie egy esetleges háborúra. Tudniuk kell, hogy mi a feladat, hiszen az emberi és anyagi értékek védelme egyaránt fontos.

Garamvölgyi elvtárs, mint a vállalat polgári védelmi parancsnoka, azt emelte ki, hogy a parancsnoki, a törzsparancsnoki állományoknak kell elsősorban példamutató ma-

gatatást tanúsítania ahhoz, hogy a Mecseki Szénbányák továbbra is eredményesen munkálkodjon a polgári védelem területén.

A végrehajtó bizottság — a jelentés és a vita alapján — helyénvalón rögzítette, hogy eredményes polgári védelem

helyénvalón rögzítette, hogy eredményes polgári védelem folyik a Mecseki Szénbányáknál. Hasznos volt a vb. tavalyi határozata, segítette az 1971. évi kiképzést. Ebben tevékeny részes, a Megyei Pártbizottság mellett a polgári védelem pécsi és komlói parancsnoki állományai is.

V. I.

Képzőművészeti kiállítás

A Május 1. Művelődési Központ ebben az éven már a negyedik képzőművészeti kiállításnak ad otthont. Ezzel azt akarja elérni, hogy a megye legrangosabb képzőművészeti segítségével bemutassa közvetlen környezetünket, Baranyát. Ezenkívül terve, hogy országunk legrangosabb művészeit vigye kiállítóterme falai közé.

Április 1-én nyílt Kokas Ignác kétszeres Munkácsy-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze kiállítása. Gallusz József, a Városi Tanács elnöke meleg hangú megnyitójában elemezte a most 46 éves művész sikeres életútját a pápai Tanítóképzőtől, a Desi-Huber Népiskolán keresztül a máig. Ős mint oly sok fiatal művész a felszabadulás után nemcsak tartalmilag, hanem formailag is osztályelzárta műveket alkotott, például erre az 1953-ban festett Asztalos. A fiatal Kokas művészetén erősen érződik mestere, Bernáth Aurél hatása. Az évek során mindinkább megtalálja egyéni hangját. Egyéni látásmódja meg erősíti helyét a művészeti életben. A díjak és jutalmak sorozatát kapja. Bányász című képeért kapja első Munkácsy-díját, 1962-ben szerepelt első ízben a velencei biennálén. Egy évvel később elnyeri az Egri-díjat, felszabadulásunk negyedszázados évfordulóján kiírt pályázaton harmadik díjat kap. Ugyanebben az évben kapja meg a szegedi nyári tárlat díját és plakettjét. Szerepel a londoni és párizsi magyar kiállításokon. Moszkvában a magyar képzőművészeti kiállítások szerepelnek alkotásai. Következik a XXXIV. velencei biennálé, itt is Kokas képei képviselik a magyar festészetet. A múlt évben a Magyar Népköztársaság érdemes művésze kiténtetést kapja.

Komlón 22 képet állított ki a művész. A képek, melyek megárták már Európa legrangosabb termeit, a Művelődési Minisztérium, a Képzőművészeti Alap, a Budapesti Történeli Múzeum, a Pécsi Modern Magyar Képtár és a művész saját tulajdonát képezik.

A kiállítás híven tükrözi az ön- és világviszorgató művész alkotói, gondolkodásmódját. A színelvi visszafogottság, a zöldek és feketék árnyalatjátéka mind-mind a tartalomnak vannak alárendelve. Felelevenedik a gyermekkor élményei, a Fejér megyeiombok, zöld rétek, dús növényzetű pataksírtok, a Ginza-pusztai tornács ház, a Váli híd. Egy-két interieur az Öregek háza sorozatban, az öregség, a magóra maradtottság jelképei. Az Ablak, a Küszöb, mind áttételes értelmezést kap festményein.

A megnyitó végén Gallusz elvtárs köszönetet mondott a művésznek, a kiállítás létrehozójának munkájukért.

Koltai Dénes

Koszorúzás Vasason

Méder Miklós, Vasasbánya csúcsparáttikára és Jung István, a vasasi Jószerecsét-Búzakalász Tsz párttitkára koszorút helyez el Mirza Dobletovic Valjev szovjet katona sírján

A szovjet katona sírjának koszorúzása felszabadulásunk óta évenként ismétlődik a vasasi temetőben. 1970-ig nem tudták, hogy kit takarnak a hantok. A Vasas II-i Általános Iskola úttörői szorgalmasan érdeklődtek a szovjet katona adatai iránt. Lelkes munkájuk eredménye, hogy 1970-ben

megtudták, hogy Mirza Dobletovic Valjevnek hívták. A szovjet katona sírját a vasasbányai Komarov bronzkoszorús elővá-jási KISZ-brigád az úttörőkkel együtt gondozza.

Április elsőjén délelőtt Vasas-bányáüzem párt, KISZ-, szakszervezeteinek, gazdasági

vezetőinek képviselői, a Vasas II. területi pártszervezet képviselői, a Vasas II. Általános Iskola úttörői, a vasasi Jószerecsét-Búzakalász tsz képviselői részt vettek Mirza Dobletovic Valjev sírjának koszorúzásán.

Barna Teréz tudósító

Megjelent a Társadalmi Szemle

A műszaki fejlesztés meg gyorsításának társadalmi-gazdasági összefüggéseiről, a tervvel és a gazdaságirányítási reformmal való kapcsolatáról közöl érdekes tanulmányt a Társadalmi Szemle áprilisi számában Friss István tollából. A párt elméleti politikai folyóiratának e száma foglalkozik a néprfrontmozgalm jelenével és jövőjével, s tartalmazza azt az interjú-t is, amelyet Nagy Richárd, a budapesti pártbizottság titkára adott a főváros gazdasági helyzetéről, üzeminek és üzemi pártszervezeteinek feladatairól. Gábor Eva szovjet folyóiratokból készített tartalmas szemléje áttekintést nyújt a tudományos-technikai forradalom filozófiai-szociológiai problémáiról. Az olasz fasizmus történelméről 35 eszendeje elhunyt nagy kommunista forradalmár, Antónia Gramsci emléket, a mánik is szóló gondolatait idézi a magyarul eddig meg nem jelent történelmi-velélekből készült válogatás. A folyóirat a nemzetközi politika és gazdasági kérdéseivel több írásban is foglalkozik, Kovács István az USA ázsiai politikájának változásait elemzi, a japán kapitalizációról, Nixon pek ingi látogatásáról, Gyulai István a kibővült Közös Piac névköv gondolatáról, Dunai Péter a Közös Piac és a társult országok viszonyáról ír, Falusné Szikra Katalin pedig az európai szocialista országok ipar-kereskedetének alakulását vizsgálja. Két jegetzet közül a Társadalmi Szemle a mai közszellem egy-egy jelenségéről, a művelődéspolitikai jegetzetben pedig többek közt az iskolai demokrázizmus kérdéseit boncolgatja. Részletes folyóiratszemele és könyvismertetés gazdagítja a most megjelent áprilisi számat.

hírek

VERSENYÉRTÉKELES.

Pécs-Bányáüzemnél, az elmúlt héten, az üzem KISZ-bizottsága és gazdasági vezetői értékelték a fiatalok versenymozgalmát, amelyet március 15-é és április 4-e tiszteletére indítottak. A versenyben részt vettek István- és Széchenyi-akna KISZ-ifjaltjai. A győztesek: István-aknán Zsember János 179 százalékos, Almássy Albert 150,3, Kurucai Ferenc 146,5, Megyeri Ferenc 145 százalékos. Széchenyi-akna: Molnár László 182 százalékos, Gáspár József 175, Kisbárdó Sándor 168, Pécsi László 165 százalékos.

— KÖZLEKEDÉSI SZABAD-EGYETEM. Legközelebbi elő-adására április 14-én 17 órai kezdettel kerül sor a Puskin Művelődési Házban. Téma: J. A. Eltérések hazánk és a környező országok közlekedési rendjében. Előadó: Dr. Tillár György. Minden érdeklődőt szeretettel vár a rendezőség.

— VOROS CSILLAG TURA. A komlói szénélőkészítő üzem és a Május 1 Ruhagyár komlói részlege Vörös Csillag túrát rendezett április 4-én, felszabadulásunk 27. évfordulója tiszteletére. A túra útvonala: Komló—Hidasvölgy volt. A résztvevőknek hét ellenőrző állomásos szellemi és ügyességi feladatokat kellett megoldaniuk.

— KIÁLLÍTÁS. Béta-bányán, illetve a klubban a Juhász Gyula aranykoszorús ács, kovács szocialista brigád hobby címmel kiállításra rendezett, amelyen Bakó Mihály brigádtag-juknak a grafikáit mutatják be.

— KIVALÓ EREDMÉNY. Béta-bányán a 22-es feltáró brigád — vezetőjük Böröcz József — 18 résztvevővel március hónapban 3500-as TH körszelvényben 101,5 folyóméter vágatot hajtott ki.

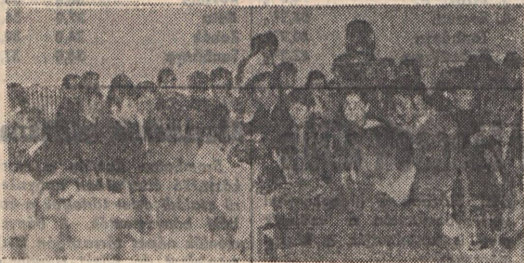
— KOLTESZET NAPJA KOM-LON. A BDSZ Közeti Könyvtár és a könyvtárral „Szocialista művelődési szerződést” kötött brigádok, valamint a Tóth Árpád könyvesbolt és a komlói Városi Tanács vb. művelődési osztálya rendezésében április 14-én délután 10 órakor költészet napi ünnepség megtartására kerül sor, a BDSZ József Attila könyvtára helyiségében. Meghívott vendégek: Pákolitz István József Attila-díjas költő, műfordító, Pál József költő.

— TAPASZTALATCSERE. A KISZ KB ifjúmunkás osztály vezetői, valamint több nagyvállalat KISZ-bizottságának titkárai április 11-én, 12-én a Mecseki Szénbányához látogatnak. Programjukban az első napon vállalatunk gazdasági-politikai tevékenységéről kapnak tájékoztatást, valamint megtekintik Komló nevezetességét. Másnap Péccsel ismerkednek a látogatók.

— CSALÁDI EST. Zobák-bányán április 15-én Kósz József és a Lőrincz Miklós MHSZ szocialista brigádok családi estet rendeznek.

— KOMMUNISTA SZOMBAT. Nagy érdeklődés mutatkozik az április 22-én megrendezésre kerülő kommunista szombat iránt üzeminkben. Vállalatunk szocialista brigádjai, kiszesei dolgozói napról-napra érdeklődnek a munkafeltételek iránt.

Hajnalig vidáman

Császár Sándor és Kis Pál fogadják az érkezőket. Mondták, ha nincs jobb dolgom, üljek a lányok közé. Egyébként úgy kell nekem, miért nem hoztam magammal az „asszonyt”, most aztán a nyakamba varhatnák tizenöt diáklányt, foglalnak csak én velük. Hat erre nem került sor, ott ültek a patronált vőlegények is, előbb jöttek, próbálkoznak ök. Egyik bozontos frizurájú „nyomta is a södört”, a lányok — a Steinmetz Miklós Szakközépiskola III/4 osztályos tanulói — odafigyeltek meg nem is; később rájöttem, mi volt az igazolman az oka: vállalták egy kis keretműsor megrendezését, s most erre készülnek. Percenként nyomják az osztályfőnök-nő kezébe a cédulákat, jó lesz-e a „benyögés” a színpadon, nem sértődik-e meg senki. Egy darabig ülök, nem szól hozzám senki, én se vagyok valami beszédes hangulatban, a pincérnőnél rendelék gyorsan egy kis pálinkát, no egészségünkre, persze a lányok nem isznak csak colát. Mellettem Kaszper Panni ül, a röplabdás, őt már régebről ismerem, a brigádgyűlésen is egymással szemben ültünk. Most ő kérdez valami, magázódva, mondom neki, csak nyugodtan tegezz, nehezen áll rá a szája, hát ilyen öreg volnék? Aztán minden átmenet nélkül kezdünk vitatkozni a statisztikáról, gazdasági életünk visszaújáról, nem vagyunk egy véleményen, de miért is lennénk, nem is tudjuk belejezni, mert Panni hirtelen feláll, neki menni kell, holnap mérkőzés lesz, s azt nagyon komolyan veszi. A lányok megtartják a műsrot, bár innen hátulról alig lehet hallani valamit, jól csinálják, nem látszik rajtuk a lámpaláz. Avacsora is jó, meg utána a rizling, nem lehet panasz, a hangulát is mindjárt más. Ismerős-séggel találkozik, nem is mind-egyiknek tudom már a nevét, de biztos láttuk már egymást, persze, persze a brigádgyűlésen, hát mit szólnak, nem nyerték el a vállalat kiváló brigádját címet, de se baj, majd jövő-re jobban vigyáznak, most aztán énekeljünk valamit, mert otthon, a panelházban, ha du-

darászik is átszól a szomszéd, hogy nem kocsma ez kérem. Bele is kezdünk valami szomorú dalba, a zenekar nem azt játssza, kit érdekel, mások táncolni akarnak. Csendes lazi hoz valami rövidített, ezt bizony meg kell inni, ha azt akarom, hogy meg legyen az ázsiai, nehezen gyűröm le, de már másik pohár van a kezembben, azt meg Bertus Pali egészségére, aztán Lucza Pista is kecintani akar, hát egy kicsit melegg van itt, ebben a nagy teremben, a komlói munkásszállón, meg már sűrűn gomolyog a füst is, meg nem is úgy mozog minden, ahogy kellene... Így megy ez hajnalig, vidáman.

Es ha valaki még ezek után sem tudta volna kitálatni, mindez történt a Császár Sándor vezette Oleg Kosevoj-brigád és a Balogh László vezette Nógrádi Sándor-brigád közös családi estjén.

Békéssy Gábor

Csúcsjavítások

Panaszkodnak a Villamos üzem Komlóról bejáró dolgozók. Panaszuk lényege a következő: a munkaidő 14 órakor jár le, Komlóra indul vissza a szerződéses járat 14 óra 25 perckor. Addig meg kell fürödni (heten-nyolcan várnak egy zuhanyra), fel kell öltözni (itt sem kisebb a szűfölttség) és meg kell ebédelni. Aki ezt a három műveletet 25 perc alatt meg tudja csinálni, nyugodtan ki lehet kiáltani bajnoknak. Így aztán vagy egyik, vagy másik elmarad, mert azért hazamenni mégiscsak a legfontosabb dolog.

Az ügyben szoltak már az üzem munkáügyi osztályának, nem kérve nagyot, lehetlent sem: induljon tíz perccel később a busz az eredetivel. Azóta sok víz lefolyt már a Dunára, a busz még mindig 14 óra 25 perckor indul, a rajta utazók döntégetik a csúcsokat, rongálják az egészségüket. Egy valami bizonyos: akinek intézkedni kellene, bizonyára nincs ebben a „huzsonötperces” mozgalomban.

Kitüntetés-átadás és szellemi vetélkedő

Németh László brigádvezető átadja a könyvjutalmat Tóth Tibornak, a vetélkedő első helyezettjének

Az újhegyi ebédülő szomszédságában lévő kultúrtermet a Bánki Donát szocialista brigád tagjai népesítették be április elsején. Nem mindennapi esemény volt ez az ő szüke. Németh László brigádvezető most adta át a brigád tagjainak a „Vállalat kiváló brigádja” kitüntetését. Ezen a napon zajlott le felszabadulásunk 27. évfordulója tiszteletére rendezett szellemi vetélkedő utolsó, kilencedik fordulójára. A vetélkedő célja az volt,

hogy a brigádtagok munkaszorgalmat történelmi ismerete bővítsék, tudatosodjék bennük, hogy mit hozott a magyar nép számára április negyediké? A kérdéseket az egyes fordulók előtt egy héttel kézhez kapták, így mindenkinek elég ideje maradt a felkészülésre. A vetélkedő első helyezettje Tóth Tibor, a második Gárván Pál, a harmadik Márcs János, végül a negyedik: Szedlaczek József. Az első négy helyezett könyvjutalomban részesült.

Versenyfelhívás

Pécs-Bányász Széchenyi-akna fejtési körlet kommunista május 1-e tiszteletére egyéni munkaverseny szerveztek. A verseny időszaka április 1-től május 1-ig tart. A helyezési sorrendet az egyéni teljesítmények alapján bírálják majd el. Az elbírálás alapja az egyénenként elért prémierendszer lesz. Az 1. helyezést elért „versenyző” ezer forint, a 2-ik 800 forint, a 3-ik 600 forint, a 4-ik 400 forint, az 5-ik 200 forint pénztalamban részesül. A verseny értékelésére május 2-án kerül sor. Kizáró feltételek, az igazgatóság munkaszorgalmat és a technológiai fejelemből eredő baleset. A versenybe való részvételre minden dolgozót felkérünk.

Széchenyi-akna pártalapszervezte

Az április 6-i röpgyűlésen a felhíváshoz csatlakoztak már az István-aknai termelőköri brigádjai: Horváth János, Bakucz János, Papp Gábor, Molnár Zoltán, Kecskes György, Bokor József, Mészáros János, Reinhardt Sándor, Ferenc Gyula vezetésével.

Szakszervezeti bizottsági ülés

A vállalati szakszervezeti bizottság 1972. április 7-én ülést tartott az igazgatóság kultúrtermében. Az ülésen egyetlen napirend szerepelt, mégpedig szóbeli beszámoló a vállalati szakszervezeti tanácsot választó küldötttervezet 10-től végzett munka elemzése. A szóbeli beszámoló előadóját Markov Károly, vállalati szakszervezeti bizottságunk titkára volt.

A jelentést a vállalati szakszervezeti tanács április 14-én tárgyalja meg.

500 milliárd rubel

A Szovjetunió beruházási kerete 1971 és 1975 között 42 százalékkal növekszik — meghaladja az 500 milliárd rubelt. A működő vállalatok rekonstrukcióját, technikai felszerelésüket felújítják és új ipari objektumokat is létesítenek. Szibériában például hatalmas petrokémiai gyártóknak léte. Az újonnan épült fővezeték gáz- és köolajat szállítanak az Uralba és a Szovjetunió európai részébe. A vasérc-kitermelés a Kurszk környékén épülő dúsító kombinátok üzembe állításával 40 millió tonnával nő.

A technológiai fejlesztés

Az „UNEN” című mongol napilap hasábjain nemrég szerkesztője cikk jelent meg „Célunk — a technológiai fejlesztés” címmel. A cikk többek között hangsúlyozza; „A Mongol Népi Forradalmi Párt a szocializmus anyagi és technikai alapjainak megerősítésére törekedik. A technológiai fejlődés elsődleges célja az ország népgazdaságának fejlesztése során.”

A cikk a továbbiakban rámutat, hogy a nemrégiben létrehozott Állami Tudományos

és Technológiai Fejlesztési Bizottság fontos szerepet tölt be a nép gazdaság fejlesztésében. A bizottság kidolgozza és a gyakorlatban megvalósítja a tudományos-technikai újdonságok, találmányok és korszerű technológiák széleskörű meghonosításának módszerét, szorosabbra fűzi a tudomány és a termelés közötti kapcsolatokat. A tudományos-technikai, valamint a technológiai előrehaladás ütemét jelentős mértékben gyorsítja a dolgozó nép tömegeinek aktív részvétele és kezdeményező szerepe.

Április 12-én Gagarinra emlékezünk

Vállalatunknál, Kossuth-bányán és Zobák-bányán szocialista brigádok viselik a világ első űrhajósának, Jurij Alekszejevics Gagarinnak nevét. Nem sokkal az űrrepülés után hazánkban is járt, és 1961. augusztus 20-án nagygyűlésen találkozott Komló város lakosával. Ennek emlékét idézi a városi tanács falán elhelyezett márványtábla is. Április 12-én a tragikus körülmények között elhunyt űrhajóra emlékezünk.

1934. március 9-én született a zsuzsiki közelben, a szomszék területén. Szülei kolhoztagok voltak. 1941-ben elkezdte ugyan az iskolát, de tanulmányait a háború, a német

Távirat a szovjet testvérvállalatól

A KGST Szénbányászati Állandó Bizottságának 39. ülése alkalmából, amely március 21—25-e között zajlott le a megyénkben, ellátogatótt a Mecseki Szénbányához Georgij Ivanovics Markó, a szovjet Ukrajnához Kombarbin igazgatója is. A nálunk töltött napok kedves emlékeit tért háza.

A felületellen pécsi-harkányi-klómi fogadást már akkor, szóban is megköszönte Markó elvtárs. Most a következő szövegű táviratot küldte a vállalat gazdasági és politikai vezetőihez:

„Még egyszer szíves köszönetet mondok a bensőséges, baráti fogadást. A csernovográdi bányászok nevében köszöntöm a mecseki szénmedence bányászait és személyesen önöket Magyarország felszabadulásának nemzet ünnepe alkalmából. Mindannyiunk jó egészségét, sok szerencsét életükben és további sikereit munkájukban.”

megszállás félbeszakította, csupán a megszállók kiűzése után folytathatta azokat. Csak akkor Gszatšk városba költözött. 1951-ben a Moszkva melletti Ljuberci város iskolájában kiváló eredménnyel fejezte be tanulmányait és önként magánképzés útján a repülőrepülés szakmunkás képesítést szerzett. Ezután a szarajevi ipari technikumba került, amelyet 1955 tavaszán ugyan a kiváló eredménnyel végzett el, s ekkor iparitanulónak hívták meg a Hlata-technikust.

Jurij Gagarin azonban közben a szarajevi városi repülőklubban egy éltre eljegyezte magát a repüléssel. A technikum elvégzése után 1955-ben az Orenburgban levő repülőtechnikai iskolába ment tanulni. 1957-ben fejezte be az iskolát elsőosztályú minősítéssel.

1961. április 12-én a Vostok-1 űrhajó fedélzetén elsőként indult a világűrbe. A földet 108 perc alatt kerülte meg. Főrepülése előtt a homvédelmi miniszter parancsára az ő nagy rangból ezredessé léptették elő. Két nap múlva a Kremenban az űrhajósok megnyitották a Szovjetunió Hősi címmel járó Arany Csillagját és a Lenin-rendet, a két legmagasabb szovjet kitüntetést.

Gagarin nagy szerepet játszott a szovjet űrhajók kiképzésében. Az űrhajós csapat parancsnoka volt és 6 irányította a kiképzésüket szolgáló kísérleteket.

1968. március 27-én egy repülőgéppel kipróbálta a szovjet életét.

Űrrepülése után szinte az egész világot bejárta. Egy ízben Magyarországra, Pécsre és Komlóra is ellátogatott. Számos külföldi kormánykötőtetést kapott. A Nemzetközi Repülő Szövetség aranyéremmel tüntette ki. Több város díszpolgárává fogadta. „Élelő és kozmosz” címmel könyvet is írt.

1961. augusztusában kapta meg a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének gyémánttollal ékesített első fokozatát

Mit ajánl a Május 1?

Április 17-én a Zrínyi Művelődési Házban a romániai Székely népiénekes mősorát mutatjuk be este 19 órai kezdettel. A művészgyűttes a romániai magyar tánc- és kórusművészetet bázi. Rendkívül gazdag repertoárjában fellelhetők a ritkán látott erdélyi táncok, lakodalmak, ősi dalok. A magyar közönség ezeket főleg Kodály feldolgozásában ismeri, mindannyian kíváncsiak vagyunk, milyen élményben részesítenek bennünket keleti szomszédaink.

Ugyancsak az Ifjúsági Klubban 13-án, csütörtökön Zsákmacska címmel táncos, zenés rendezvény.

Április 11-én a Költészet napja alkalmából a művelődési központ és a könyvtár közös rendezvény keretében emlékezik meg hagyományos ünnepről. Unnepi műsor fővárosi résztvevői Szabó Tünde színművésznő és Kovács P. József, a tv bemondója.

Ugyancsak a költészet napján a Kun Béla Leánykollégiumban József Attila és Radnóti költészetével válogatott versekkel, szemelvényekkel kísért előadást hallhatnak a középiskolások.

A Május 1 filmszínház Jancsó Miklós: Még kér a nép című filmjét vetíti 10—12-ig.

Legtöbbet vitatott, de európai rangú rendező új filmje is a forradalommal foglalkozik. Kifejezés- és jelrendszere érzékeny téma színváltásai ma már iskoláit alkotják. 13—16-ig Tűz a Monte Fioron című színes olasz-jugoszláv koprodukciónak vetítjük. A második világhábo-

rú még ma is sok olyan problémát vet fel, mely a művészek életészerü alkotásaiban felelevenítik, életserüve teszik a konfliktushelyzetek sorozatát. Nagyon izgalmas igaz filmet fogunk látni a Május 1-ben.

Az Egészségügyi Világszervezet (World Health Organisation, WHO) 1948. április 7-én kezdte meg működését, mint az egyesült Nemzetek Szervezetének szaktizséménye. A WHO minden évben meghatározta programját: hagyomány, hogy április 7-ét, mint Egészségügyi Világnapot, egy-egy nagy jelentőségű betegség elleni küzdelem jegyében hirdetik meg.

1969-ben az Egészségügyi Világnap témája: „Egészség, munka, termelékenység” volt, 1970-ben a Világnapot a rák elleni küzdelemnek szentelték. 1971-ben az insulín felfedezésének 50. évfordulóján az Egészségügyi Világnap témájaként a cukorbeteg választották „A cukorbeteg is teljes értékű ember” jelmondatdal.

Az 1972-es év jelmondata: „Your heart is your health” — „Az Ön szíve az Ön egészsége”. 1972-ben a világ figyelme a szív- és keringési betegségek irányába.

A XX. században az orvostudomány leküzdötte a fertőző betegségek legnagyobb részét. Elvesztette korábbi jelentőségét a vérhajtás, eredményesen vittük fel a harcot a tuberkulózis ellen is. A járványok megfékezhetők, a csecsemőhalandóság évről évre csökken. Az átlagos életkor emelkedik: Magyarországon az 1968-as statisztika alapján a születéskor várható élettartam férfiaknál 66,63 év, nőknél 71,89 év.

Az 1972-es szív- és keringési betegségek léptek az érdeklődés előterébe. Ezek a betegségek a megbetegedési és halálzasi statisztikák első he-

lyén állnak. Ki kell emelni a keringési betegségek népgazdasági, társadalombiztosítási jelentőségét is. A szívbetegek munkakiesése komoly veszteség. Az átlagos életkor további meghosszabbodásával a társadalomban emelkedik az idős emberek aránya és egyre gyakoribbá válik az érlelmeszesedés okozta szívbetegség. A vérkeringési betegségek elleni küzdelem nem csupán fontos közegészségügyi feladat, de egyéni érdek is.

A modern orvostudomány fontos feladata a betegségek gyógyítása és ha erre lehetőség van, elsősorban azok megelőzése. Ez a régi medicinahoz képest alapvető szemléleti változást jelent. A keringési betegségek hajlamosító „rizikó” tényezők kiküszöbölése csak széles körű egészségneveléssel érhető el.

A vérkeringési betegségek megelőzése érdekében világosságot nagy apparátussal kutatók a leggyakoribb szívbetegség, a koszorúér-bántalom hajlamosító tényezőit, az ún. „rizikó faktorokat”. Ilyenek: az elhízás, a dohányzás, a magas vérnyomás, a cukorbetegség, a fizikai munka hiánya, a helytelen táplálkozás.

AZ ELHÍZÁS ÉS A VERKERINGÉS

Az életszínvonal emelkedésével párhuzamosan a lakosság többet költ táplálkozásra, egyre gyakrabban keresik fel az orvost kövér betegek. A testület többet nagy terhet ró a vérkeringésre: káros hatása főleg

Egészségügyi világnap:

akkor jelentkezik, ha a szív egyébként sem teljesen ép. Néhány évizede még az éhezés, az elégtelen táplálkozás jelentős szülés körben problémát. Ma a fogyasztószerek iránti általános érdeklődés is azt mutatja, hogy a jól táplált lakosság inkább a kövérség okozóját. Magyarországon az emberek táplálkozása a szomszédos államokéhoz képest is bőségszerűbb, több kalóriát, több zsírt tartalmaz. Ez étkezési szokásainkkal is összefügg. Az elhízottak gyakrabban betegednek meg érlelmeszesedésben, magas vérnyomásban, cukorbetegségben, ezen kórfolyamatok gyakran együttesen ugyanazon a betegben jelentkeznek.

A szívkoszorúerek szűkülésének, a magas vérnyomásnak a terhét a szív bal kamrája viseli. Ha ilyenkor az állapotot meg az elhízás is súlyosítja, a keringés elégtelensége korábban következik be és nehezebben gyógyítható.

A testület többet a vérkeringési szerveket terhelő, érlelmeszesedés, magas vérnyomás, szívinfarktusra, szívelégtelenségre hajlamosít.

A szívet körülvevő zsírszövet megszaporodása gátolja a szív mozgását, súlyosabb esetben a zsírszövet a szívizom nyálbák közé is behatol. Néhezeti a szív munkáját a hási zsírszövet megszaporodása miatt létrejövő magas rekesztől is. A feltöltött rekesztöm ugyanis a szívet megemeli. Ha a rekesztöm mozgása, a hási légzés korláto-

zott, légzési zavar keletkezhet. Elhízásnál a szívizom tömege változatlan, a vázizomzat rendszerint csökken. A vérellátást igénylő szövetek mennyisége növekszik. A test tömegének megnövekedéséből származó munkatöbblet a bal szívtől túlterhelésére vezet. Így nem lehet csodálkozni azon, hogy a kövér emberek szinte könnyen elégtelenné válik. Sokszor találkozunk kövér, egészségesnek látott emberrel, aki lépcsőn járva nehezen lélegzik, estére bokája megduzzad — mindez kezddő keringési elégtelenség jele. Már Hipokratész észlelte, hogy elhízottak gyakran hirtelenül halnak meg, ma már tudjuk, hogy sokszor koszorúér-elzáródás miatt. Ehezési körülmények között (háborús viszonyokban) csökkent a koszorúér-betegség gyakorisága.

Ha normális testúlyúak szív- és érbetegség miatti halálzasi arányszámát 100-nak vesszük, az erősen elhízottaké — nagy statisztikák szerint — 162! Nagy életbiztosítási intézetek adatai alapján 5—14%-os testület többet 22%-kal, 15—24%-os többet 44%-kal, 25%-nál nagyobb többlet pedig 75%-kal emeli a halálzasi arányt.

Bár az elhízottak különböző elméletekkel sokszor nyugtatják meg magukat, a kövérség mindenképpen káros. Már fennálló szívbetegségek esetén pedig különösen veszélyes a testület többet. Orvosi ellenőrzés mellett folytatott testserü fogyókúra, gyümölcsnapok, kalóriasze-

gény diéta már megvélő szívbetegségnek sokszor önmagában is gyógyuláshoz, vagy a tünetek enyhüléséhez vezet.

Az elhízott szívbetegek gyakran kérnek orvosuktól fogyasztási hatású gyógyszert. E vegyületek lényegében az étvágy romlására az éhségérzet kioltására, a anyagcsere fokozására réven hatnak, de a fogyasztószerek nem mindig közömbösek a szervezetet. Hozzácsökken a kialakított diéta. Csak orvos javaslattal szedhetők, rendszeres ellenőrzés mellett.

A testület csökkentését azonban lehetőleg a kalóriabevétel korlátozásával, ill. a kalóriabevétel adás emelésével (testmozgással, utazással, kert munkával) kell elérni.

A NIKOTINARTALOM

A nikotin vérkeringést lassító hatását már a XIX. század közepén felismerték. Az erős dohányzók szívűjű fájdalom, „dohányzói anginának” nevezik. A nikotin koszorúér-érlelmeszesedést elősegítő hatásúként. A dohányzók körében a koszorúér-bántalom, mint a nemdohányzók körében. Nagy számú eset statisztikailag vizsgálata igazolta, hogy a koszorúér-betegség okozta halálzasi statisztika napi cigarettafogyasztás mértékével egyenes arányban emelkedik. A napi 20 cigarettánál többet szívók között a szűrő gyakoribb a végzetes kimenetelű trombozisa.

A fejtést „begyűjtötték”...

Új eljárás a szén elgázosítására

Az akármilyen korszerű eszközökkel, de alapjában hagyományos termelési technikával dolgozó szénbányászok ma már nemcsak a feldolgozott termékét kénytelen új formákban a versenyképesség érdekében fogyasztóknak átadni, hanem alapvetően törekednie kell arra is, hogy a termelési technikában kövesse azoknak a lehetőségeket, az új eljárásoknak útját, amelyek segítségével termelését gazdaságosabbá teheti.

Ismertesekek azok az eredmények, amelyek a füst és láng nélküli szénfajták, a különböző kalóriájú bricketek, új kokszosító eljárások révén nyrt koksz megteremtése terén történtek.

A szén föld alatti elgázosítása az egyik legbonyolultabb folyamatok közé tartozik. Technikai, kémiai, számos tudomány együttes alkalmazását igényli. A megoldások magas fokú szervezettségét is kívánják. Jelenlegi fűrésztéchnikai fejlettségünk, elektrotechnikai és nukleáris eszközünk, valamint elsőként említendő számítástechnikai eljárásaink alkalmazása arra, hogy a szén elgázosítás egész kérdéshalmazát optimálisan megítélhessük és kidolgozását célszerűen és gazdaságosan oldhassuk meg. Minderre a már működő eljárások tapasztalatainak feldolgozásával és a nemzetközi tapasztalatok összehasonlító elemzésével kerülhet sor.

A mai eljárások alapja az, hogy a szénrétegeket megfűtik, majd légsűrítőkkel levegővízgőz keveréket juttatnak a telepbe. Az egymáshoz viszonylag közel fekvő fűrészlyukak között a szén meggyűjtése után a sűrített levegő nyomása erősit a tűz hatását, a szén porozitálásának megfelelően gyorsabbá teszi annak fellazulását, bomlását. A levegő nyomásának növelésével ez a folyamat gyorsabbá válik — a Donec medencében pl. 100 atmoszféra nyomású levegő adagolása is történik.

A másik eljárás során a fűrészlyukba helyezett elektrodák között nagyfeszültségű áramot vezetnek. A szénrétegeken át haladó áram felizzítja, kokszosítja a szenet, amelyen azután könnyebben áthalad a levegővízgőz keverék. A meggyűjtött szénrétegek égéstermékeit csővezetkeken szivják el.

Szovjet eljárás az irányított ferde fűrészlyuk történő előkészítés-termelés is, amire a Tula melletti Gzsztacsk, az angol-ruski barnaszénbányák (Taszkent melletti), a liszicsanszki vagy Juzsno-Abinszki eredményei hívták fel a figyelmet.

Mindenek eljárást alapvetően a fűrészlyuk természetes generátor voltának kihasználásával dolgoznak. Hasonló eljárással

az észak-cseh szénmedencében — 2100—2250 kalóriás, mintegy 30%-os viztartalmú és 27—35%-os hamutartalmú szénleleteket gázositottak el.

A Ramsay fűrészlyuk generátor és Tcsukanov áramlászó-filtrációs eljárása alapján a külszínről közelíthető meg és használható fel az elgázosított szén égéstermékeinek sora.

Az eljárások — nem kétséges-alapos földtani előkészítettség, technikai felszereltséget kívánnak. Nem egy esetben a minőségvizsgálatok igen magas követelményeivel kell számolnunk az elérhető eredmény biztosítása érdekében.

A vágathajtás nélkül nyervehető égéstermekkel együtt olyan bányákban, ahol mód nyílik, a felhagyott bányásként, a vágatrendszer felhasználásával kiterjedt kísérletek folynak a gázositásra. Az egyik módszer, hogy az arra érdemes széntömböket begyűjtve, a légáram szabályozásával, a folyamatos égést fenntartva végzik az elgázositást, a kiégett bányaszek megfelelő felhagyásával.

Nem kis érdeklődést keltett az az eljárás, amelynek során

egy széleshomlokú, keretes biztosítószerkezetekkel beépített fejtést „begyűjtötték”. A keletkezett égéstermékeket

előbb a fejtés „légvágotán” majd csőrendszeren juttatták a külszínre. A biztosítószerkezetek az égő széntömbtől kb. 0,50—0,80 méteres vastagságú, habosított, tűzálló „paplan” védté, amely a kerekre szerelt hálóra illetve a szénhomlokra volt felvíve és a szükség szerint pótolva.

Megfelelő kézísi folyamat után, amelyet részben a hőmérséklet-változásokon, részben az égéstermek arányán követtek (számítógéppel) a szerkezeteket előreléptették, a védő habot pótolva és a talp-főte felületeket intenzíven hűtve. A dolgozókat könnyű, különleges tűzálló ruha, a fejrezen elhelyezett hűtőpatronok és más ellenőrző műszerek óvták.

Krisztián Béla

A Kossuth-bányai altáró

A Kossuth-bányai altárón immár évek óta, 550—650 vagon szén fut ki naponta. Képkörön balról az új fűrész és az irodaépület, elől és jobbról a széntosztályozó bejárata. Fotó: Nemesi

Konzultáció

Szocialista tudat és magatartás — kispolgári gondolkodás és életvitel

V.
5. A gyors és reális gazdagságnak, a nagyobb anyagi biztonság megteremtésének, a gyarapodásnak egyik viszonylag könnyen elérhető és kevés kockázattal járó variációja, lehetősége... stb., stb.
Valójában zsákutca, és nem igazi perspektíva a munkás számára... Ugyanis, a kispolgárak nincsen stabil léte és távoli perspektívája a szocializmusban sem. Ezért léte, a peszizmizmusznak, bizonytalanságnak, a cinizmusnak és rémhírtérjesztésnek is forrása lehet.
Feladatunk — természetesen — nem a „maszk”, a magántulajdonos kispolgár azonnali likvidálása, hanem az e területeken meglévő és velük összefüggő visszaélések felszámolása kispolgároknál és nem kispolgároknál egyaránt.

INDIVIDUALIS LÉTFELTÉTELEK ÉS KISPOLGÁRI TORZULÁSOK MAI ÁTMENETI TÁRSADALMUNKBAN

Van-e individualis szinten — ma és a jövőre vetítve — mindemelkedő életbiztosíték a szocializmus mai fejlettségi fokán?

Bármilyen furcsa — ezt a kérdést is fel kell tennünk, mert a kispolgári és nem kispolgári torzulások egyik reális gyökerét itt kell keresnünk.

A mai ember is egy picit a „rég”, módos gondolkodik — mert az ember társadalmisága mellett biológiai lény is, pszichés alkata is van. És erről néha megfeledkezünk. „Nincs vagyonunk” — mi lesz, ha baleset vagy hirtelen halál ér bennünket. Össztársadalmi szinten meg sem érezzük: „Nincsenek pótolható emberek, vezetők”, stb. Egyéni, családi szinten azonban nem egészen így állunk... Régen — a vagyon biztosíték volt. Lényegében, ma is az!!! Ha nem is a régi formában, de ma is vannak köztünk vagyonos emberek. Egy millió fölül már vagyonról beszélhetünk. És ilyen sok van. Ma — akinek nincs vágya életbiztosítást, balesetbiztosítást köt, totózik, lottózik, bányegyet stb. és pénzének egy részét — ha ez lehetséges — félretesz, vagy mások, félve a pénz értékének csökkenésétől: házat, telket, szőlőt, művészeti alkotásokat, aranyat stb. vásárolnak.

A szocializmus megszilárdítása kétts feladat:

- a) A politikai-forradalmi harc végigvitale; továbbá: b) A proletáriumnak — írta Lenin — maga után kell vonnia a dolgozók egész tömegét, valamint az összes kispolgári rétegeket az új gazdasági építés útjára, az új társadalmi kapcsolatok, az új munkafegyver, az új munkaszervezet létesítésére utat, amely a tudomány és a technika legújabb vívmányait nagyüzemi szocialista termelés megteremtésén áruozodo öntudatos dolgozók tömeges egyesülésével köti össze.

„Ez a második feladat nehezebb az elsőnél, de lényegesebb is az elsőnél...” — hangsúlyozta Lenin.
Az előző, politikai feladattól eltérően ez az átmenet nem hősiesség felajánlásokkal, hanem kitartó, legtürelmebb, legállhatatosabb hűközpály, de valójában hősiesség munkával valósítható meg. A tartós és végleges győzelemnek azonban ez az egyetlen záloga.

Ez azonban csak **toldozgatás** — pótlás — nem oldja meg a problémát, az emberi lét mindenoldali biztonságának problémáját. Az átmeneti szocialista társadalom csak hosszú távon képes erre.

zására, újabb diagnosztikai és gyógyító eljárások kifejlesztésére.

Szívszűrőimaink (Bala-tonfűrész, Sopron) ágyelteszámra az elmúlt 20 év alatt többszöröse emelkedett, ország-szerte folyamatban van a szivbetegdopozó-hálózat kiépítése. Mindezeket túl azonban Is-mételen hangsúlyoznunk kell, hogy a legfontosabb a megelőzés. Az említett „rizikó faktorok” jórészt olyan civilizációs ártalmak, amelyeknek károsító hatása lappangva halmozód-nak fel szervezetünkben, s amikor a betegség manifesztálódik, már súlyos, kialakult kórképpel kell számolni. A „rizikó faktorok” többsége a helytelen életvitelnek, az egészségtelen ételmódnak, a „tudatos egész-ség” hiányának a következménye. Ezért nagy jelentőségű a megelőzésben az egészségre nevelés. Nem egyszerű egész-ségügyi felvilágosításra (tudozformálásra), hanem rendszeres, folyamatos nevelő munkára (magatartás-alkotásra) van szükség, s ebben elsősorú jelentősége a példamutató módszernek van. Az egészség-nevelő, aki a „rizikó faktorok” ellen küzd, ez irányú munkája terén eredményre nem számíthat, ha pl. maga is kizsimeg dohányzó, vagy túltáplált.

Az emberi létbiztonság megteremtésére irányuló igény és törekvés azonban az emberi lét fenntartás és fajfenntartás legalapvetőbb reflexeire vezethető vissza. (Marx.) Ez alól az individuum nem vonhatja ki magát a kizsákmányolástól mentes szocialista társadalomban sem.

Az ember tehát objektíve kénytelen valamilyen biztosítókat keresni, „kivédni” az előre nem látható tragikus következményektől. Ezt annak ellenére is megteszi, ha tisztában van a szocializmus adta általános életbiztosítékkal. Szubjektív szinten ugyanis nem egészen így látja a helyzetet.

A SZOCIALIZMUS BIZTOSÍTHATÓ AD:

- 1. Az egészséges, dolgozni tudó és akaró ember és családja számára, a biztosított betegek számára.
- 2. A becsületes, munkában megőregedett nyugdíjasok számára.
- 3. A munkában megrokkantak számára...

Ez még bonyolultabb és még is jegezenem, hogy sokszor nagyon meg kell „rokkanni” mai viszonyaink között egy rokkantsági nyugdíjhoz.
Dr. Kiss István egyetemi tanár
(Folytatjuk)

A vérkeringési betegségekről

Bizonyító adatokat szolgáltatott szívinfarktus miatt kórházban kezelt betegek adatainak feldolgozása is. Matematikai statisztikai módszerrel ki lehetett mutatni, hogy a dohányzás a szívinfarktus miatt kezelt betegek körében mennyire lényegesen gyakoribban fordult elő, mint az azonos életkorú és nemű, egyéb belgyógyászati betegségek miatt kezeltében.

A dohányzó férfiak és nők fiatalabb életkorban betegednek meg szívinfarktusban, mint a nemdohányzók.

Felmerül a kérdés: milyen módon károsítja a dohányzás a koszorúér-rendszert és a szívverelést? Bár a beleegzőt szénmonoxid szerepével is számolnunk kell, kétségtelen, hogy az ártalomért főleg a dohányfüsttel a szervezetbe kerülő nikotin a felelős. A nikotin károsítja a vérkeringés szabályozását, a verőerek belső bélésekének átjárhatóságát, elősegíti a koszorúér-arteriosklerotikus elváltozásokat az erek belfelületére való lerakódását, és különösen már meglévő koszorúér-áramlásban rontja a beteg állapotát.
A nikotin a végtagos verőeres szűkületért is felelős lehet. Az alsó végtagoson kifejlődő érsűkület keletkezésében az esetek nagy részében a dohányszék fontos szerepet játszik.

EGYÉB ELVEZETI SZEREK, RENDSZERTÉLEN ÉLETMÓD
A túlzott alkoholfogyasztás káros lehet koszorúér-betegségek

esetén. Alkoholos eredetű szívizomkárosodás is ismeretes. Nagy statisztikák szerint több napos ünnepek (karácsony, húsvét), családi események (születésnap) után gyakrabban lép fel szívinfarktus. Ennek magyarázata az életritmus megváltozásán kívül főleg az lehet, hogy ilyen alkalmakkor általában sokkal kiadósabban táplálkoznak, sokkal többet dohányszóznak, több alkoholt fogyasztanak.

A koffeint tartalmazó italok fogyasztása általában ártalmatlan, káros csak akkor válik, ha az ezt kiválóan a pihenésre szolgáló idő megrövidítését célozza.

A MAGAS VERNYOMÁS

A magas vérnyomás (hipertónia) a leggyakoribb vérkeringési betegségek egyike. A magas vérnyomás hosszabb fennállás után a szív bal kamrájának túlterheléséhez vezet. Különösen szívódmányei (agyvérzés, szívelégtelenség, vesezsugorodás stb.) veszélyesek. A magas vérnyomás miatt a bal kamra izomzata megvastagszik, de a szívmotó topológos koszorúér-rendszer átmérője változatlan marad. Így koszorúér-éltelenség fejlődhet ki. Lényegesen magas vérnyomás betegségben szenvedők rendszeres ellenőrzése, gondozása. A vérnyomást megfelelő gyógyszerrel állandó, tartós szedésével alacsony szinten kell tartani. A magas vérnyomás betegséget tartós gyógyszeres kezelése egy-

szersmind a koszorúér-elmeszesedés megelőzését is jelenti, és a beteg várható élettartamát évtizedekkel meghosszabbíthatja.

A CUKORBAJ ÉS A VÉRKERINGÉS

A múlt század második felében leírta, hogy a cukorbetegség a koszorúér-elmeszesedésre hajlamosít. A cukorbeteg anyagcsere-zavarának pontos diétás és gyógyszeres kezelése védelmet jelent a koszorúér-bántalom kifejlődése ellen.

A SZIVBETEGEK REHABILITÁCIÓJA

Enyhébb fokú szívelégtelenség még nem jelent szükségessé, teljes munkaképtelenséget. A rehabilitáció célja, hogy a szivbetegek számára megfelelő munkakörülményeket biztosítson. A szivbajban szenvedő beteg általában csökkent erőteltségű munkát vállalhat, de a produktív termelési életben nehéz visszairányítani. A szivbetegség rendszerint éveken, akár egész életen át fennállhat. Fontos a megmaradt munkaképesség felmérése. A szivbeteget úgy kell munkába állítani, hogy tevékenysége produktív haszonnal járjon, de egészségi állapotát a munka ne károsítsa. Egyes adatok szerint a keringési elégtelenség sikeres megszüntetése után a szivbetegek 40%-a régi munkakörében foglalkozhat, 55%-uknak könnyítésre van szüksége, és csak 5%-uk kerül új munkakörbe.

A keringési elégtelenség és a legsúlyosabb koszorúér betegség eseteitől eltekintve úgyszólván nincs olyan szivbeteg, aki ne tudna valamilyen hasznos munkát végezni.

Sokszor a szivbetegek betegségeitől túlzott, a vérkeringési betegségek jelentős hányada azonban igen lelkiismeretes munkát végez. Ezáltal életük is értelmes nyereséggel teljed, hogy szivbajuk és sokszor csökkent munkaképességük ellenére is hasznos tagjai társadalmunknak.

A teljes inaktív állapot ronthatja a szivbeteg állapotát, csökkenti teljesítőképességét.

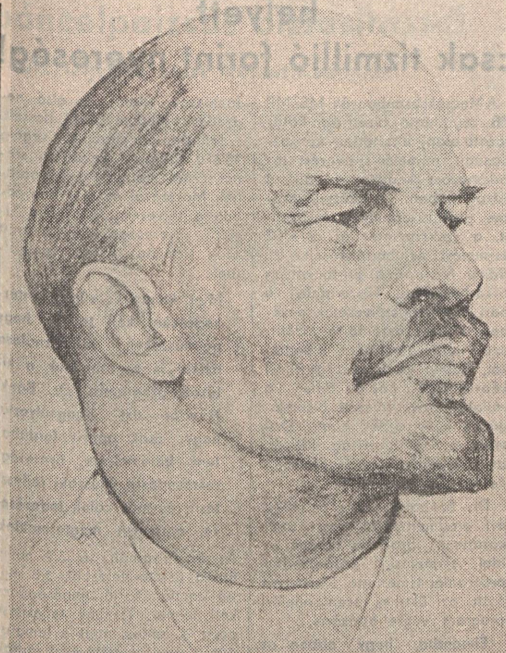
GYÓGYÍTÁS ES MEGLŐZÉS

A vérkeringési betegségek gyógyszeres kezelésére Magyarországon gyakorlatilag minden határos szivgyógyászati társadalombiztosítási keretében is a betegek rendelkezésére áll.

Az utóbbi években a szivbetegségek is jelentősen fejlődtek. Számos szervi szivbajt, billentyűhibát, veleszületett rendellenességet műtét után lehet megoldani. Évről évre javulnak a műteti eredmények is. Magyarországon évente több száz sikeres szivműtét végeznek. A perifériás erek sebészete területén is jelentős haladás tapasztalható.

Világszerte széles körű tudományos, kísérletes és klinikai munka folyik a szivbetegségek okainak további tisztá-

Lenin köszöntése

1870. április 22. — 1972. április 22.

Szocialista országok ifjúsági lapszerkesztői Kossuth-bányán

Szabó Jánosnak, a KISZ KB Intéző Bizottsága tagjának, a Magyar Ifjúság főszerkesztőjének a meghívására szovjet, csehszlovák, lengyel, NDK, román és bolgár ifjúsági lapok szerkesztői tartózkodnak hazánkban. A vendégek április 12-én Komlóra látogattak és Kossuth-bánya kulturterében találkoztak az üzem és a város vezetőivel.

Klepah Ottmár, a Mecseki Szénbányák Bizottságának titkára adott a magas szintű ifjúsági delegációnak tájékoztatót a vállalat gazdasági, politikai munkájáról. Külön kiemelt a vállalat külföldi kapcsolataira, annak építő jellegére. A tájékoztató befejezése után Gallusz József, Komló városi Tanács elnöke beszélt a városról, a jellegéből adódó sajátos gondokról és problémákról. A tanácselnök beszámolóját követően az újságírók kérdéseket tettek fel a KISZ-titkárnak és a tanácselnöknek. Erre a fiatalok munkára neveléséről, a bányászutánpótlás

Klubfoglalkozás — külpolitikáról

A Zobák-bányai szocialista brigádok meghívására Sütő Gábor, a párt Központi Bizottságának területi referense jött el pénteken este a Május 1. Művelődési Házba. A foglalkozáson részt vettek a műszaki patronálók és az üzem vezetői is. Gungl Ferenc elvtársal az élén. A Steinmetz Szakközépiskola diákjai közül is többen megjelentek Varga László igazgató vezetésével.

Szűcs István, üzemvezető helyettes köszöntötte az előadót és a népes számú hallgatóságot. Sütő Gábor az európai kérdésekről, az indokínai helyzetről és Latin-Amerika mai problémáiról, főleg a chilei forradalomról adott részletes áttekintést.

megoldásáról, és hogy a városi tanácsban, a tanácsstagok között milyen a fiatalok aránya. A kérdésekre adott válaszok után a lapszerkesztők megtekintették a Kossuth-bányai ol-tárót, majd ebéden vettek részt a KBSK sportklubjában. Itt Stier József, a KBSK elnöke röviden vázolta a sportkör tevékenységét és az eredményeket. A delegáció délután visszatért Pécsre, s a következő napokon ismerkedtek Baranya megye gazdasági, politikai életével.

VILÁG PROLETÁRIAI EGYESÜLÉSE

MECSEKI BANYÁSAI

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. EVFOLYAM, 16. SZAM

ARA: 40 FILLER

KEDD, 1972. ÁPRILIS 18.

KISZ-bizottsági ülés

Vállalatunk KISZ-bizottsága április 18-án kedden, kibővített KISZ-bizottsági ülést tart Komlón, Béta-akna Juhász Gyula Klubjában. Napirenden a KISZ szervezetének pártépítő, párttagajánló tevékenysége, az MSZMP X. kongresszusa óta.

A hétvégi kommunista szombaton

12-13 ezer tonna szenet várunk

„A KISZ által szervezett április 22-i kommunista szombati munka eredményeként 12—13 ezer tonna szenet várunk”. — mondotta dr. Bánki Nándor, a Mecseki Szénbányák MSZMP Bizottságának titkárhelyettese az elmúlt héten tartott közgyűlési és termelés-szervezési tanácskozáson. Hozzátette még: „Ahhoz hogy ez a mennyiség realizálódjon

a kezdeményezést támogatni kell az üzemi párt szervezeteknek, szakszervezeteknek és műszaki szakembereknek.”

Ez az elvárás komoly munkát igényel, amelynek előfeltétele a jó szervezés. Hogyan állnak üzemünkben az előkészületekkel? — erről kértünk tájékoztatást a KISZ Mecseki Szénbányák Bizottságától.

Megtudtuk, hogy egy-két üzemtől eltekintve, akik nem tudtak munkát biztosítani, valamennyi üzem részt vesz a kommunista szombati munkában. A széntermelő üzemek közül

Kossuth, Vasas, Béta és Zobák három harmadoszterrelés szerveztek.

Ehhez alkalmazkodtak a feldolgozó részlegek: a komló Szén-előkészítő Üzem és az Ujhegyi Üzem, valamint a szállító körlet dolgozó és a technikai szakembere. Pécs-Bányaüzemben úgy tervezik, hogy két termelő körlet létszámának megfelelő termelést indítanak be,

az előzetes számítás szerint körülbelül 800 dolgozóra számítanak. A Villamos Üzemben is megkezdtek a szervezést, eddig 70 dolgozót tudtak mozgósítani, de ez a szám még emelkedni fog. Szászváron, Nagymányákon az értesülések szerint 50-en vesznek részt ezen a napon a termelésben. A Központi Gépüzem munkásai elvégzik az udvaron lévő régi épületek lebontását, valamint a műhelyben végeznek termelést. Valamennyi kommunista szombati termelésben részt vevő üzemben a munkakezdés előtt

röpgyűlésen emlékeznek meg Lenin születésének 102. évfordulójáról, a gyarmati ifjúság napjáról és szolidaritásokat fejezik ki a harcoló vietnami szabadságharcosokkal.

Nem volt baj a segítségadásal sem. Az üzemek vezetői, a párt és a szakszervezet mindenütt támogatta a szervezést, segítséget nyújtanak a gördülékeny lebonyolítás érdekében. A KISZ-bizottságon elmondták, hogy előreláthatólag a kívánt tonnamennyiséget a felszínre tudják hozni. (b-y)

A világ első űrhajósára emlékeztek

A Kossuth-bányai Gagarin integráserelő szocialista brigád, amely tavaly a vállalat

Kiváló Brigádja kitüntetést nyerte el, április 12-én reggel röpgyűlés keretében emlékezett meg a brigád névadójáról, a világ első űrhajósáról.

Délután a brigáddal szocialista szerződésben álló Gagarin utcai általános iskola útőri és a Gagarin-brigád a Lenin tereken közösen tartott ünnepséget. A műsor végén koszorút helyeztek el a tanácsoló falán lévő emléktáblánál.

Csak Béta-bánya teljesítette tervét!

Vállalatunk mennyiségi széntermelési tervét március 14-ével bezárólag 85,5 százalékra tel-

jesítette. Az adósság 18 658 tonna. Ez az eredmény azt mutatja, hogy a hónap eleji lemaradásunkat még 5344 tonnával növeltük.

Üzemeink közül egyedül Bétának sikerült jelentősen javulnia, 100,1 százalékkal áll a lista élén. Jellemző az áprilisi rossz eredményünkre, hogy az egyik legnagyobb termelő bányauzemünk, Kossuth csak 76,4 százalékot ért el, főleg az ismert bányatűz miatt.

A mennyiségi széntermelés alapján üzemeink rangsora:

1. Béta	100,1%
2. Zobák	93,3%
3. Vasas	93,2%
4. Pécs-Bánya	90,1%
5. Észak	84,5%
6. Kossuth	76,4%
Tanbánya	50,1%

Nagymányoki brikett 53,1 százalékot ért el. Az abszolút számok tekintetében üzemeink teljesítménye:

Béta	+ 11 tonna
Tanbánya	- 494 tonna
Észak	- 698 tonna
Vasas	- 1294 tonna
Zobák	- 1413 tonna
Pécs-Bánya	- 3509 tonna
Brikettüzem	- 4240 tonna
Kossuth	- 7881 tonna

Csúcsjavítások

Csúcsjavítások címmel glosztát írtunk előző számunkban. A lényege az volt: a kívánság szerint miért nem indítják tíz perccel később a komló munkájáratot a Villamos Üzemből. Akik kifogásolták az indulási időt, azok az üzem vezetőinél is előterjesztették kívánságukat. Az ügyintézés lényegében két csatornán futott, mire cikkünk megjelent, már az üzem vezetői is intézkedtek.

Tiltakozás az amerikai agresszió ellen

Ugyanilyen tiltakozó röpgyűlések megtartására került sor vállalatunk többi üzeménél is

Foto: Nemesi

A haladó világ országai, köztük Magyarország dolgozó, így a Kossuth-bányai bányászok is tiltakozásukat fejezték ki az amerikai imperializmus fokozódó vietnami agressziója ellen. Szerdán két műszakkezdés előtt tartották a röpgyűlést a lelővasóban. Két táviratot küldtek Budapestre. Az egyiket az USA budapesti nagy-

követségére, amelyben elítélik a szőnyegbombázásra hozott kormányrendeletet. A másik táviratot a Vietnami Demokratikus Köztársaság magyarországi képviselőihez juttatták el, amelyben együttérzésüket fejezték ki. „Bizunk abban, hogy a vietnami nép győzni fog!” — hangzik a távirat befejező része.

Munkaértekezlet Vasas-bányán

A szocialista brigádok tagjait munkaértekezletre hívták össze Vasas bányauzemnél április 10-én. A tanácskozás megtartására harmadonként került sor.

Méder Miklós csúcstítkár elmondta, hogy az elmúlt évben Vasasbánya a termelési tervét maradéktalanul nem tudta teljesíteni. Ennek legfőbb oka, hogy a nem várt geológiai nehézségek következtében többször kellett fejtést ki- és beépíteni. A zavarások miatt néhány kerülővágat kihajtása is szükségessé vált. Felhívta a jelenlevők figyelmét, hogy április 22-én kommunista szombat lesz, kérte segítségüket a munka megszervezésében.

Gergő György főmérnök az első negyedévi és április első dekádjának termelési eredményeit ismertette. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy csak hatékonyabb termeléssel lehet kielégítő eredményt elérni, valamint az eddigi lemaradást behozni.

A szocialista brigádok által javasolt „Kiváló Dolgozó” kitüntetésre feltérjesztettek névsorát Hegedűs József versenyfelfelős ismertette, amelyet a tanácskozás résztvevői — Gungl János szb.-titkár elnökletével — egyhangúlag elfogadtak.

Konzultáció

Szocialista tudat és magatartás — kispolgári gondolkodás és életvitel

VI.

Tíz évvel ezelőtt azzal, hogy társadalmunk által nyújtotta létbiztosítók pozitív irányú fejlődése hatalmas történelmi vívmány. A lényeg azonban, kérdés feltevésünk alapján az, hogy a nehéz sorsra ítélte és leszállított szilikózisos bányász, a szeme világot, vagy végtagságot veszített munkás, vagy a szívelegtelenséggel leszállított értelmiségi és pártmunkás, amíg él, ad valamilyen biztosítékot a család számára. De — ha hirtelen meghal — mi lesz a gyerekekkel és mondjuk az 55 évesnél fiatalabb, még ráadásul a háztartásban dolgozó feleséggel? Ha dolgozik is a feleség alacsonyabb beosztásban, ugyanaz a probléma munkánál, parasztnál és értelmiségnél egyaránt. És mi a biztosíték, a magára maradt, mozgásra alig képes öregnek, betegnek, születési hibás nyomoréknak, gyenge elméjűnek, elmebetegnek, házasságban kívül született, vagy elhagyott gyermeknek, stb. Képes-e a társadalom ezeket egytől-egyig kezelni? Ugy gondoljuk, ma még nem! De menjünk tovább!

Valaki a múltkor úgy érvet, hogy nálunk néha élve maradványok is, „meghalhat” az ember. Mert ne adj isten, hogy valakit gyenge egészségi állapota, vagy mondjuk szakmai hozzáértés hiányában leváltsanak egy vezetői és egyéb posztjáról. A szakolvasban gerincét tönkretett tsz-tag, a felszínre került — légzési betegségben szenvedő bányász vagy a levalótt állami és pártvezető élte, újbóli munkába állása, keresetcsökkenése, hatalmas megrázkódtatást és létbizonytalanságot teremthet a családban. Ugy gondolom, ezek olyan gondok, amelyekről őszintén kell beszélni, s amelyeket a jövőben nagyobb tempóban kell megoldani.

AZ EMBER TEHÁT — SOKFELE MÓDON — MA IS LÉTBIZTOSÍTÉKOKAT KERES.

Ez érthető is — társadalmunk ehhez megadja a lehetőségeket. Nem mindegy azonban, hogy milyen módon. De nézzük sorjában.

1. Elve az új gazdasági mechanizmus adta lehetőséggel becsültes és néha megerősített munkával a dolgozók nagy többsége igyekszik minél több pénzt keresni. Ez erkölcsileg is tiszteltreméltó jelenség.
2. Mások, ugyancsak élnek a lehetőségekkel és minél kevesebb munkával igyekeznek sok pénzt keresni. Sok nyugtás, kevés munka...

házig és telkegig, a könyvjárástól az újításokig igen széles a skálája az ismert visszaéléseknek. Nyers Rezső elvtárs az egyik központi tájékoztatóson a gazdasági mechanizmus egyik legfőbb ellenségének nevezte ezt a jelenséget.

Tovább lehetne sorolni a példákat, de erre nincs szükség. Csúpn az volt a célom, hogy szemléltessem mai társadalmi létünkben meglévő reális bizonytalanságokat és azokat a pozitív és negatív individuális emberi törekvéseket, melyek ennek felszámolására vezetnek irányt. Aláhúznám és nem indokolnám itt a negatív jelenségek elleni harc szükségességét; valamint azt, hogy csak a szocialista társadalom magasabb fokán válik lehetővé ilyen problémák végleges lerendezése.

AZ INDIVIDUALISTA ÉS EGOISTA GONDOLKODÁSMÓD

tehát nem tekinthető csupán csak tudatmaradványnak, amelynek az átmeneti időszakban már anyagi támasztékai nincsenek, hanem arról van szó, hogy az individualizmus és egoizmus a kapitalizmus olyan anyajegye, amely szoros összefüggésben van az átmeneti kor gazdasági életét jellemző anyagi jégekkel. Marx a Gotha Program kritikájában írja: „Nekünk itt nem olyan kommunista társadalommal van dolgnak, amely a saját alapján kifejlesztett, hanem ellenkezőleg, olyanokkal, amelyek a tőkés társadalomból most bújik ki, amely tehát minden tekintetben, gazdaságilag, erkölcsben, szellemében, még magán viseli annak a régi társadalomnak anyajegyét, melynek méhéből származik.”

A kapitalizmus anyajegyei gazdasági szempontból főképpen a termelés viszonylag alacsony színvonalán fejeződnék ki, aminek következtében a társadalom még nem tud minden tagjáról a szükségletei árnyában gondoskodni. Az egyéneknek itt még jelentős mértékben maguknak kell gondoskodni, maguk és a családjuk anyagi ellátásáról. Ez, az anyagi elszigeteltség bizonyos maradványait jelenti az egyének és egyének között az átmeneti korokban. Az individualista és egoista tudatmaradványok az anyagi elszigeteltség megjelölés maradványaira támaszkodnak, ebből táplálkoznak.

Az anyagi elszigeteltség maradványai — mint láttuk — közvetlenül a személyes anyagi gondok formájában tükröződnek dolgozóink tudatában. A személyes anyagi gondok a kapitalizmus viszonyai között a társadalom minden tagját nyomtorként, természetesen különböző formákban. A munkást megnyomorító tipikus személyes anyagi gond: a puszta lét- és felfenn tartás gondja. A közpénztételeket az egyre szélesülő, vagy szűkülő igényeik kielégítésének gondja sújtotta és még a tőkés sem voltak mentesek az anyagi gondoktól — a versenytárs legyőzésének gondja a tőkés egy pillanattal sem hagyta nyugton, s arra kényszerítette, hogy mind nagyobbra és nagyobbra növelje vagyonát, mert ellenkező esetben más tőkés felé kerekedett volna s ő maga társadalomilag alsóbb rétegekbe süllyedhetett volna le. A szocializmusból azonban mindez idegen jelenség és nem békültünk meg vele.

Dr. Kiss István egyetemi tanár

(Folytatjuk)

Propagandisták továbbképzése

Képközp. balról jobbra: Sebestyén Béla, dr. Zinhaber Ferenc, Drább Gyula, Varga László

Foto: Barna

Neves szakemberek bevonásával tartották április 12-én a vállalati és üzemi propagandisták, vezetőpropagandisták továbbképzését. A Mecseki Szénbányák meszesi központjában Drább Gyula elvtárs vezetésével két témakörrel hallgathattak előadást, illetve konzultációt. Elsőként dr. Zinhaber Ferenc, a Jogtudományi Egyetem professzora a „Gazdasági együttműködés a szocialista országok között és a kapitalista integráció mai helyzetéről” címmel adott tájékoztatót. Ezt követően dr. Kiss István, egyetemi tanszékvezető tanár, a lapunkban is közölt, kispolgári

kérdésekről mondott vitaindító előadást.

Az egésznapos program befejezéséket Harka János, az oktatási bizottság vezetője az 1971—72. évi pártoktatás tapasztalatairól és az öt esztendőre szóló propaganda-irányelvelekről adott ismertetőt.

— BRIGADEREDMÉNYEK. Vasasbányán az első negyedévesben három előváltási szocialista brigád: a Gungl János (2) 134, a Kecskés János szocialista brigád 121,6 a Vig Sándor brigádja 118 százalékot ért el. A Schmidt József lőtőr szocialista brigád ugyanazon időszakban 106,4 százalékot produkált.

Kihelyezett KISZ-vb a Szénelőkészítő Üzemenél

Kihelyezett KISZ végrehajtó bizottsági ülést tartottak április 14-én a Szénelőkészítő Üzemenél. A vb-ülésen megjelent Schuster András, a Szénelőkészítő Üzem vezetője, Kiss István, az üzem párttitkára és Horváth Jánosné, a szakszervezeti bizottság agit. prop. felelőse. Az ülés első napirendi pontjaként megvitatták a Szénelőkészítő Üzem KISZ-alszervezete munkáját, értékelte tevékenységét. Erre az irkós anyagot az alszervezet vezetőségével együtt-

Harmincnyolcmillió forint helyett csak tízmillió forint nyereség!

A Mecseki Szénbányák MSZMP VB végrehajtó bizottsága határozata alapján tartották közgazdasági, termelés-szervezési tanácskozást kedden a vállalat központjában. A pártszervezetek gazdaságpolitikai felelőseit, a szakszervezet és a KISZ termelési és berfelelőseit dr. Bánki Nándor, a pártbizottság titkárhelyettese köszöntötte a párt és tömegszervezetek nevében. Külön köszöntötte Jazbinsék Vilmos gazdasági főmérnököt, Komló város országgyűlési képviselőjét, Fábrián Bélát, a vállalat szakszervezeti bizottságának képviselőjét, Klepach Ottomárt, a KISZ-bizottság titkárát, dr. Szabolcs Lajos és Szabolcs Ferenc osztályvezetőket.

Dr. Szabolcs Lajos az 1971. évi eredményekről adott tájékoztatót. Szabolcs Ferenc az idei termelési, gazdálkodási programot ismertette. Kiemelten szölt az ütemes szenttermelési program végrehajtásáról.

Elmondta, hogy ebben az esztendőben 100 millió forint árkiegyenlített nyereségtömeget kell elérni ahhoz, hogy a tervezett bérénelést és más szociális, kulturális előirányzatokat teljesítsük.

Jazbinsék Vilmos az első negyedéves eredményeiről beszélt. Januártól március végéig 48 610 tonnával kevesebb szént értékesítettünk a tervezettnél. Másszóval az első negyedében a tervezett 38,5 millió forint nyereségtömeget helyett csak tízmillió forintot realizáltunk.

Mint kiemelte: sürgős intézkedéseket kell tenni, hogy pótműszakok felhasználása nélkül is végrehajtsuk a kitűzött programot. Dr. Bánki Nándor azt hangsúlyozta, hogy csak annyit fordíthatunk bérénelésre, nyereség-részesedésre, műszaki fejlesztésre és más célok fedezésére, amennyit megtermelünk. Az év folyamán a 3,9 millió tonna össztérfeléből, 3,5 millió tonnáig jó minőségűnek kell lennie. Tervünk teljesítése azért is fontos, mert a lemaradás a piac elvesztésével járhat.

— Ma nem a létszámprobléma a legnagyobb gondunk, hanem a munkásállomány nem megfelelő mozgósítása, szervezése — hangsúlyozta Bánki elvtárs. — Jobban kell megbecsülni az embert, takarékoskodni kell az anyaggal, a gépekkel, a felszerelésekkel, hiszen ez mind elősegítheti célkitűzéseink valóra váltását.

RÖVIDEN

Kihelyezett KISZ végrehajtó bizottsági ülést tartottak április 14-én a Szénelőkészítő Üzemenél. A vb-ülésen megjelent Schuster András, a Szénelőkészítő Üzem vezetője, Kiss István, az üzem párttitkára és Horváth Jánosné, a szakszervezeti bizottság agit. prop. felelőse. Az ülés első napirendi pontjaként megvitatták a Szénelőkészítő Üzem KISZ-alszervezete munkáját, értékelte tevékenységét. Erre az irkós anyagot az alszervezet vezetőségével együtt-

működve Appel István KISZ-titkár készítette el.

A KISZ VB megállapította: összességében véve megfelelőnek tartja az itt folyó KISZ-munkát, nem tapasztaltak szervezeti szabályzattal ellentmondó dolgokat.

A végrehajtó bizottsági ülés a továbbiakban meghallgatta Kardos Éva beszámolóját az első negyedéves tagdíjfizetési mérlegről, majd időszzerű kérdésekről tájékoztatták egymást.

— Vetélkedő. Pécs-Bányatelepen, Erzsébet-telepen április 22-én 18 órakor az ifjúsági klub keretében vetélkedő megváltására kerül sor a Ki tud többet Lenin munkásságáról.

— IFJUSÁGI ÉS VETERAN-TALALKOZÁS. Pécs-Bányatelepen április 29-én a Zalka Mária Művelődési Házban ifjúsági és veteránlálkozóra kerül sor.

A vállalati szakszervezeti bizottság elmúlt évi munkáját értékelték

Mit tett az elmúlt évben a vállalat szakszervezeti bizottsága? Mennyiben sikerült megvalósítani a bizottsági és tanácsosi üléseken hozott határozatokat? Ezen kérdéseket foglalkoztatták pénteken délelőtti Meszesen a vállalat központi épületének nagytermében megjelent dolgozókat. E kibővített szakszervezeti tanácsülésen részt vett Markvart Károly, a vállalat szakszervezeti bizottságának titkára, a bizottság elmúlt évi munkájáról. Az ülésen jelen volt Vajda József, a SZOT Elnökségének tagja, dr. Bánki Nándor, a vállalat pártbizottságának titkárhelyettese, valamint a Bányaispári Dolgozók Szakszervezetének képviselőiben Koszta János.

„Egy esztendőnek annak amikor a vállalat szakszervezeti küldöttétekezet, illetve szakszervezetünk XX. kongresszusa négy évre meghatározta mozgalmunk fejlődésének irányát, az elvégzendő munkát és céljainkat. Mai ülésünkön annak a kötelezettségnek kell eleget tennünk, hogy számot adjunk választóinknak a határozat időarányos végrehajtásáról” — kezdte beszámolóját Markvart Károly.

„Mint ismeretes a XX. kongresszus határozatának feldolgozásával egyidőben munkaterveinkben meghatároztuk saját körülményeinkre és feladatainkra vetítve tennivalóinkat. Ezt a

feladatot a szakszervezeti tanácsunktól a bizalmiakkig átgondolt és következetes munka jellemezte. Munkánkban megfelelő súllyal szerepelt a különböző érdekek egyeztetése a szakszervezeti funkciófigyelembevételével. Mindehhez nagy segítséget adott szakszervezetünk hatós- és jogkör gyakorlásának kimunkálása, illetve annak megfelelő módon történő alkalmazása.”

A beszámoló a továbbiakban részletesen elemzte a különböző szervek munkavégzését, munkamegosztását, a dolgozók szakszervezethez való viszonyáról pedig megállapította, hogy többségük egyetért a felsőbb szervek határozataival és azzal a munkastílussal, ami az utóbbi időben a szervezeten belül kialakult. „Ma már mindinkább megegyezik a szakszervezeti szerveink állásfoglalása a fontosabb oktatási formákban a szervezett dolgozók realisan gondolkodó emberek nagy többségének véleményével. Ez teszi lehetővé a szakszervezeti szervek a tömegekkel egyre jobban szélesedő kapcsolatát. Véleményem szerint a nyílt, őszinte véleménycsere nemcsak szükséges, hanem nélkülözhetetlen munkánkban. Megállapítható, hogy fejlődött a vitakészség, és javult bizonyos kérdéseken az üzemi szervek vezetőinek aktivitása is.”

A továbbiakban a beszámoló kitért a szakszervezet a vállalat gazdasági munkáját segítő tevékenységére, a szocialista brigádmozgalom fejlődésére, az újító mozgalmat segítő intézkedésekre, valamint az üzemi demokrácia fejlődését bizonyító eseményre az öt évre szóló kollektív szerződésnek a dolgozókkal együtt történt elkészítésére. „E közös munkában dolgozóink aktivitását és felelősségérzetét, helyes megítélő képességét bizonyítja, hogy a beklódt 116 javaslatból 51 bekerült a kollektív szerződésbe.”

Markvart Károly a továbbiakban szólt a bérének alakulásáról, a dolgozók munkavédelmi, egészségügyi helyzetéről, kulturális igényeinek kielégítéséről.

„A szakszervezeti munkában megfelelő módon érvényesül a tömegpolitikai nevelő munka. A legutóbbi értékelés alapján különböző oktatási formákban 3673 fő képezte magát, amely 699 fővel több az előző évinél. Az előadásokon részt vevő dolgozók részéről a legtöbb kérdés az életszínvonal alakulásával kapcsolatban, a vállalat bányapolitikai intézkedéseiről, valamint az árak emelkedéséről hangzottak el. Fejlődés tapasztalható a dolgozók között a különböző vállalati szabályzók ismeretében is. Megállapítható, hogy a dolgozók élnek a lehetőségtüknek megfelelően a de-

makratikus jogokkal. Ehhez szükséges felkészítést folytatatosan szakszervezeti szerveink biztosítják.”

Ezután a beszámoló a szakszervezeti funkcióban lévő továbbképzéséről és a bizottság anyagi helyzetével foglalkozott. Majd a következő szavakkal fejezte be Markvart Károly a beszámolót: „Tudjuk azt, hogy beszámolóink a négy évre meghatározott feladatok első egyének csak néhány szakszervezeti bizottságunk által legfontosabbnak tartott kérdéseivel foglalkozott. Ugy gondoljuk, hogy céljaink, feladataink, a végzett munka további elemzést, még következetesebb politikai kiállítás és mindehhez még jobb munkamódszerek kialakítását igényel feladatunk megoldásához. A mi tanácsülésünket követően — mint ahogy azt a titkár elvtársnak jeleztük — taggyűléseket és bizalmi csoporttekezteket kell tartani ebben a hónapban. A feladat ugyanaz, amit ma megtettünk.

A titkár beszámoló után Komáromi József, a számvizsgáló bizottság vezetője tájékoztatta az ülés résztvevőit a bizottság munkájáról. Az elhangzott két beszámoló után szünet következett, majd szünet után az ülésen résztvevők hozzászólásai következtek.

Sikeres kísérletezés a páncélpajzsos biztosítással

Az OMBKF ülése Kossuth-bányán

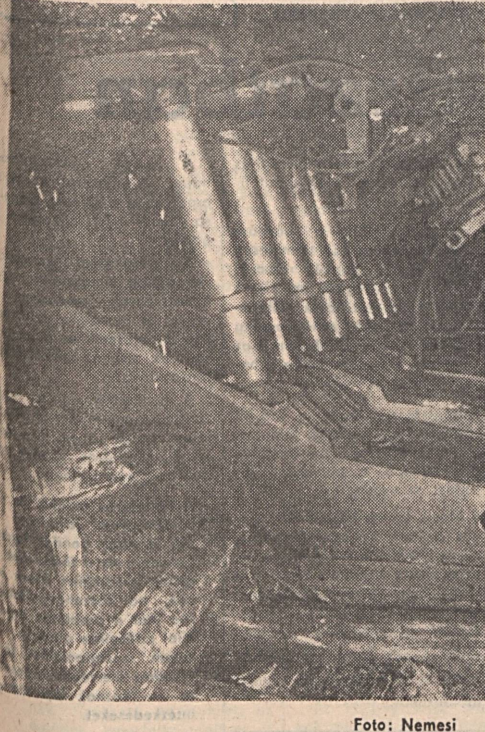

Foto: Nemesi

Az Országos Magyar Bányászati Kohászati Egyesület mecseki csoportja április 13-án Kossuth-bányán tartotta ülését. Az értekezlet témája a VOB-HP-102-es típusú páncélpajzsis kísérleti üzemi-tesztelés és az ezzel kapcsolatos tapasztalatok voltak.

Fülmer József vállalati főmérnök megnyitja után Weisz József üzemvezető adott tájékoztatást a jelenlévő műszakiaknak a Kossuth-bányán elért eredményekről.

Weisz elvtárs köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik fáradságot nem kímélve, lehetővé tették, hogy a páncélpajzsis fejlesztés útján siker koronázza Kossuth-bányán. Külön köszönetet mondott a Várpalotai Szénbányák műszaki és fizikai dolgozóinak önzelen segítségükért.

Weisz et. szavait követően Brandt Béla Kossuth-bánya főmérnöke ismertette a tapasztalatokat, eredményeket, munkafolyamatokat a legapróbb részletekig amelyet az első kísérlet folyamán szereztek. Utánán Wilk János az üzem gépészeti előadója adott tájékoztatást, majd Sütő Imre gépészmérnök a vállalat gépészeti osztálya részéről tájékoztatta a jelenlévőket a páncélpajzsis kapcsolatos tevékről.

Az előadások elhangzása után az érdeklődők bányajárás során ismerkedhettek meg a jelenleg üzemelő VOB-HP-102-es páncélpajzsis fejlesztéssel.

Villamos üzemi jelentés

Villamos Üzemünkben az első negyedéves árbevételét 2 millió 565 ezer forint volt, teljesítettek 2 millió 205 ezer forintot. Elmaradtak tehát a tervrel. Ennek oka az idegen szolgáltatásoknál előforduló piackutatási hiányosságok, és a tervteljesítést legfőbbször akadályozó anyagbeszerzési nehézségek.

Kedvezőbb képet mutat a vállalatban belüli szolgáltatások és az önköltségi terv teljesítésé-

se. Fix áron teljesített érték 31 millió 845 ezer forint. Ennek az önköltsége 32 millió 34 ezer forint. A költségeket 189 ezer forinttal, 0,7 százalékkal lépték túl. Ez döntő többségében a villamos hálózat fenntartásában jelentkezett. A problémák legfontosabbja abból adódott, hogy az idegen vállalatoknál végzett szolgáltatásoknál a lemaradások miatt a dolgozókat más munkahelyekre kellett átcsoportosítani.

A munka elismerése

A Mecseki Szénbányák pártvégrehajtó bizottsága április 6-i ülésén, amelyről már előző számunkban beszámoltunk a vállalatnál folyó polgári védelmi tevékenységet értékelte. Határozatában többek között ezt rögzítette: Az 1971. évben végzett polgári védelmi munkáért köszönetet, elismerését fejezi ki a parancsnoki és beosztott állományoknak, a politkai felelősök közül Szandner József, Steiner László, Rocsár Bálint, Földesi Herman, Kecskés István, Szálkai István, Nagy Béla, Oláh Gyula és Bán Károly párttikári elvtársaknak. Ugyanígy elismerését tolmácsolta Pécs-Bánya-üzem, Vasasbánya, Kossuthbánya, Zabák, Béta és a szászvári bányáuzemek, Pécsújhegy, a Villamos, a Karbantartó, a Szénelőrszító és az Építési Üzem polgári védelmi törzsének — a szervezetben — a kiképzésben, és a felkészülésben kifejtett teljesítményeikért.

Mint ahogy a vállalat központjában, így legtöbb üzemünkben már az idegi kiképzési program előkészítésén dolgoznak. Így van ez rendjén, hiszen az élet megy tovább, újabb és újabb feladatokat kell megoldani. Más szóval: nem pihenhetünk babérjainkon.

A fentiek szellemében tartotta legutóbbi vezetőségi ülését a Karbantartó Üzem pártsejtje vezetője is. Az 1972. évi polgári védelmi kiképzés sikeres beindításáért a vezetőség tagjai, a pártcsoporthoz, a szakszervezeti és KISZ-aktívák számára külön-külön jelölték meg a tennivalókat. Az egyik ilyen feladatot a részortmunka kijelölése, vagy a másik: a Polgári Védelem című szakfolyóirat terjesztése, hasznosítása. A pártvezetőség az üzem műszaki vezetőit is megkérte: az eddighez hasonlóan segítsék a fontos honvédelmi munkát.

Klubdélután a György-aknai telepen

— PECS-BANYAÜZEM Műszaki Klubja április 21-én 14 órai kezdettel tartja a következő klubdélutányát a kutatási osztály György-aknai telepen.

A klubdélután keretében dr. Bánhegyi Mihály tart előadást a „Bányatűzek elleni védekezés habanyaggal, habgenerátor típusok és osztravai elménybeszámoló” címmel.

BÉTAI MOZAIK

Béta-bányáról az első negyedév értékelésekor elmondhatjuk: az üzem mind a minőségi, mind pedig a mennyiségi tervet teljesítette. A dicséretre méltó eredmények elérésében döntő szerepe volt a szocialista brigádoknak.

KIVÁLÓ BRIGÁDOK

Az első negyedév munkájáról Szandner György szállító, Muhel József feltáró körletvezetővel és Jerezovánovics Ferenc szemes körletvezető helyettesével beszélgettünk a versenyíróknál.

A szállító brigádok közül az 1-es szak első negyedévi tervet 113 százalékra teljesítette. Az idén, már alig hogy a tél elmúlt, a brigád társadalmi munkában összegyűjtötte az üzem területén található elhasznált anyagokat. Ezt a munkát a társadalmi munkavállalásikon felül pluszként végezték. A körlet vasútfenntartó brigádjából több kilométer hosszú járgányhálózatot tart karban, javít. Az aránylag kis létszámú brigád (16 fő) munkáját lelkiismeretes végzi. Külön említést érdemel, hogy mind az elmúlt évben, mind pedig az idei első negyedévben hibájukból szállítási kiesés nem volt.

Az első negyedév munkájáról Szandner György szállító, Muhel József feltáró körletvezetővel és Jerezovánovics Ferenc szemes körletvezető helyettesével beszélgettünk a versenyíróknál.

Az első negyedévben 112 százalékra teljesítették terüket. A brigád a hármas körlet legegységesebb kollektívája, s ami nagyon lényeges, hogy a végzett munka minősége is kifogástalan. El kell még mondanunk a 26-os brigádról, hogy a jelenlegi munkahelyük a bányauzem jövője szempontjából kulcsfontosságú. Ugyanis a 26-os csapat teljesítménye nagymértékben befolyásolhatja, hogy Bétabánya VI. szintjén a tisztán hazafelé haladó fejtési rendszer milyen mértékben valósul meg. Brigádvezetőjük Deckmann Henrik.

Legnagyobb gondunk mondotta Szandner György körletvezető — a nyugati aknán történő szállítás, gépésztés. — Ugyanis itt a helyzet ma is olyan, mint száz évvel ezelőtt. Pedig az aknán folyó szállítás kulcsfontosságú, az előkészítés és a feltárás szempontjából. Az akna szállítási teljesítménye egy nap 900-1000 csille szén, meddő. A gépésztés részben enyhítene a fennálló létszámgondokon, de legfőképpen a nehéz fizikai munkát szüntetné meg. Ugyanis e munkára nehéz embert kapni.

A 42-es bővítő fenntartó csapat évek óta a legkiseb létszámú brigád, amely a legkevesebb teljesítményt nyújtja a csapat. A bányászati szakmailag legígényesebb munkáját végzi. Az első negyedévben a 101,5 százalékos tervteljesítésük mellett kiváló a végzett munkájuk minősége is.

A körletvezető hangsúlyozta: — A III-as körletben meg legalább négy ilyen kiváló csapat található. Így többek között a 15-ös számú feltáró csapat Pásztor György vezetésével, valamint a 20-as, 25-ös és a 33-as számú brigádok.

Muhel József három csapat munkáját emelte ki, eredmények alapján. Mint mondotta ebben az évben a legnagyobb meglepetést a Börcz József 22-es csapat szolgálta. A 22-es szocialista brigád az elmúlt évben alakult feltáró csapat. Előzőleg egy vegyes előváji brigád volt. Az előlépés mindannyi minőségi változást igényelt a csapatól. Ez a változás már a 71-es év IV. negyedévében sejtette, hogy egy jó csapat van kialakulóban. Ezt igazolja az első negyedévi ideji teljesítményük is, amely minden várakozást felülmúló eredményt hozott. A brigád az időarányos tervet 116 százalékkal teljesítette. Az egyik legjobb eredményük a március hónapban született, mikor is 3500-as szelvényben 101,5 folyóméter érték el. A 26-os feltáró csapat ebben az évben, a VI. szintű üzemeltetést végzi, amelynek során, Bétabányán az akna-

Jerezovánovics Ferenc a szemeskörlet körletvezető helyettese elmondta, hogy a körletnél a 2-es számú, Papp Lajos által vezetett 12-es számú szocialista brigád fennállása óta mindig 100 százalékos felett termel. Az elmúlt negyedévi teljesítményük 102 százalék volt. Eredményük többek között azért is figyelemre méltó, mert munkájukat 50-60 fokok meredek dőlésű telepen végezték. Fejtési teljesítményük negyedéves szinten 7,8 tonna/fő. A brigád a versenymozgalmot hármas jelzője területén elért sikerei mellett, az idén a komlóvárosi bányászparkban már 280 társadalmi munkaórát is végzett. Ez évben a vállalat kiváló brigádjaira címert indultak.

ÜZEMI EREDMÉNYEK

Az üzemvezetői irrodában Ropali István üzemvezető ismertette Bétabánya első negyedéves eredményeit.

— Üzemünk az első negyedévi szakmai tervet, 83 400 tonnát 94 608 tonnára, az operatív nyershamú előirányzatát, 37,3 százalékkal pedig 36,2 százalékra teljesítette. Az önköltségtérületen az elmúlt három hónapban tonnáként kettő forint megtakarítást értünk el. Tervezésünk 315,29 forint/tonna volt, ezzel szemben a tényleges munk 313,30 forint/tonna alakult. Az 5,935 tonna/műszak fejtési teljesítménye tervünk 6,065 tonna/műszakra valóvaló volt. A teljesítményekből látható, hogy a fejtestünk nagyon szépen dolgozott. A hat tonna feletti fejtesti teljesítményeket a meredek dőlésű és a lapos dőlésű telepek együttesen adták.

A körlet jó kollektívái között kell még megemlíteni a Pfeiffer Alajos nevű viselő frontfejtési brigádát, vezetőjük Benjámin Árpád. Negyedéves eredményük 101,5 százalék. Dicséret illeti a 17-es előváji szocialista brigádot is, akik a nehéz munkahelyi körülmények ellenére is elérték a 100 százalékokat.

— Bizunk abban — mondotta az üzemvezető — hogy az április eleji nehézségek után Bétabánya továbbra is teljesíteni tudja mind a mennyiségi, mind a minőségi és önköltség kötelezettségeit.

Tátraiék Széchenyi-aknán

A vállalat egyik kiváló brigádjának a hétköznapi életben kíváncsi kíváncsi. Gondoljunk a két kiütött brigád közül valamelyikkel csak sikerül találkoznom. Szerencsém volt. Amint beléptem az aknásziroda ajtaján, épp az egyik brigádvezetővel találkoztam. — Jó jobbkor — mondtam neki, mikor a léletem: „jó, jó, beszélhetünk, egy kicsit később” — neki ugyanúgy a fejem felé vártam, mint az egyik brigádvezető, aki természetesen pontosan megkérdezni tőle jön-e április 22-án dolgozni.

— Itt indultunk el zuhogó esőben, nagy mennyiségű párnok, nagy mennyiségű erők, némi bepillantást nyerünk egy tízen fős szocialista brigád életébe.

még van itt egy másik tényező is. Mégpedig az, hogy az előző években elég nehéz helyzetbe került Széchenyi-akna, volt és még mindig van itt az emberekben egy nagyfokú dacszöveget, hogy csak azért is megmutatjuk! Ahogy most itt összegyűjtjük az erőnk alatt, úgy kerültünk egyre kezelebb egymáshoz a munkahelyen és kinn az életben is.

Beszélgetés-szimultán

Mi ketten a brigádvezetővel a külszínen, a brigád többi tagja a bányában őzött. Így egyformán vízesen ülünk egymással szemben. Na persze van azért egy óriási különbség közöttünk, és ez nagyon is érthető: ők valamivel fáradtabbak. Róluk a brigádról beszélgettünk, pontosabban ők beszélnek egymásról.

— Mi tagadás, év elején roppant lelkesek voltunk; vállaljuk ezt, vállaljuk azt, megteszünk mi mindent. Elhordjuk akár a Gellért hegyet is, aztán jötték a hétköznapi... Néha bizony nyugt le a válladok...

— Már amilyenik!

— Na, igen. A családi est az példulad nem. És még volt ilyen nehány. De voltak mellette mások is...

— Beülesítésre legyen mondva a brigádunk, egy-egy rendezvényen 7-8 brigádatagnál kevesebben nem volt.

— Persze ez is csak az elején, mert később egyre inkább

nőtt a rendezvényeken megjelenők száma. És ez nemcsak a filmklub, színház és különböző szórakoztatási előadásokon való megjelenésre értendő, de az övodai udvarán történt rendezési munkákon, a különböző társadalmi munkákon és családi ház építkezéseknél is.

— Mert rájött a társaság — és itt nem szabad kifejezni az asszonyokat nem, akik egyik legjobban „kötőanyagunk” bizonyultak —, hogy a vállalt kötelezettségeink nem is olyan hibávalak.

— A nyáron már voltak akna-kiindulások, összesen pedig színházlátogatások, a brigád főcélmerközéseiről nem is szólva, mikor nem volt hiányzó. És mikor, hogyan történt ki tudja? egy szerencsés érdeklő kezdett benünket egymás élete...

— Persze ezzel korántsem azt akarjuk bizonyítani, hogy ez mind egy év alatt játszódott le, dehogya, csak most itt állunk...

— Hadd szóják közbe, rossz az a szó: állunk. Álljon csak a Hunyadi lóva a Széchenyi téren. Legfőképp itt tartunk. Mert ha már elindultunk, menjünk is tovább.

További jó utat és jó munkát, jó szerencsét Tátrai József, Kirschner Árpád, Botas László, Lantos János, Küsmödi Bálint, Fekete József, Balogh István, Nemeskürty György, Corba József, Fekete Bálint, Pallag Tibor, Balázs János, Kovács Ferenc, Kálmán József és Tratnyek József.

Kapu László

Tájékoztató, esőben

— Mivel kezdjem? Tizenötén vagyunk, nagyjából fiatalok. Az átlag életkor alig éri el a harminc évét. Ez itt a bányában elég ritka. Rengeteg előnye van ennek, persze akadnak épp ebben jócskán nehézségek is. A brigádatagok nagyobb része vidékről került Pécsre és a bányára. Most már valamennyien itt lakunk és mindössze egyetlen egy van közöttünk, aki nőien.

A fiatal valamennyien itt tanulnak meg a bányászműsereget, mert nyugodtan mondhatom, mert valóban értük is a dolgot. Egy sincs közöttünk, akinek tíz évvel kevesebbe lenne a föld alatt.

— Hatodik éve van így együtt a garda és az elmúlt hat év alatt becsülettel helyt álltunk nemcsak a munka területén, de a szocialista brigádok versenyében is. Tavalyelőtt aranyplakettet szerezteünk, tavaly pedig élejtelen azt mondta a csapat: vagyunk mi is olyan legények, mint a vállalat kiváló brigádjára címert nyert nyolc brigád. Bizonyít-

Remenyik Ernő

A kocszgdzálkodás kérdései népgzdaságunkban

Budapesten, a Technika Házában 1972. március hó 17-én, az Energiagzálkodási Tudományos Egyesület Kósgzdasági Szakosztálya rendezésében az Országos Tervhivatal részéről dr. Berendik Iván osztályvezető tartott előadást a címben megjelölt témakórról. A vállalatunk szempontjából rendkívül nagy jelentőségű kérdéssel foglalkozó rendezvényről, — előadásról és vitáról kívánunk beszámolni egyáltalán, azal a céllal, hogy az ott kialakult légkört is érzékelteszük.

Az előadás az 1960-as évek irányzataira történő visszautalással kezdődött és leszögezte, hogy a kocszfelhasználásban ebben az időszakban viszonylag stagnált a népgzdaságunkban. A telnél népgzdasági szükségletnek mintegy 2/3 részét jelentő kohászati igény némi hullámzás ellenére is közel azonos szinten maradt az idószak kezdeté és vége között, de ebben szereplük volt az évtized folyamán végrehajtott nagyvázstíó rekonstrukcióknak, továbbá az éretmőrrítő-kapacitás megnövekedése folytán lehetővé tett fajlagos kocszfelhasználás csökkentésnek és a gázbefúvások gyártási eljárás bevezetésének. Csökkent egyidejűleg az öntődek kocszfelhasználása is és csupán egyetlen fogyasztói szektorban mutatkozott növekedés: a lakossági — kommunális felhasználás terén. Így a tíz év alatt összesen mintegy 10—15 százalékkal nőtt az éves felhasználás mennyisége. Ezt a fajladási ütemet tartva a jelenlegi ötéves tervidószakra 2,2—2,5 millió t/év népgzdasági 2,5 millió t/év népgzdasági szükségesleggel számolnak. A szükségesleg kielégítését mintegy 50 százalékban fedezéi belföldi gyártási kapacitás, a különbözetet importálnunk kell. Az import túlnyomó részét KGST viszonylatból, hosszútávú államközi szerződések biztosítják, tehát a partner tervállamok előre meghatározott termelési kapacitását kötvük le. Az 1960-as évek folyamán rendszeresen 300—350 ezer tonna állami kocsztartalék állott rendelkezésre, ami az idényszterű és az idényszterűség-től független felhasználási hullámzást is lehetővé tette. Mint, hogy azonban az idószak kezdetétől némi forrástöbbletet is volt, szerényebb keretek között exportot is bonyolítottunk le. 1968. év folyamán, a gzdaságirányítási rendszer a termekel osztás előírásainak enyhítésével lehetőséget, sőt, kősgzdasági szabályozói révén bizonyos mértékig ösztönzést is nyújtott a készletleépítésre, fokozódott az export és erre a nyugati világban addigra kialakult kocszhiány jó alkalmat is adott. Ezzel időben egybeesett a belfő igények viszonylag gyors növekedés és forrásaink beszűkülése.

Három gyár termel kocszt

Ismeretes, hogy a korábban szén alapanyagból termelő 9 vidéki gásgyár közül 8 még a 60-as évek végéig átállott benzintartásra és ma már csak a pécsi, Budapesten pedig az óbudai gyár termel kocszt a Dunai Vasművön kívül. A hazánkban is érintő 1969. évi kocszhiány alkalmával a szocialista viszonylatú import bővítését akadályozta a partner-államok szigorú kontingentálási törekvése (gép — gépt, alapanyagot — alapanyagot), de a világpiaci helyzet ezeket az országokat is a dollárviszonylatú értékelés fokozására ösztönözte. A világpiacian ugyanis az acéltipari — kohászati konjunktúra tetőfókat közelítette ebben az idószakban, míg a nyugat-európai államokban az évtized elejétől fog-

va visszafejlesztett szénbányászat és kocszgyártás az igényeket nem volt képes kielégíteni. Ebből következően a kocsz és a kocszszén ára erőteljesen növekedett. Ilyen körülmények között meglehetősen súlyos terhet jelentett népgzdaságunk számára a likvidált készlet visszapótlása, nem csekély részben kapitalista viszonylatból és a konjunktúrális magas árak mellett. A zavartalan ellátás biztosítása érdekében hozott adminisztratív és kősgzdasági szabályozások rövid idő alatt feloldatták ugyan a kritikus helyzetet, az események és következményeik mégis eléggé tanulságosak és emlékeztetek maradnak, amelyeket a jövőre nézve sem szabad figyelem nélkül hagynunk.

Ma már újra kiegyensúlyozott helyzetről beszélhetünk népgzdaságunkban belül és a világpiaci helyzet is nagy mértékű változásban van, — összefüggésben azzal, hogy a kohászati világkonjunktúra is visszacsúszott szakaszhoz érkezett, de a technológia fejlődése is szakadatlan és egyre újabb kocsz-kímélő eljárások kerülnek bevezetésre, amelyek egyike-másika népgzdaságunkban is utat tör magának.

Az 1970-es évek zavartalan kocszszállításának biztosítása nem kevés megoldandó kérdést rejt magában. A fejlődés rendjét a zavaró jelenségek kiszűrésével úgy értékelik, hogy a szükségesleg éventéknél 2,5—3,0 millió tonna/év sávban fog mozogni az ötéves öt éves tervidószak folyamán és az idószak kezdetétől a végéig kis mértékű, de határozott növekedést fog felmutatni, ezen belül pedig a lakossági — kommunális igények 500-ról 700 ezer tonnára növekednek. — ha beavatkozás nem történik. Ehhez a felhasználási igényhez képest forrásaink korlátozottak.

Új kohókocsz blokk a Dunai Vasműnél?

A közeljövőben a pécsi gásgyár is felhagyja a kocszgyártással, az óbudai gyár badig a 70-es évek második felében ugyancsak kiesik a termelésből, míg 1976 után a Dunai Vasmű két kocszolóblokkját is mihamarabb rekonstrukció alá kell bocsátani. Ez természetesen egymást követően mehet vége, de hazai gyártási kapacitásunk erőteljes csökkenését jelenti a Vasmű egy-egy blokkjának átmenni kiese is. Importlehetőségeinket illetően pedig azzal kell számolnunk, hogy Csehszlovákia és Lengyelország nem kívánják növelni felénk irányuló kocszexportjukat, sőt, Csehszlovákiának ugyancsak rekonstrukció miatt kiese lesz ugyanezekben az években. Az import némi bővítése eddigi ismereteink szerint a Szovjetunió oldaláról látszik lehetségesnek, de így is mintegy 300—400 ezer tonna évenkénti minimális fedezetlenséggel kell a rekonstrukció éveiben számolnunk.

Ezt a feszültséget valamilyen módon le kell vezetni. A hiányok áthidalását illető vizsgálólatok sokoldalúan igyekeztek megoldást keresni:

- Kívánatos az igények behatárolása a növekedés megállításra, ebből következően nem állítanak elő és nem forgalmaznak népgzdaságunkban kocszgyártó berendezéseket;
- Törékvés mutatkozik mai kocszgyártóknak más energiahordozók irányába történő terelésére, amítől azonban csak részleges és viszonylag lassú eredmény várható. A teljes lakossági — kommunális igény kielégítése ötéves tervidószakonként mintegy 0,5—0,8 millió forint beruházási igény-

nyel hozzávetőleg 1980-ig lenne megoldható az előzetes elemzés szerint és ezt a ráfordítás kétségtelenül hozna egyéb gzdasági előnyöket is, de tökeszegységünk miatt ez az út nem biztat elegendő eredményel.

A források bővítése

- A források bővítése tünik a leginkább reális megoldásnak. Ennek egyik útja lehetne az import növelése. Bár az államközi tárgyalások még nem eléggé előrehaladtak, annyit már tudunk, hogy importbővítés egyedül szöveti viszonylatból várható, kérdéses azonban, hogy ez meghaladja-e a kieső egyéb importot;
- A források bővítésének egyik lehetséges útja az állami tartalékok megnövelése átmeneti idószakra, de a többlet készletképzés forgószékizigénye, technikai problémái sem okoznának kevesebb pénzleki- tés, mint a beruházás;
- Elvben elképzelhető rendkívüli importkontingens biztosítása, de ez a megoldás a hazai szénbányászattal hozná lehetetlen helyzetbe;
- Felvetődött a bérkocszolás gondolata is valamelyik közeli kocszaloműben, de a konkrét tődjeközösítés során bebizonyosodott, hogy ennek nincs reálitása;
- A hazai termelés bővítése csak a Dunai Vasműben képzelhető el, ami mellett több tétel is szól, nevezetesen:
 - az eredetileg tervezett négy blokkból csak kettő épült meg eddig, terület rendelkezésre áll és itt a járulékos beruházások terén is megtakarítás érhető el;
 - a gépi berendezés, falazási anyag a Szovjetunióból biztosítható;
 - kocszolható szén könnyebben biztosítható belföldi termelésből és importból is;
 - a létesítés költségei mai árszínvonalon mintegy 0,5—0,6 milliárd forintot jelentenek a Dunai Vasműnél és 0,1 milliárd forintot a Mecseki Szénbányáknál;
 - elképzelhető, hogy a Dunai Vasmű új blokkjának létesítését követően csak az egyik meglévő blokk kerül rekonstrukcióra, míg a másik üzemben kívül kerül.

Az érdekelttség hiánya

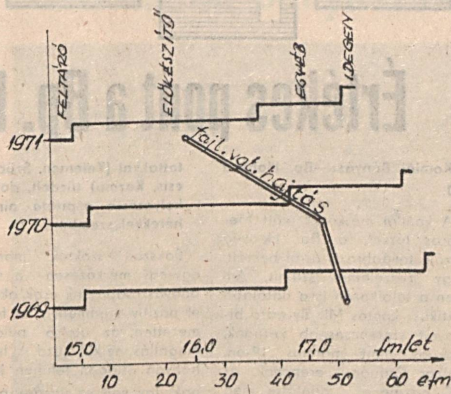
A kérdés jelenleg vita alatt áll. Feltehető, hogy az 1973. évi népgzdasági tervek készítése, illetve jóváhagyása során döntésre kerül sor, a döntés azonban semmiképpen nem halogatható hosszú időn keresztül, mert az új blokk létesítésének átfutási ideje az első blokk leállítását követően kell végződnie. Ezzel kapcsolatban a legnagyobb problémát az okozza, hogy a Dunai Vasmű, illetve a Kohó- és Gépipari ágazat nem érdekelt a létesítményben a jelenlegi kősgzdasági szabályozók közepette, más oldarról állami források is igen korlátozott mértékben állnak rendelkezésre.

Eddig a tárgyi tények. A népgzdaságnak kocsza szükségese van, züksége lesz és megoldást kell találni arra az idószakra is, amikor a jelenleg rendelkezésre álló gyártó berendezések kiesnek a termelésből. A megoldásnak olyanoknak kell lennie, hogy nem veszélyeztetheti sem az alapanyagot kitermelő, sem a gyártóanyag felhasználó gzdasági egységek tevékenységének kiegyensúlyozott vitelét.

Ennek az megoldásnak a szellemében foglaltak álláspont-

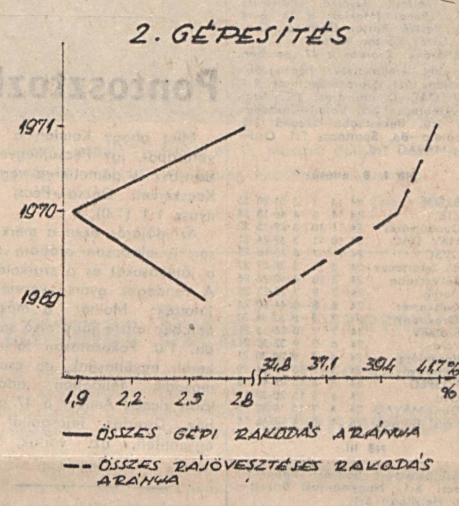
A MECSEKI SZÉN BANYÁK ÉRDEJMEJVEI 1971-BEN

1. ELŐVÁJÁSOK

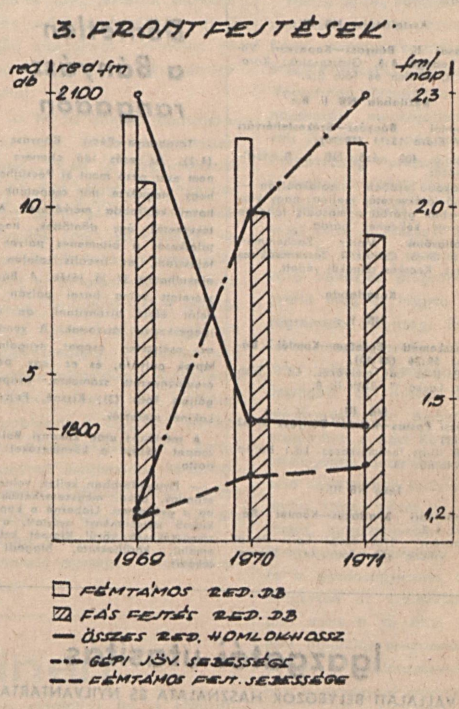

1. A vágathajtási tevékenység lényegesen — 15,9%-kal — alatta maradt az előző évinek. A tervezet viszonyitva a lemaradás még nagyobb, 18,1%. A vágathajtási tevékenység csökkenése most már tendencia jellegű, évek óta tart. Ez a jelen-

2. A gépi jövesztés 1971-ben a vállalatnál 13 561 t volt, a termelés 0,5%-a. Szénelővázásban 34 db, meddőelővázásban 30 db rakodógép üzemelt. A rakodógéppel kihajtott vágathossz 1333 m-rel, aránya 1,4%-kal magasabb, mint 1970-ben. Az elővázási szén gépi rakodásának aránya 4,1%-kal jobb, mint a megelőző évben. A kézi rakodás aránya még mindig 50% felett volt. A fejtési szén rakodásánál nőtt a rájövésztes aránya, csökkent a gravitációs rakodás aránya, s ezzel összefüggésben nőtt a kézi rakodás aránya 2,3%-kal. A munkahelyi gépi szállítás részaránya 5,6%-kal javult az elővázásoknál, fejtésekénél lényegében változatlan (95,7%).

3. A frontfejtések redukált darabszámában, ha csekély mérvű is, de állandó csökkenés tapasztalható. A redukált homlokhossz 1969-ről 1970-re közel 300 mt-t csökkent, 1971-ben azonos az 1970. ével. A két tényt összevetve megállapítható, hogy növekedett a koncentrált vágathajtási tevékenységben, ami az átlagos homlokhossz 3 méteres növekedésében is kifejezésre jut. A fejtési sebességeket vizsgálva ugrásszerűen nőtt a gépi jövesztési kísérletek fejtési sebessége. Amíg 1969-ben 1,22 m/nap volt — az átlagos fejtési sebesség tartományában mozgott — addig a fenti mutató 1971-ben már 2,25 m/nap, közel 70%-kal magasabb az átlagos fejtési sebésnéél. A fás fejtések sebességében 1970-hez viszonyitva 9%-os, az összes fejtési sebességben 2%-os visszaesés tapasztalható. A fémtámas fejtések sebessége növekedett közel 2,3%-kal.

Csethe András
tervezőtájl

tot a vitában hozzászólók is: mind a Dunai Vasmű, mind az Országos Energiagzálkodási Hatóság, mind az Egyesült Magyar Szénbányák képviselői úgy fogalmazták meg mondanivalójukat, hogy egybenhangosan új kocszgyártó blokk létesítését látják szükségesnek a Vasműt, mielőtt az első üzemelő blokk rekonstrukciója miatt a termelés visszaesése bekövetkezik. Azt a kérdést, hogy az első blokk felújítása után a második is felújításra kerül-

jön-e a későbbiek során, nem okvetlenül ma kell eldönteni, azonban valószínűnek tünik, hogy erre nem kerül sor. Vita elsősorban a gzdasági szabályozók kérdésében alakult ki és több oldalról hangzott el olyan javaslat, hogy a kocszgyártás helyett a bányászaton legyen dotált tevékenység a jövőben; ezzel alakuljanak ki olyan termelési költség- és áradányok, amelyek mellett a Vasműnek ez a tevékenysége nyereségessé válik.

ség csak részben magyarázható meg a termelés visszafeldésével és a koncentrációval. Oka legtöbbször a létszámcsökkenésből eredő közvetlen termelési problémák feloldása létszám-átcsoportosítással. Különösen csökkent a feltárási tevékenység, amely a tervezetnek csak 48%-a. Az előkészítő vágathajtás ezzel szemben nagyobb volt az előíránytól. Az egyéb vágathajtásnál elért csökkenés 1970-hez viszonyitva kedvezően ítelhető, bár ez is a tervezet alatt maradt. Növekedett a nem üzemi vágathajtás 1970-hez mérten. Az elmúlt év két felét egymás közt összehasonlitva megállapíthatjuk, hogy mindenfajta vágathajtásnál nagymérvű visszaesés mutatkozik a II. félévben. (Feltárásnál például 37% a csökkenés) A fajlagos vágathajtás mutatójának csökkenése a koncentrációt látászik egyértelműen bizonyítani, bár a mutatót döntően befolyásolja a vágathajtásnak a termelésnél nagyobb arányú csökkenése.

Vállalatunk mindezekkel a kérdésekkel úgy áll szemben, hogy a várható feszültségekre már éveket ezelőtől felfigyelt és törekedett arra a népgzdasági irányító szervezetnek a figyelmét is időben felhívni, megfelelő megoldást kieszközni. A döntés csak magasabb szinten lehetséges és a mecseki szénmedő dolgozó fészült figyelemmel várják a fejleményeket.

Szénértékelési osztály
Kovács Zoltán

Forró, testvéri üdvözlés

az amerikai imperializmus ellen hősiiesen harcoló vietnami népnek!

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJENEK

MECSEKI BÁNYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. EVFOLYAM 17. SZAM

ARA: 40 FILLER

KEDD, 1972. ÁPRILIS 25.

Mintegy 3000 bányász szállt le a kommunista szombaton

A termelés 11885 tonna szén

Vállalatunk gazdasági és mozgalmi vezetői, ezen belül a Kommunista Ifjúsági Szövetség szervezői jól számítottak, amikor bányászaikat műszakra hívták április 22-én. A kommunista műszak jól érzékelte az összefogást, fizikai és műszaki dolgozóink áldozatvállalását. Összesen 3068 bányász szállt le, hogy hitet tegyen eszméink igazsága mellett. A műszakkezdés előtt mindenütt röpgyűlésre került sor. Ez alkalommal a KISZ-szervezetek vezetői köszöntötték a bányászokat. A lelkes hangulatú röpgyűléseken nemcsak a munkavállalás jutott kifejezésre, hanem a bányászok együttérzése az amerikai imperializmus ellen hősiiesen harcoló vietnami nép iránt.

A kommunista szombat 11885 tonna szén kitermelését ered-

ményezte. Ezen kívül 818 dolgozó vállalt társadalmi munkát a külszínen: a műhelyekben, az aknaudvarokban.

A vállalat diszpécseri szolgálatától hétfőn reggel az üzemek április 22-i termelését részletesen is megkaptuk.

Pécs-Bányaüzem	3016 tonna
Vasas	1996 tonna
Kossuth	3512 tonna
Béta	1100 tonna
Zobák	1717 tonna
Szászvár	450 tonna
Tanbánya	94 tonna

A kommunista szombat termelésével jelentősen mérsékelődött a termelési hátrányt. Vállalatunk április 1-től 22-ig a mennyiségi tervét 93,6 százalékkal teljesítette. Az adósság 12877 tonna.

Az áprilisi eredmények alapján Béta-bánya, Zobák-bánya,

és Vasas holadta túl a 100 százalékot. Április 22-ig a mennyiségi termelés alapján:

1. Béta	111,0%
2. Zobák	101,6%
3. Vasas	100,5%
4. Észak	98,0%
5. Pécs-Bánya	92,8%
6. Kossuth	89,1%
Tanbánya	69,9%

Nagymányoki bányászok 64,6 százalékot ért el.

Béta-aknai bányászok leszállás előtt

Béta-bányán a háromharmados termelő napon 346 fizikai és 19 műszaki dolgozó szállt le a bányába. Eredményes munkájukat az 1100 tonna szén kitermelése bizonyítja.

Fotó: Mikolasek

Kossuth-bánya

Kossuth-bánya felolvasójában hetek óta transzparensok hirdetik az üzem dolgozóinak szolidaritását a hős vietnami néppel, köszöntik Lenin születésének 102. évfordulóját és tiltakoznak az amerikaiak terrorbombázásai ellen.

Az üzem gazdasági és társadalmi vezetése külön felirattal köszönti az üzem dolgozóit, hogy munkával ünnepelték a nagy forradalmár születésnapját.

Mint az elmúlt években, úgy ez évben is, április 22-én vállalatunk legnagyobb üzemének dolgozói bebizonyították, készek az áldozatvállalásra.

Nem kellett nagy agitáció ahhoz, hogy megértsek a kommunista szombat jelentőségét.

Közel 900 dolgozó szállt a föld alá, hogy bizonyítsa a tetteikességét.

Nos, az elért eredmények önmagukért beszélnek. Ismeretükben csak a dicséret hangján szólhatunk Kossuth-bánya fizikai és műszaki dolgozóiról,

hiszen 5679 csille szemet küldtek a felszínre, amely 3351 tonnának felel meg. Ez csaknem Kossuth-bánya egy hétköznapi terve.

Amikor a sorok iradtak, az üzem politikai és gazdasági vezetői már kifejezték köszönetüket a lelkes kollektívának. Mi is csak köszönhetjük az üzem dolgozóit, hogy szabadnapjuk feláldozásával bizonyították – lehet rájuk számítani.

A Gépközi Üzem komlói telepén – Till István csoportvezető irányításával – 34 szerelő végezte szombaton a I-II. szemlést és az elmaradt futójavításokat fejezte be. Így hétfőn reggel teljes kapacitással indulhatok vállalatunk gépkocsijai. Az üzem pécsi területén 23 tehergépközi-vezető, 20 szerelő és két személygépközi-vezető dolgozott a kommunista szombaton.

Zobák-bánya

Zobák-bányán a termelő-körlet felolvasóban fél hatkor röpgyűlés vezetett be az ünnepi műszakot. A szenesek, az előkészítők, az izapolók a szállítók a föld alatti gépészek (310 fő), a műszaki dolgozók, a politikai, a gazdasági vezetők jelenlétében Gaál György, a KISZ üzem csúcsvezetőségének titkára méltatta a nap jelentőségét.

– Lenin születésének 102. évfordulóján párttagok, pártion kívüliek, KISZ-tagok, munkavállalóknak ünnepünk és tesszünk hitet a szocializmus eszméje és a béke mellett – hangsúlyozta a KISZ-titkár.

A lelkes hangulatú gyűlésen, ahol megjelent Kutnyánszky Géza, a KISZ megyei bizottságának munkatársa is, a résztvevők tiltakozó táviratot fogalmaztak meg, és küldtek el az USA budapesti nagykövetségére. A táviratban az amerikaiak VDK elleni fokozódó bombatámadásait ítélték el.

Preszl András diszpécser fél 8-kor már a fejtecsés teljes üzemeléséről adott jelentést.

A termelő és a közvetlen kiszolgálóknak kívül mintegy 100 fő dolgozott a fatér és az aknaudvar rendezésén.

Külszínen

A komlói Szénelőkészítő Üzemben, mint minden kommunista szombaton ez ideig, úgy a mostanin is kiemelkedő eredmények születtek. A dolgozók élvezték a munka örömeit, a munkájukat a szocializmus eszméje és a béke mellett – hangsúlyozta a KISZ-titkár.

A műszakok megkezdése előtt, az üzemben röpgyűléseken emlékeztek meg Lenin születésének 102. évfordulójáról, a gyakorlati ifjúság napjáról. Megemlékeztek Appel István KISZ-titkár mellett. A vietnami harcoló néppel való szolidaritásuk kifejezéséül az üzem KISZ-titkárjai keresték 100 százalé-

Villamos Üzem

A Villamos Üzem a kommunista szombatra szervezésnél alkalmazkodott a termelő részlegéhez, hiszen csak annyi emberre volt szükség, amely a gépek üzemeltetését, a zavarok elhárítását meg tudta oldani. A kommunista szombaton délután felhívtuk Kanyar Józsefet, a Villamos Üzem komlói részlegének alapszervezeti, párttitkárát, aki Kossuth-bányán teljesített szolgálatot, mondjon néhány szót a műszak szervezéséről.

– Mi az ünnepi röpgyűléseket már 21-én megtartottuk, mert 22-én a létszámunknak csak egy nagyon kis hányada jött be dolgozni. Itt megemlékeztünk Lenin születéséről, valamint tiltakozó táviratot küldtünk el az amerikai nagykövetségre, szolidaritásunkat fejeztük ki a vietnami néppel, valamint szervezkedtünk a szombat esti fáklyás felvonulásra. A szervezés simán ment, nem jelentett problémát a dolgozók munkába állítása. Kossúthon a három szaknak megfelelően 26-an dolgoznak, Zobákon 25-en, Bétán 6-an, a légszűrőknél 20-an. Ennyi ember volt szükséges a termelő egységek kiszolgálásához.

Élüzemeink: Vasas-bánya, Szénosztályzó, Karbantartó Üzem

Április 20-án, vállalatunk központjában ülést tartott dr. Bánki Nándor vezetésével az MSZMP Mecseki Szénbányák PB Végrehajtó Bizottsága. A tanácskozás munkájában részt vett Gyimesi Gáspár, a Megyei Pártbizottság propagandá és művelődési osztály képviselője. A fegyelmi ügyek és a tagfelvétel után a Mecseki Szénbányák IV. ötéves tervére vonatkozó agitációs programot tárgyalta meg és hagyta jóvá a végrehajtó bizottság. Schwarcz József osztályvezető előterjesztése, írásos jelentése, amely összegezi az eddigi hasznos módszereket, és bemutatja a programot, a párt Központi Bizottságának decemberi határozata szellemében készült. A jelentés átfogó képet ad az agitációs módszerekről, alkalmas arra, hogy a mozgalmi szervek és a gazdaságvezetés eszerint dolgozzon az üzemekben. Eppen ezért a vb által elfogadott agitációs programot megküldik a pártalapszervezetekhez, a gazdasági vezetőkhez és a vállalati osztályokhoz.

A végrehajtó bizottsági ülésen Garamvölgyi János, a Mecseki Szénbányák igazgatója – a vállalati szervekkel egyetértésben – döntöttek az élüzem cím odaítéléséről. Eszerint az 1971. évi munka alapján Vasasbánya, a Szénelőkészítő Üzem és a Karbantartó Üzem nyerte el az élüzem címet. Címlével jutalmazták Béta-bányát az Építési Üzem és a Gépi Üzem elismert tevékenységéért.

Pécs-Bányaüzem

Üdvözöljük a kommunista szombat résztvevőit! – állt hatalmas betűkkel István-akna felolvasójának falát borító vörös drapérián a köszöntő, és a jelmonddal kezdte Lenin születésének 102. évfordulója és a gyarmati ifjúság napja alkalmából tartott emlékbeszédét Müller Gyula, Pécs-Bányaüzem KISZ-titkára is. A KISZ felhívására megrendezett kommunista szombat reggeli szakjának leszállása előtt megtartott kis ünnepségen jelen volt Gergely László, a KISZ megyei Bizottságának titkára, Orosz Ottó, az MSZMP megyei Bizottságának munkatársa és Klepák Ottó, a KISZ Mecseki Szénbányák bizottságának titkára, valamint az üzem politikai és gazdasági vezetői.

István-aknán ezen a szombati hajnalon háromszázötvenhét, míg Széchenyi-aknán százhuszonhárom szálltak le a bányába. A leszálláskor kérdezte meg a Pécsi Rádió riportere Baranyai Tihamértől: „Mennyit fog teljesíteni ma?” A megkérdezt, aki a Kozmann Lajos szocialista brigád tagja, egyben a körlet KISZ-titkára is, először csak hűmmögött; mit is mondjon? Végül, kibökött egy szót. Döbben aztán csengett a KISZ-iroda telefonja. A drót végén pedig Tíhi – itt így becézik – jelentkezett: „Meg van a nyolc vas! Fél óra múlva fonn vagyok!”

Közben sorban érkeztek az adatok a többi aknákról: Kossúthon 410-en, Zobákon 292-en, Szászvároton 286-an, Vasason 195-en, Bétán 136-an és a Szénelőkészítőben szintén 136-an álltak munkába. Így érthető volt a nagy öröm a KISZ-irodán: hisz a reggeli forduló –

legalábbis létszámban 440 fővel – Pécs-Bányaüzem nyerte.

A délután leszállók között találkoztam Bakucz Jánosékkal, akik brigádállításuk során 100 százalékos megjelenést vállaltak a kommunista szombaton.

– Sikerül-e teljesíteni a vállalást? – kérdeztem tőlük.

– Leszálltunk a betegek, valamennyien itt vagyunk –, felelte a brigádvezető.

– Epp most jeleztek a reggelsek, hogy sikerült letakarítani a pászttát. Ez pedig nagy szó, mert erre nem nagyon volt eddig példa. Így mi délután omlasztunk és átépítjük a kapart az éjszakások részére – kapcsolódott a beszélgetésbe Megyeri Ferenc, aki kezdeményezője volt a KISZ megalakulásának 15. évfordulója, valamint hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából indított egyéni, ifjúsági munkaversenynek, amelyben végül is a negyedik helyen végzett. De ott van az első között most is a május elseje tiszteletére indított egyéni versenyben is. Jelenleg a második helyen áll.

Pécs-Bányaüzemben a három szakban 961-en vettek részt a termelésben, 722-en István-aknán, Széchenyi-aknán pedig 239-en. Az általuk termelt szén pedig 3016 tonna volt.

Pécs-Bányaüzemhez hasonlóan, lelkes hangulatban, nagy-szerű eredményt értek el a vasasi bányászok is. A három hármas termelésben 520-an vettek részt és 2272 csille szent, vagyis 1996 tonnát sikerült kitermelniük.

BANYÁSZ

IFJÚSÁG

A KISZ MECSEKI SZÉNANYÁK
BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Tavaly 99 fiatal ajánlottak az alapszervezetek az MSZMP-be

A párttagépítő, párttagajánló tevékenység KISZ-szervezetek egyik legfontosabb feladata. Az ebben az ügyben folyó munkát értékelte a KISZ-bizottság április 18-i ülése. A komló Juhász Gyula klubban megtartott ülésen nemcsak a KISZ-bizottsági tagok vettek részt, hanem valamennyi alapszervezeti és csúcsvezetőségi titkár is.

A Mecseki Szénbányák KISZ Végrehajtó Bizottsága március 3-i ülésén már foglalkozott ezzel a témával. Ott megállapítást nyert, hogy alapszervezetek jól végzik ezt a munkát, amit mi sem bizonyítottunk, mint az, hogy az 1971-es évben 99 fiatal ajánlottak és vettek fel a párt tagjai sorába. Az idei év első negyedében sem lankadt az ajánlás. A három hónap alatt 27 KISZ-tág lépett be az MSZMP-be. A vállalati KISZ V. B. körlevélben dicsérte meg az alapszervezeteket, továbbra is buzdította őket az ilyen irányú elvárások minél jobb teljesítésére. Ebben a körlevélben a pártépítéssel kapcsolatban felhívta a figyelmet néhány fogyatékosságra. Elsősorban azt emelték ki, hogy nem folyamatos az a tevékenység. Legtöbb alapszervezetnél az év elején és az év végén van az ajánlás zöme. Ezt meg kell szüntetni, tervszerűen, hónapról hónapra kell végezni. Arra is felhívták a figyelmet, hogy a KISZ-tagok párttagajánlásánál lehetőleg minden esetben az egyik ajánló az alapszervezet legyen.

Az újonnan felvett párttagok pártmegbízatásukat a KISZ-ben végzik, tehát a pártalapszervezetek a megbízatások vizsgálatánál vegyék figyelembe, hogy az illető az ifjúsági szervezetben a közös munkából hogyan

vállal részt. Egy másik fontos megállapítás: a KISZ- és a pártalapszervezetek jobban hangolják össze az irányú munkájukat, mert nem egy esetben előfordult, hogy az ajánlás és a felvétel között több hónap eltel.

A KISZ-bizottsági ülés megállapította, hogy több KISZ-szervezet igen jó eredményt ért el a párttagajánló munkában. Kiemelték a Villamos Üzem, Kossuth-bányát és Pécs-Bánya-üzem KISZ-szervezetét. Persze voltak olyanok is, akik nem végeztek folyamatos munkát, az év végi összegzéseknél mégis szép eredményekről számoltak be. Az ilyen alapszervezeteknél uralkodott a kampányjelleg, amelyet sürgősen meg kell szüntetni.

Összességében megállapítható: a KISZ-ben folyó politikai-nevelő munka hatékonyan bizonyult. Bizonyítja ezt a felvételek magas száma. És ez nem véletlen, hiszen minden alapszervezet tagjai részt vesznek a KISZ-szervezetek által indított politikai oktatáson, sőt nem egy közülük pártoktatásra is jár. Ezek jó előkészítést biztosítanak a felvételre jelentkező fiatalok számára. A KISZ-bizottsági ülésen azt is elmondták, hogy az elkövetkező időszakban újabb párttagajánlások történnek a taggyűléseken.

Az ülésen a továbbiakban elhangzott Klepach Ottó tájékoztatója a végrehajtó bizottság elmúlt KISZ-bizottsági ülés óta végzett munkájáról, és a kommunista szombat szervezésének jelenlegi állásáról. Az ülés végén a KISZ-bizottság titkára mondta el élménybeszámolóját a KISZ Központi Bizottsága politikai és kulturális delegációjának nyugat-európai körútról.

Öt karika — öt verseny

Üzemeinknél már a legtöbb alapszervezetnél szervezésre került az „Öt karika — öt verseny” sportakció. Mégis sokan fordulnak szerkesztőségünkhöz: mi a versenyek célja, hogyan kell rá jelentkezni, s milyen díjakat lehet nyerni.

Az akció célja a fiatalok rendszeres testedzésének, sportolási kibontakoztatása, felhasználva a fiatalok érdeklődését a nyári olimpiai játékok iránt. A KISZ-alapszervezetek a sportmunkájukat

az olimpiai eszme jegyében szervezik, kezdeményeznek az akció végrehajtása érdekében tömegsport versenyeket, a rendezvényeken használják ki a sport személyiségformáló erejét, erősítik a KISZ politikai befolyását.

A versenyek 1972. március 15-től június 30-ig folyamatosan kerülnek lebonyolításra alapszervezeti, sportegyesületi és területi szinten. (Spartakiádok, szövetségi kupák, ünnepi tornák stb.)

A versenyek rendezői: a KISZ, az MTS, az MHSZ területi szervei. A felsorolt versenyeken kívül a sportegyesületek, a KISZ, a szakszervezetek, az MHSZ-alapszervezetek önállóan is rendezhetnek versenyeket, de erről minden esetben előre kell értesíteni a területileg illetékes szervezetet.

Az „Öt karika — öt verseny” tömegsport akcióban minden 14 évet betöltött fiatal részt vehet, aki a KISZ-alapszervezetnél sorszámmal ellátott teljesítmény sorsjegyet igényel. Vállalunk KISZ-bizottsága már minden alapszervezethez elküldte ezeket a sorsjegyeket. A résztvevők ezen a nyomtatványon igazolják részvételüket és ezután az illetékes járási (nánunk vállalati) városi KISZ-bizottságra 1972. június 30-ig be kell küldik.

A jelentkező fiataloknak az alábbi feltételeket kell teljesíteni:

1. Részt venni egy atlétikai versenyen.
2. Részt venni egy labdarúgó-tornán.
3. Részt venni egy túrán.
4. Részt venni egy honvédelmi versenyen.
5. Részt venni egy általa kiválasztott bármilyen versenyen.

A díjazás sorsolás útján történik.

Sorsolásra mindazon lapok kerülnek, amelyeken a résztvevők igazolták a négy versenyen és egy túrán való részvételt és határidőre be küldték.

Az érvényes lapok közül az alábbi díjak kerülnek kiosztásra:

- I. díj: 11 napos utazás a XII. nyári olimpiai játékokra.
- II. díj: 1 hét üdülés a bolgár tengerparton, az OIOT díja.
- III. díj: 2 fő részére tatrai utazás. Az OKISZ és a SZOT díja.

IV. díj: 5 fő részére üdülés Közégen az EXPRESS Panoráma Szállójában.

V. díj: 2 db kétszemélyes sátor.

VI. díj: 2 db kerékpár.

A főnyeremények közül még egyéb értékes nyeremények kerülnek kiosztásra. Ezen kívül a legtöbb versenyt lebonyolító és a legtöbb fiatal mozgósító egy városi, és egy községi alapszervezetnek 10—10 ezer forintos kispálya építési hozzájárulást biztosít a KISZ Központi Bizottsága. A sorsolás az értékelés megtörténte után 1972. június 30-án Pécssett kerül lebonyolításra.

MEGNEZIK A SELEJTEZŐT...

A kossuth-bányai szeszes II. KISZ-alapszervezet április 29-én kirándulást szervez Budapestre. A kirándulás legérdekesebb programja a Magyarország—Románia EB-selejtező mérkőzés megtekintése lesz.

KISZ-VB Kossuthon

KISZ-üzem ülést tartottak Kossuth-bányán április 20-án. Megtárgyalták a Kossuth-bányai KISZ-bizottság irányító-ellenőrző munkáját, az alapszervezetek választások óta végzett tevékenységét és a KISZ VIII. kongresszusa határozatainak végrehajtását. A végrehajtó bizottsági ülés jókat értékelte a munkát és elfogadta a jelentést. A továbbiakban értékelték az 1972. első negyedéves gazdasági munkát.

Renáta nevet kapott

Szabó Mihály, a Villamos Üzem KISZ-Hatalja lányának, Szabó Renátának tartották a névadóját április 21-én az Új-hegyi Üzem KISZ-klubjában. A névadó részt vettek az üzemvezetőség, a pártvezetőség, valamint a Zipernovszki Károly Ifjúsági szocialista brigád tagjai. A brigád, a KISZ-vezetőség és az üzemvezetőség ajándékot adott át az ünnepelt szüleinek.

Első Baráth Sándor brigádja

Pécs-Bányaüzem KISZ-fiataljai védnökséget vállaltak a mélyszinti feltárási munkát felelt. A munkában öt brigád vesz részt. A védnökség-vállalásban azt is leszögezték, hogy az öt brigád között versenyt hirdetnek, és az eredményeket havonta rögzítik. A legutóbbi értékelés szerint első helyen van Baráth Sándor ifjúsági szocialista brigádja, másodikon Keller János ifjúsági szocialista brigádja, harmadikon Nagy István ifjúsági szocialista brigádja.

Hatezer kilométer Nyugat-Európában

Bármerre jártunk, érdeklődtek

Az elmúlt hónapban a KISZ Központi Bizottsága politikai és kulturális delegációjának tagjaként Ausztriában, Belgiumban, Franciaországban és az NSZK-ban jártam. Összesen tizenkét napot töltöttem a fenti országokban, ezalatt közel hatezer kilométert tettünk meg a magyar gépjárműpark kitűnően reprezentáló LKarus Lux—55-ös autóbusszal.

Rendkívül nagy élményt jelentett számomra, igen sok információt adott, vagy körökből ismereteimet erősítette meg annak a feladatnak a teljesítése, melyet delegációjuk a KISZ KB-tól kaptak. Feljelhetetlen, de igen hasznos volt a programunk. A több ezer kilométeres autóbusszúton, az állandó átállás a fenti országok szokásaira, étrendjére, 12 nap alatt nyolc szállodában lakni, s a turisták által ismert szabaddíj hiánya — azt hiszem, bizonyítja mindezt. Azonban nem pihenni, s nem turistáúra mentünk, hanem találkozni a négy nyugat-európai ország fiataljaival, kommunistaival, eddigi kapcsolatainkat, barátságunkat erősíteni.

BELGIUM, LIEGE, BRUSZSEL

Liege a belga munkásmozgalmak, a kommunista párt és a belga KISZ központja is székhelye. Négy napot töltöttem itt, innen jártunk be Brüsszelbe is. Nagy iparos város, korábban a bányászattal kapcsolatos munkáival, jelenleg mindössze három bányája működik, a bányászok nagy része egyik napról a másikra munkanélkülivé vált. Túlnyomórészt vállalkozók lakják és rengeteg a vendégmunkás. Az ország lakosságának több mint 10 százaléka vendégmunkás, s ez jellemző a többi országra is, sőt, van ahol még nagyobb az aránya.

Résztvettünk a belga KISZ megalakulásának 50 éves évfordulóját ünneplő rendezvényeken. Találkoztunk fiatalokkal, kissekkel, kommunistákkal, kint élő magyarokkal.

Brüsszelben két este lépett fel a kulturális delegációt képező világhírvillós Rajkó-zenekar, a 27 éves Balogh Sándor és a 7 éves Farkas László primások vezetésével, valamint a Zséli táncos-házaspár és Varga Imre magyarság énekes. A műsoros fellépése a Magyarok Világkongresszusára, illetve a Belga—Magyar Barát Társaság szervezésében került sor, többszáz kint élő magyar előtt.

A SZEKHAZ EGY HATALMAS BETONERŐDÍTMÉNY

Párizs megér egy misét — tartja a mondás. S valóban így van, gyönyörű város, lenyűgöző, igazi francia itt minden, ahogy a filmek, regények leírják. Lükettő, világvárosi élet nappal épp-

Röviden

ANYAGMENTÉS. Vasasbánya KISZ-csúcsvezetősége március 25-én anyagmentési akciót szervezett. Munkájukat a II. szint 11-es telepi alapvágatában végezték. 22 fiatal jelent meg és vett részt ezen az akción, s több ezer forint értékű anyagot hoztak a felszínre. Ugyanezen a napon a helyi ifjú gárda szakasz is megtartotta gyűlését. Értékelték a kiképzési munkát és meghatározták a további feladatokat.

PARANCSNOKI ÉRTEKELÉS

LET. Ifjú gárda parancsnok értekelést tartottak Komló, Kossuth-bánya kulturális termében. Az értekelést célja: eligazítás és felkészítés a május 7-én megrendezésre kerülő megyei ifjú gárda diszszemlére. Ezen a nagyszabású rendezvényen Kossuth, Béta, Zokák-bánya és a Szénlőkező Uzem ifjúgárdistái vesznek részt. Parancsnokuk Schmidt Sándor lesz.

SAKKBAJNOKSÁG. Az Új-hegyi KISZ-csúcsvezetőség sakkbajnokságot rendezett. A nagyszámú résztvevő közül első helyezést ért el Váradi Lajos. Második Bótor László, harmadik Zentner István.

LOVESVERSENY. Béta-bánya KISZ-alapszervezete az MHSZ-szervezettel közösen felszabadulási lövésversenyt rendezett március 29-én. A versenyen részt vettek Béta-bánya szocialista brigádjainak tagjai is.

KESZ VAN A HANGOSÍTÓ BERENDEZÉS. Mint arról hírt adtunk, a Villamos Üzem komló kirándulósági csoportjának munkáiban vállalta a Szilvési Állomás lakosai hangosítási berendezésének felszerelését. A munka már elkészült. 22 kistesd dolgozott a szerelésén, összesen 290 órányi társadalmi munkát végeztek.

ÚJ IFJU GÁRDA-TAGOK Kossuth-bánya KISZ-alapszervezeteiben igen jól végzik az ifjú gárda tagépítési munkát. A szállító körlet KISZ-alapszervezete például április 12-i taggyűlésén három ifjú gárda tagfelvételt fogadott el. A többi alapszervezetben is folyamatosan vannak felvételek.

Túra és lábteniszbajnokság

Mozgalmas időszak lesz az április vége és a május eleje Pécs-Bányaüzem kisüzésénél. Április 23-án túrát szerveztek a Tipomer-fához. A festői szépségű útvonalon végighaladva, a nevezetes fához elérkezve a túra befejezésekként táborútra raktak, szalonált sütötteket és kultúrumszorongatóztatták egymást a fiatalok. Természetesen nem maradt el a náta-énekadás sem. És hogy a kép teljes legyen, a túrára eljöttek

a Pedagógiai Főiskola második éves biológia szakos lányhallgatói, akikkel nemrégiben hangulatos klubestet tartottak el, hogy kölcsönösen meghívják egymást rendezvényeikre.

Pécs-Bányaüzem Széchenyikona KISZ-tagjai pedig május 7-én az „Öt karika — öt verseny” jegyében egésznapos sportnapot tartanak. Érdekessége ennek a rendezvénynek az lesz, hogy a hagyományos sportjátékokon kívül lábteniszbajnokságot is szerveztek.

Negyedév, Pécs-Bányaüzemben

Bár a hivatalos eredményhirdetésre csak a hónap végén megtartandó termelési tanácskozásokon kerül sor, a Pécs-Bányaüzemi versenyrövid már összegzik a szocialista brigádokat az első negyedévben elért eredményeket. Így az év első három hónapjának eredménye csak később kerülhet be a brigádok „ellenőrző könyveibe”. A brigáderedmények arra engednek következtetni, hogy az év elején feluzsaszott feltáró brigádok nagyszerű eredményeit, ha utól nem is tudták érné, de alaposan megközelítették István- és Széchenyi-akna fejtési brigádjai.

Feltárók

Az első három hónap összteljesítménye alapján István-aknában Kaszler János vezette „Keller János” brigádja került az éltre 301,1 méter vágot hajtottak ki, 65 métert pedig bővítettek, ami 119,3 százalékos tervteljesítéssel felelt meg. A második helyet 113,2 százalékkal Baráth Sándorék szereztek meg, akik 271 méter vágot hajtottak ki és 74,2 métert pedig bővítettek. Harmadik helyen Simonovics Ferenc brigádjára végzett, akik mindössze 0,9 százalékkal maradtak el az előtűk lévétől. Ok 350,2 méter gurított hajtottak ki és ez a teljesítmény 112,9 százaléknak felelt meg.

Széchenyi-aknában Vukmann Imrénéék lett a páma, akik 104 százalékos teljesítményükkel előtűk meg a 102 százalékos eléréshez Cserezhnyev László vezette szocialista brigád.

Termelők

Mi sem bizonyítja jobban Pécs-Bányaüzem fejtesben dolgozó brigádjainak jó munkáját, mint az a tény, hogy összevont üzemi operatív tervüket 101,8 százalékra teljesítették az első három hónapban. E jó eredmény elérésében nagy feladattal vállalták és teljesítették István-aknában a 105,4 százalékos eléréshez Reinhardt Sándor vezette, a 104,4 százalékos teljesített Kozmann Lajos vezette és a 101,3 százalékos eléréshez Horváth János 65. vezette szocialista brigádok. De itt kell megemlíteni Fonal Antal brigádját is, akik 111,6 százalékos teljesítéssel tértek fejtés-elővárában.

Széchenyi-aknában Zákány Pálék kerültek az első helyre 106,8 százalékkal, megelőzve a 105,2 százalékkal második helyen végzett Dani Pál brigádját.

és a harmadik helyezést elért 104,6 százalékos teljesítményvel dicsekedhet Jakab Rudolf vezette szocialista brigád.

Vándorzászlók

A negyedévenként külön pontrendszer alapján, körletenként odaítélésre kerülő vándorzászlókat 1972 első negyedévi munkájuk alapján Széchenyi-aknában a következő brigádok

Bányabiztonság

Az elmúlt öt év alatt Lengyelország minden bányai igazgatóságban 25,1 százalékkal csökkent a balesetek száma; ugyanebben az időszakban a bányai munkaerő termelése jelentősen emelkedett. Fontos adat ez, mert a balesetek akkor csökkentek, amikor — például a szénbányászban — a kitermelés feltételei egyre

kapták: fejtesben: Zákány Pál brigádja, előkészítőknél: Vukmann Imre brigádja, szállítóknál: Gintner József, míg a gépészelnél: Csatlós Ferenc brigádja. István-aknában: fejtesben: Reinhardt Sándor vezette, előkészítőknél: a Kaszler János vezette, a szállítóknál a Kovács Péter vezette, míg a gépészelnél a Bayer Henrik vezette szocialista brigádok.

k. l.

nehézbbek lettek: a bányászok ma már az igen mélyen fekvő telepeket, az úgynevezett biztonsági pillérek (szénlába) fejtik.

A bányák növekvő biztonsága a hatékony munkavédelmi intézkedéseknek és a nagyarányú munkavédelmi beruházásoknak köszönhető.

Országjárás

A címben megfogalmazott gondolat régi kezdeményezés. A mozgalom szervezői lehetőséget kínálnak arra, hogy a külföldi társasutazások mellett, hazánk kulturális, gazdasági és más értekeit is megtekinthesék a kirándulások kedvelői. Mint ahogy Csaba László, az IBUSZ komlói vezetője elmondta, az idén inkább a hazai társasutazások iránt mutatkozik nagyobb érdeklődés. A programban budapesti, szegedi, balatoni, észak-magyarországi, dunántúli, alföldi utazások szerepelnek első helyen. Az utakat pécsi indulással kalkulálják. A túrák megrendelhetőek 40-45 fős csoportok részére, vállalatok számára. Az eddigi gyakorlat szerint az utazásokban a szakszervezeti bizottságok és KISZ-vezetők bonyolítták le a szervezést. Továbbra is számítanak az Állami Biztosító közreműködésére és a TIT közreműködésére.

Konzultáció

Szocialista tudat és magatartás — kispolgári gondolkodás és életvitel

VII.

A szocializmus megszünteti az anarchiát, a létbizonytalanságot, de nem szünteti meg egycsapásra a személyes anyagi gondokat. Megszűnik a létbizonytalanság gondja, a pusztá lét és fajfenntartás gondja, a versenytárs legyőzésének gondja, de megmarad, mint tipikus személyes anyagi gond, az egyre szélesedő igények kielégítésének és az egyén, család, jövőbeni biztosításának gondja.

A TÁRSADALOM ELMARADOTT DOLGOZÓINAK PROBLEMAJA

A társadalom elmaradott dolgozóit — mint láttuk — a személyes anyagi gond arra hajtja, hogy elsősorban magukról gondoskodjanak — akár a társadalom érdekében rovsára is. Az ilyen jellegű törekvések előbb-utóbb a szocializmus alapelveinek megsértésében, ill. a szocialista tulajdon megsértésében fejeződnek ki. Azt kell itt világosan látnunk, hogy a kispolgári és egoista tudatmaradványoknak igen mélyen fekvő politikai, anyagi, társadalompszichológiai, biológiai, morális stb. gyökerei vannak az elmaradott dolgozóinkban. Ezért a kispolgári individualizmus és egoizmus gyökerének feltárása az egyén és társadalom ellentmondásának elmélyült tanulmányozását igényli. Amikor az egyén vagy kis közösség atomizálódik, leszakad a nagy közösségről, bizonyos mértékig szembe is kerül a társadalommal, bizonyos elidegenedés következik be egyén, csoport és társadalom viszonylatában. Minél bonyolultabb, összetettebb jelenségé válik a társadalom, annál közvetetlenebbé válik különösen az egyén kapcsolata a társadalommal, mint egésszel. Az egyén számára valóságos külön világgá válik az a közvetlen társadalmi környezet, amelyben előállítja a maga, vagy a családja számára szükséges anyagi javakat. Csak azt érzi magának a társadalomból, ami közvetlenül érinti a személyes anyagi érdekesülését, különösképpen áll ez a kapitalizmus emberére. A kapitalizmus — írta Marx A filozófiai és ökonomiai kézirataiban — annyira butákká, vakokká tett bennünket, hogy nem tudjuk magunknak érezni csak azt, ami közvetlenül a miénk, amit eszünk, iszunk, lakunk, hordunk, egyszóval viselünk. Ugy lehetne nevezni ezt a szakadást egyén és társadalom között, hogy az egyén számára elkülönülnek a lételemek szűkebb feltételei, lételemek tágabb feltételei.

A leghelyesebb megoldási mód a szocialista kollektívizmus kifejlesztése, mégpedig nemcsak a kollektívista erkölcs kifejlesztése, hanem elsősorban a szocialista kollektívák hálózatának kifejlesztése, amely anyagi ellenható tényezője az anyagi elszigeteltség maradványainak. A kollektívista tudatosságot önmagában, kollektív nélkül, nem tudjuk kialakítani. Kollektívista tudatosság nincs szocialista kollektívák nélkül. Erre a későbbiekben még visszatérünk.

A KISPOLGÁRISÁG NEHÁNY POLITIKAI, VILÁGNEZETI, ERKÖLCSI ÉS PSZICHOLÓGIAI MEGNYILVANULÁSA A MINDENNAPELI ÉLETBEN

A kispolgáriság megnyilvánulásai az anyagi lét szférájában kihatással vannak a világnezet és politikai tudat és gyakorlat alakulására is. Az a körülmény, hogy gazdasági életünkben érvényesülnek az átmeneti korszak sajátos, ellentmondásos vonásai, hogy az emberi öntevékenység, az „önaktivitás” a gazdasági mechanizmus helyesen felszabodította — természetesen, szükségesszerű jelenség.

Nem közömbös azonban, hogy ezt az öntevékenységet milyen indítékok sarkallják. A magántulajdonosi gyarapítás, az ingatlan vagyonserzés határtá — ha nem is pontosan körülírva — de alapjában véve meghatározottak. Nem így az ingó vagyonserzés lehetőségei, amelyek jogilag nincsenek határok közé szorítva. Nagyon fontos lenne mind közgazdasági, mind jogi, de politikai szempontból is tisztázni mai viszonyaink közepette a magántulajdon, személyi tulajdon, az ingatlan és ingó vagyon fogalmát, mert az a gyökér, hogy a kérdésnek a mai társadalmi rétegződés szempontjából nem kis jelentősége van. A tulajdon fokozati egyenlősége — mégha „személyi” tulajdonról van is szó — az osztályokon és rétegeken belül — vagy azokon — kívül — különböző társadalmi csoportokra tagolják az embereket, akiknek sajátos életmódjuk, szokásaik mellett kialakult a maguk erkölcsi, világnézeti, politikai, pszichológiai stb. arculata is. Másrészt az az érzésünk, hogy egy bizonyos határon felül a személyi tulajdonnak nevezett ingó vagyon is átcsaphat a maga ellentétébe, tehát magántulajdonba. De hol van ez a határ? Egyáltalán vagyon-e a személyi tulajdon?

AZ „INGÓ” ES „INGATLAN” VAGYONFELHALMOZÁS

Tehát az az, hogy az átmeneti kor határok közé szorítja az ingatlan vagyonserzést és mindenfajta tulajdon, vagyont a „személyi tulajdon” fogalmával jelöl, a kérdés egyáltalán nem tekinthető lezártnak. Nem mindennek az ott, mert az „ingatlan” és „ingó” vagyon felhalmozása egy nem kívánatos társadalmi versenyben folyik és az emberek nemcsak új társadalmi rétegek képződése, hanem egyenként, családonként vagy egyéb csoportokként is atomizálja. A szocialista elvárásokkal ellentétben e folyamatban az emberek nem közelednek, hanem távolodnak egymástól, és ez már ma is negatív hat a munkahelyi közösségekre, a szocialista társadalmi tudat és magatartás fejlődésére. Sőt elvezethet ez a verseny oda is, hogy az egyéni létfeltételek gyarapítása mindenhatóvá, a mai és jövő társadalom létfeltételei és a jövő perspektívája pedig esetlegessé válik, mindekelőtt az emberek fejében.

(Folytatjuk) Dr. Kiss István egyetemi tanár

ÉLENJÁRÓINK

1958 óta dolgozik Béta-bányaüzemnél Lovás Imre fejtesű vajár. A 2-es aranyfokozatot elért szocialista brigád tagja. Brigádjának terve 7,1 tona/műszak volt, teljesítményük pedig 7,8 tona/műszak, ami 110 százaléknak felelt meg.

A hatvanas években két alkalommal büszkélkedhetett a Kiváló dolgozó kitüntetéssel, most, 72-ben harmadszor is.

Hosszú évek óta kiemelkedően végzi munkáját Béta-bányaüzemnél Fuchs János kövác. 1949-től Kossuthon volt, 1955-től Bétán. A Juhász Gyula aranyfokozatú kövác- és ácsbrigád vezetője. 1967-ben igazgatói dícséretben részesült. Ebben az évben negyedszer mondhatja magának a megismerető Kiváló dolgozó kitüntetést.

A bányászban 31 éves múltja van Böröcz József feltáró vajárnak. 15 éves korában Szászváron kezdte a bányamunkát. 1962-ben került át Béta-aknára. A 22-es bronzfokozatú szocialista brigádának csapatvezető vajár. Brigádjának teljesítménye 116 százalék. Szakszervezeti bizalmi, négyeszeres kiváló dolgozó. 1964-ben Kiváló bányász miniszteri kitüntetést kapott.

országunkról

felelős. Létesítményeinek építésénél páratlan műszaki és építészeti megoldások alkalmaztak. A tervezés 500 millió márkát igényelt elő, a kivitelezésben jelenleg a kétmillárdárnál tartanak. Az olimpia létesítmények mellett két domb található. A dombokat a második világháború müncheni bombázásainak romtermelekből hordták össze. A törmelékdarabokat földdel takarták, füvesítették, fák, ültettek, sétányokat képeztek ki. Szembeálló és ellentmondásos, hogy pont ezen a környéken nagyon sok a horogkereszt, a fasizta jelmondat, az „Ovakodjunk a város veszedelmétől!” — feliratú plakát, állami hirdetőszalagon.

Igen sok gépkocsi hátsó ablakán nyomtatott papírszalagon felirat található: „A müncheni 1972-es olimpia sz. . . kérjük visszszűgüggelenségünket, és Lajos királyunkat!” Ugyanis jelentősen emelkedt az áratok, az átokat, s ezt a német átlagpolgár az olimpiának tudja be, s így tiltakozik.

S ami az olimpia eszméjétől nagyon messze van, az a hónapok óta alkalmazott propaganda-hadjárat. A Münchenben működő 84 hivatalosan elismert és pénzelt emigráns-szervezet fasizta tömegtűntetésre, demonstrációra, új-náci találkozási hívja az olimpia idejére a világ kapitalista országainak náci beállítottságú tagjait levélben, valamint a Szabad Európa és a Szabadság Rádiókon keresztül.

AUSZTRIA, BECS

Szép főváros, tele műemlékekkel, a régi monarchia hangulatát árasztó konfil-kocsikkal, kövőházaival, parkjaival, szobraival. Nagy paloták, szinte mindegyike valahogy kötődik Magyarországhoz, az egyiket ez a grófnő, a másikat az a hercegnő építtette. Volt miből. A magyar paraszt, a magyar szellemi izdat-ságából, véréből, a magyar földön megtermelt javából. Itt is működik a kommunista párt, s működik a KISZ is. Viszonylag nehéz körülmények között végzik munkájukat annak ellenére, hogy legálisan működő szervezetekről van szó. Tevékenységüket nagymértékben segíti, hogy Magyarországon és Csehszlovákiában rend van, békés építomunka folyik, s jelentős sikereket érünk el a szocializmus építésében.

HÁ FELSÍR A HEGEDÜ, MINDEGYIKNEK KÖNNYES A SZEME

Utunk során mind a négy országban találkoztunk kint élő magyarokkal, kik a legkülönbözőbb időkben hagyták el hazánkat. „Szegényeknek” nevezik őket egymásközt, még azt a

nagyon keveset is, akiknek sikerült befutnia a kétesen csillogó Nyugaton. Egy közös jellemvonásuk van: ha megszólal a cigányzene, ha felsír a hegedű, pár perc múlva mindegyiknek könnyes a szeme, törlögeli. S ha a többszöri újrázás és ráadás után vége a műsornak, vége szakad az elérkeznyülésnek is. Aki 30-40 éve kint él, szinte hibátlanul beszél magyarul. Aki 1956-ban, vagy azóta disszidált, azoknak nem tudni miért, nagyon nehezen megy a magyar beszéd, s elfelejtették kiejtésüket.

Nagyon keményen meg kell dolgozniuk azért, hogy átlagosan éljenek, s bárhogyan is alkalmazkodnak,ők a kintiek szemében mindig idegenek maradnak. S hiába török akaratlan nyelvüket, nagyon érdekli őket, hogy mi történik idehaza; s a legtöbb beszélgetés úgy zárult, hogy elmondták, hogyha ők egyszer már éltek volna kint, akár pár hétig is, a másodszori kiutazásnál semmi pénzt sem maradt volna kint.

Mert igaz az, hogy gépkocsijhoz jutni nem nagy művészet, az olcsó. A sok reklám mindent tálcán kínál, a pornófilm, a sex egyesek számára varázslatos csábító. Ha valaki tagja a betegségyógyító intézetnek, az orvos és a gyógyszer is olcsón megkapható. De a káphez hozzátartozik az is, ha valaki kórházba kerül, a kórházi költség nagyon sok pénz elvisznek; s nagyon drága a lakás (sokszorta drágább és nehezebb hozzájutni, mint nálunk), az élelem, a ruházatkódás, a szórakozás. Hatvanöt év a nyugdíjkorhatár a feljelt Nyugaton, s egyáltalán nem biztos, hogy végzettségének megfelelő munkakörben dolgozik. Ott dolgozik, ahol munkát kap, azt végzi, amit parancsolnak, különben nagyon hamar az utcára kerülhet, munkanélkülivé válhat. Hogy mi lesz vele, családjal, az senkit sem érdekel. A tökéseknek, a gyárosnak, az államnak csak a profit a fontos.

Idehaza nálunk — igaz, hogy esetenként vannak nehézségeink, és nem minden ügy sikerül, ahogy hírtelen szeretnénk —, becsületes munkával lehet úgy, s még jobban élni, mint Nyugaton. Nálunk a társadalom humánus, az emberek törődnek egymással, s itt nálunk minden értünk, emberekért történik.

Es lehet nálunk is vigadni, vagy könnyezni a cigányzenén. S igazán magyarnak lenni csak idehaza lehet. Ebben, az anyni megpróbáltatást és szenvedést megérti, s az utóbbi negyedszázadban hatalmasat fejlődő országban, Magyarországon.

Kleph Otmár a vállalat KISZ-bizottság titkára

MLÁG PROLETÁRSJA EGYESÜLETÉK

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYAK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. EVFOLYAM 18. SZÁM

ARA: 40 FILLER

VASARNAP, 1972. ÁPRILIS 30.

Jutalom- üdülés

Pécs-Bányaüzem KISZ-bizottsága Megyeri Ferencet, a KISZ megalakulásának 15. évfordulója, valamint hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából indított egyéni ifjúsági munkaverseny kezdeményezéséért, megszervezéséért kéthetes szovjetunióbeli üdüléssel jutalmazta.

A nemzetközi munkásosztály nagy ünnepén

A nemzetközi munkásosztály nagy ünnepén milliók és milliók vonulnak fel. Az ünnepnapnak történelmi jelentősége van. Az Amerikai Munkásszövetség St. Louis-i kongresszusa 1884-ben elhatározta, hogy 1886. május elsején meg kell indítani az általános sztrájkot a nyolcórás munkanapért. Az 1886. május elseji sztrájkban 350 ezer amerikai munkás vett részt. A harc Chicagóban volt a legélesebb, több mint 40 ezer ember tüntetett. A rendőrség a tüntetőket megtámadta, 17 munkást megöltek és többet megsebesítettek. A chicagói tüntetés emlékére a II. Internacionálé 1889. július 14-én tartott alakuló kongresszusa Párizsban Lafargue javaslatára határozatot hozott május elsejének munkásünnepévé való kikiáltására, örök emlékkül és tiltakozásul.

Chicagó, London, Párizs, Berlin, Brüsszel, Moszkva és Budapest, de szinte minden város több mint fél évszázados történelme szól hozzánk az elmúlt május elsejéről. Tüntetéséről, felvonulásokról, ütközetekről, rendőri és csendőrterrorról, győzelméről és időleges vereségekről beszélnek a különböző metropolisek utcái, terei.

Ugyanaz a cél és szándék vezeti és lelkesíti ma a proletárium ügyéért bátran küzdő embereket, mint az elmúlt évtizedek proletár harcosait. Ez a cél: a nemzetközi összefogás a marxizmus-leninizmus végső diadaláért, küzdelmes harc az imperializmus és minden más, a népeket rablásban tartó elnyomó erő ellen. E harcban az elmúlt május elsejék mindegyike a proletár testvériség ragyogó fegyverténye volt.

A magyar munkásosztály igaz és önfeláldozó harcosai éveken át kettős küzdelmet vívtak a vörös május megünnepléséért. Az uralkodó osztályok, a kormányzati fenyegetéssel, üldözéssel akarták megszüntetni a májusi munkásünnepet. A megalkuvó munkásvezetők pedig kedélyes mulatozásra, táncos majálissá kívánták szelídíteni. Már a második május elsején, 1891-ben vérüket áldozták a májusi zászlóért az oroszai szegényparaszrok, a kardlapozás sem tudta megakadályozni, hogy csatlakozzanak a munkásosztály harcahoz. A tökések sok helyen elbocsátással büntették azokat a munkásokat, akik részt vettek a május elsejei munkabeszüntetésen.

Ezerkilencszáztizenkilenc május elseje Magyarországon első ízben vörös májusa volt. A tereket és a középületeket felzúszították, s a nyitott ablakokban vörös anyagokból készült zászlókkal jelentek meg azok, akik nem tudták a felvonuláson részt venni. Napfény és derű, öröm és boldogság lángolt a dolgozó nép szívében.

A Tanácsköztársaság 133 napos felejtethetetlen uralmát a felforrósított, az ellenforradalmi rendszer 25 éve követte. A Tanácsköztársaságot bosszút álló Horthy-rendszernek nem sikerült megtörnie a proletáriátus jövőbe vetett hitét. Nem is volt olyan május elsejei felvonulás, hogy ne rettegett volna tőle a Horthy-ellenforradalom. A munkásság forradalmi elszántsága minden május elsején megrendítő erővel tört fel.

1945. május elsején soha nem látott tömeg ünnepelte a munka ünnepét. Egy negyedszázados véres harc állt mögöttük. Sok vér hullott, sok vértanú halt meg a börtönben, a bitófán és nevük ott lángolt a vörös zászlón, ott lebegett az emberek felett. Azóta hazánkban szabadon ünnepeljük a május elsejét. A második világháború befejezése után, a Szovjetunió világtörténelmi győzelmével és a szocialista tábor kialakulásával egyidejűleg hatalmas lendületet kapott a munkásmozgalom, mind Nyugaton mind az ázsiai és az afrikai gyarmatokon. Sok nép küzd még a felszabadulásért, vívják harcukat az imperialista agresszióval szemben. A szabad országokban — így hazánkban is — tartott felvonulások egyben szolidaritás ezekkel a népekkel, internacionalista kiállás az igaz ügyért harcolók mellett.

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak a jól végzett munka érzésével ünneplhetik az idei május elsejét, mert az elmúlt évben is teljesítették a népgazdasággal szembeni kötelességeiket. 1972-ben is mind a szorgalmasan dolgoznak, teljesíteni is tudják. Már ebben az évben is bányászaink ezt a nagy ünnepet munkásokkal tették emlékeztetéssé. Az április 22-én lezajlott kommunista szombaton megmutatták azt, hogy él bennük a lelkesedés, olyan kimagasló eredményeket produkáltak, amely példamutató a vállalat történetében. Sokat tettek és tesznek a kiváló termelési eredmények érdekében az egyre inkább szocialista közösséggé váló szocialista brigádok, amelyek versenymozgalmi nagyban hozzájárultak a vállalati tervek teljesítéséhez.

Érkezünk a 27. szabad május elseje megünnepléséhez. Kívánjuk, hogy bányászaink erőben, egészségben dolgozzanak harcos egységben a világ többi népével. Legyen ez az ünnep egyben szolidaritás az amerikai agresszív borzalmaiban élő vietnami néppel. Kellemes ünneplést, jó szórakozást!

MARKVART KÁROLY,
a Mecseki Szénbányák szakszervezeti bizottságának titkára

A pártmunkások köszöntése

A propagandamunka megbecsülése jutott kifejezésre azon az ünnepségen, amelyet a Megyei Pártbizottság tartott Lenin születésének évfordulója alkalmából. Azokat hívták meg erre az alkalomra, akik a megyében kiemelkedő pártmunkát végeztek. A meghívottak között ott voltak a Mecseki Szénbányák legkiválóbb aktivistái is.

A megjelenteket Rajnai József, a Megyei Pártbizottság propaganda és művelődési osztályának vezetője köszöntötte, majd Bocz József, a Megyei Pártbizottság titkára méltatta Lenin munkásságát és köszöntötte meg a pártmunkások önzetlen tevékenységét. Ezután került sor a jutalom átadására. Lenin-emlékplakettet kapott, többek között, Varga László (Mecseki Szénbányák igazgatósága), Szabó János (Kossuth-bánya), Buzási Géza, (Pécs-Bánya-üzem), Pintér József (Újhegyi üzem), Félix József (Béta-bánya), Appelshoffer József (Aknamélyítő), Hetesi János (Kőbánya Vállalat).

Vállalatunk központjában, a munkásosztály ünnepe alkalmából, április 28-án, a Mecseki Szénbányák politikai vezetői köszöntöttek és jutalmazták meg a legjobb pártmunkásokat.

Május 1. felvonulási rendje

Május elsején a nemzetközi munkásmozgalom nagy seregszemléjén vállalatunk dolgozói is ott menetelnek Pécs és Komló városok dolgozóival, az ünnep alkalmával sorra kerülő felvonuláson. Az alábbiakban közöljük vállalatunk dolgozóinak pécsi és a komlói felvonuláson történő részvételének rendjét.

PECSÉT

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak az 1-es számú gyülekezőhelyen találkoznak, amely Pécssett a Rákóczi úton a Hal térig tart. A gyülekezés kezdete 9 óratól 9.15-ig tart. A felvonulás 9.30-kor kezdődik. A Mecseki Szénbányák dolgozóinak menete a következő sorrend alapján indul el: 1. Eldekoráció, 2. Központi Fúvószenekar, 3. A vállalat igazgatósága és a Bányaműszaki Felügyelőség, 4. Vass-bánya, 5. Pécs-Bányaüzem, 6. Újhegyi Üzem, 7. Építési Üzem, 8. Villamos Üzem, 9. Gépkocsi Üzem. A felvonuláson tízes sorokban kell felállni.

KOMLON

A felvonulás, az elmúlt évhez hasonlóan, történik. A felvonulást a sportolók nyitják meg. A sorompótól Kőkőnyös felé gyülekeznek. A további sorrend az alábbi:

Kossuth-bánya előtti térről a következő üzemek vonulnak fel: 1. Kossuth-bánya, 2. Anyagellátó Üzem, 3. Szénelőkészítő Üzem, 4. Gépkocsi Üzem, 5. Béta-bánya, 6. Május 1. Ruhagyár, 7. Központi Gépüzem. A gyülekezés ideje 9 óra, indulás 9.30 órakor.

A fent említett üzemek a tribün előtt elvonulva, a Béke étterem mögötti úton térnek vissza a volt Piac térre.

2. számú gyülekezőhely: Kossuth Lajos utcai, a Mecsek étteremtől vissza. Gyülekezés 9.15 órakor, indulás 9.30-kor. Ezen a területen lévő üzemek előre jönnek az SZTK rendelőintézetig és onnan az értesítés alapján indulnak az alábbi sorrendben: 1. Kőbánya Vállalat, 2. Helyiipari Vállalat, 3. Zobák-bányaüzem, 4. Víznyelő Vállalat, 5. Aknamélyítő Vállalat, 6. Karbantartó Vállalat, 7. Villamos Üzem, 8. Tanbánya, 9. Mélyfúró Vállalat, 10. Városgazdálkodási Vállalat, 11. MAV, 12. Erőmű Vállalat, 13. DEDÁSZ, 14. Országos Egészségügy, 15. Szövetkezetek, 16. AFESZ.

3. számú gyülekezőhely: Kenderföld, a Zrínyi filmszínház előtt. Gyülekezés 9.30 órakor, indulás 10 órakor. Ez a csoport a Berek utcán jön előre és onnan külön indítással kezdi meg a felvonulást az alábbi sorrendben: 1. Városi Tanács dolgozói, tüzoltók, pedagógusok, 2. Posta, 3. AKOV, 4. Cementipari Vállalat, 5. Közétkészítési Vállalat, 6. Kiskereskedelmi Vállalat, 7. Kenyérgyár, 8. MOM, 9. Tolna megyei Építőipari Vállalat, 10. Egyéb szövetkezetek dolgozói, 11. Középfokú intézetek és iskolák tanulói.

A MŰVELŐDESI HAZAK PROGRAMJA KOMLON

Vasárnap: (április 30-án)

14 órakor: A pécsi Mátyás Király utcai általános iskola gyermektáncsoportjának műsora a Zrínyi Művelődési Ház nagytermében.

15 órakor: A Zrínyi Művelődési Ház Ifjúsági Klubja meglátogatja a pécsi Petőfi laktnya KISZ-klubját. A találkozáson fellép a komlói Bányászszinpad.

17—21 óráig: Táncest a Zrínyi Ifjúsági Klubban.

18—21 óráig: Bál a Május 1 Műv. Házban.

Hétfőn: (május 1-én)

6—8 óráig: A Bányász Fúvószenekar zenés ébresztő ad a város lakóinak.

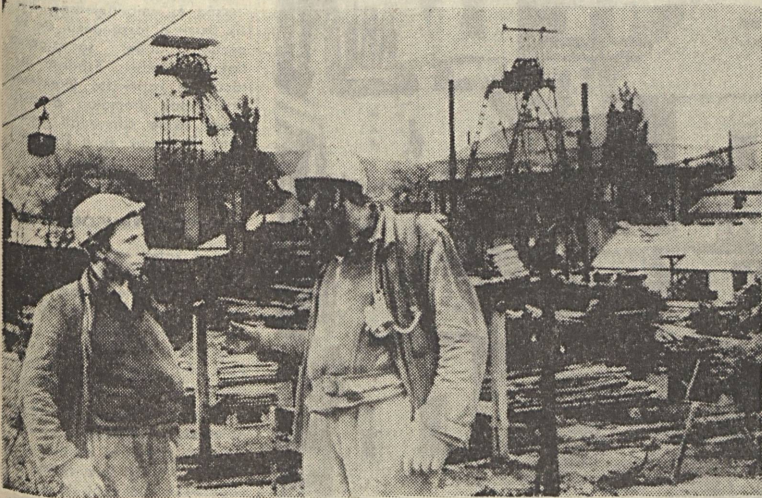
19 órakor: A Zrínyi Művelődési Házban az Állami Déryné Színház vendég szerepel, Szirmai Albert: Mézeskalács c. operettjével.

Köszöntjük vállalatunk élüzemeit!

AMIKOR AZ 1971. EVI MUNKÁT ÉRTEKELTEK, ÜZEMRE ÉS A KARBANTARTÓ ÜZEMRE ESETT. A MECSEKI SZÉNANYÁK 16 EZRES KOLLEKTÍVA BÉTA-BANYA, AZ ÉPÍTÉSI ÜZEM, ÉS A GEP-
TIVAJA BÜSZKÉN ÁLLHATOTT AZ ORSZÁG TIZ KOCSI ÜZEM OKLEVELÉT NYERT.
NAGY SZÉNANYÁ VÁLLALATAINAK RANGOS HÁROM ELÜZEMUNKRÓL BESZÁMOLOTT
RABAN. JÓL DOLGOZÓ ÜZEMEINK KÖZÜL KÖZLUNK KAPU LÁSZLO, REMENYIK ERNŐ ÉS
EZERT VOLT NEHEZ VÁLASZTANI AZ ELÜZEM VIZHÁNYÓ IMRE TOLLÁBÓL, ILLETVE BARNA
CÍM ODAITÉLÉSE TEKINTETÉBEN. A VÁLASZTEREZ FOTOANYAGÁNAK FELHASZNÁLÁSA
TAS VASASBANYARA, A SZÉNELŐKÉSZÍTŐ VAL.

Vasasbánya

„Egyszer megint sikerült” — mondták a vasasi bányászok keddi lapunk megjelenése után. Ez az a mondat számukra nemcsak egyszerű kijelentés, hanem jelentést, nemcsak megállapítást, hanem megállapítást. Bennük, ott legbelül megmozdult valami, amitől egyszerre úgy istenigazában meleg lesz az embernek. „Elüzem lettünk” — mondogatták. S bár érezték, hogy ez nyelvtanilag nem a leghelyesebb kifejezés, no de ki gondol most ezzel? Ha mondhatjuk lemaradás esetén, hogy lemaradtunk — gondolták, — akkor miért ne gondolnánk magunknak azt ha jól dolgoztunk. Mert mit is jelenthet az ha egy üzem elnyeri a kiválóknak járó címet? Nem jelenthet mást, mint hogy az üzem valamennyi dolgozója tudása legjavát nyújtotta.

Most nem x brigádra és nem y-ra büszkék, hanem az egész kollektívára, valamennyiükre. És korántsem kisebbítve a már vállalati szinten is jó hírneű és megbecsülésnek örvendő Batai-ék, Vigék, Ormosék, stb. teljesítményét. Az elmúlt évben mindenki helytállt, mindenki megette a magáét, Nemcsak az a negyvenhárom „Kiváló dolgozó” címmel kitüntetett, akik tegnap este vették át az üzemvezető kezéből a kitüntetést, de helytállt valamennyi szocialista brigád minden tagja.

Ilyen ünnepélyes alkalmakor elkerülhetetlen, hogy vissza ne nézzon az ember a megtett útra. A vasasiaknak pedig van mire visszatéknem. Ha csak az egészen „új kort” számítjuk, akkor is nem kevesebb, mint nyolc alkalommal volt élüzem Vasasbánya. Tegnap este a Petőfi Sándor Művelődési Ház nagytermének asztalainál helyet foglaltak közül nagyon sokan voltak, akik ugyanígy ünnepeltek 1955-ben; 1956-ban; 1957-ben, 1958-ban és 1959-ben is. Ugyanis ebben az öt évben egymásután öt alkalommal vették az élen e bányák között folyó bajnokságot. Vagyis ebben az időben ugyancsak nagy sikerű klubcsapatnak számítottak. Pedig ez az időszak sem volt mentes a nehézségektől, hisz ekkor került sor első alkalommal — a bánya szűz évi fennállása alatt — rekonstrukcióra. Aztán eltelt tíz év. És Va-

sasbánya ismét a legjobbak közé verekedte föl magát: az 1968-as eredményeik alapján Petőfi-akna ismét az élen menetelt 1969 május elsején megrendezett felvonuláson.

Azóta eltelt három év. Újabb rekonstrukció folyik a bányán, neheztve a különben sem könnyű munkát. És minden akadály ellenére a vasasiak helytállnak, dacolva a geológiai nehézségekkel, a termelést, szállítását akadályozó átépítésekkel, az emberhiány okozta problémákkal egy emberként állnak helyt a föld alatt és a külszínen. Vasasbányán 1969-ben negyvenhárom, 1970-ben ismét negyvenhárom, míg a tavalyi eredmények alapján negyven-

három érték el a „Kiváló dolgozó” címet. Vagyis e három év alatt az üzem egy tizede lett e legjobban dolgozóknak járó kitüntetés-birtokosa.

A dolgozók, az üzem gazdasági, politikai és társadalmi vezetői mind-mind helytálltak. Nem külön-külön, együtt, egymás kezét fogva, egymást segítve. Bizonyítva, hogy méltó utódai az elmúlt évtizedek harcos vasasi bányászainak. Holnap ott menetnek ők is a vállalat dolgozóinak sorában, köszöntve május 1-et, a világ proletárjainak nemzetközi ünnepét. S lehet-e szebben köszönteni a munka ünnepét, mint ezzel a felirattal: VASASBANYA „ELÜZEM”

A Karbantartó Üzem dolgozóinak külön ünnepet hozott az idei május 1. A munkaközösség seregszemléjének előestéjén az Elüzem címet és oklevelet vehették át.

A 21 évvel ezelőtt alapított üzem különösen tavaly dolgozott eredményesen. Ime néhány adat. Az 1971. évi termelési tervet már december 1-re teljesítették. Így volt ez 1970-ben, és azt megelőzően is.

Tavaly 32,8 millió forintost terve volt az üzemnek, s ezt 4,9 millió forinttal túlszámnyalta.

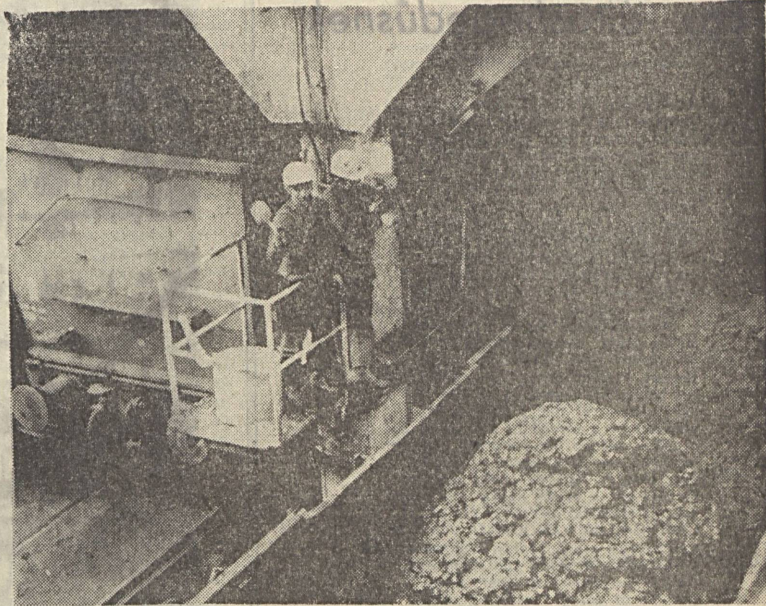
Árbevételi előirányzatuk is kedvezően alakult, csakúgy mint önköltségi tervük. A program szerepelt 19,5 millió forintos árbevétel helyett, 26,3 millió forintot realizáltak.

A politikai és szakmai műveltség iránt fokozódó érdeklődés nyilvánul meg az üzem dolgozóinak körében. Az eddigiek során 216-an végeztek különböző szintű politikai tanfolyamokon. A szakmai továbbképzésen 51-en vettek részt. Az üzem ösztözlésének 62,6 százaléka vett részt tavaly oktatáson. Gondoskodnak az utánpótlásról is: 24 fiatal tanítanak az építőipari szakmákban.

Amikor az elmúlt évben végzett munkát értékelte a vállalat, egy negatív jellegű terv-teljesítéssről is számolt. Ez pedig a baleseti statisztika.

Az 1970. évi mutatókhoz viszonyítva romlott a helyzet. Ez

Szénelőkészítő Üzem

VAGONTÖLTÉS UTÁN A SZÉNELŐKÉSZÍTŐ ÜZEMBEN

A Szénelőkészítő Üzem az elmúlt évi eredményei alapján elnyerte az Elüzem címet. Legutoljára 1960-ban sikerült a kitüntetés megszerzése. Az eltelt 14 év alatt sok változás történt az üzemben.

Az új gazdasági reform során 1968-ban átalakult a bányáipar struktúrája is. Ez éreztette hatását a Szénelőkészítő Üzemben. A fogyasztók nemcsak mennyiségi, hanem minőségi kötöttségeket is előírtak. Szükséges volt ezért, olyan technológiai módszerek bevezetése, amelyekkel javítani lehetett az egyes szénfajták kalorikus értékét.

Igy került sor a durvasóságot rekonstrukciójára. A mosás eredményeként a szén minősége nagymértékben javult.

Jelenleg e szénfajták keresettsége olyan nagy, hogy az üzem nem is tud minden igényt kielégíteni. A reform óta eltelt időszakban, a piacért folyó versennyel való lépéstartás-ként, 1971-ben is több új technológiai megoldást vezettek be az üzemben. Így többek között a koksztűz portartalmának az csökkentése érdekében két Rheum-szítót építettek be. Ami azért is jelentős, mert a koksztűz vállalatunk egyik legnagyobb vásárlópartnerének, a Dunai Vasműnek szállítja az üzem.

Az elmúlt évben az osztályozó minden kötelezettségének eleget tett. Árbevételi operatív tervét 101,6 százalékkal teljesítette, ami tonnánként 7,78 forint többletet

felel meg. Az önköltség területén a már csökkentett operatív tervhez viszonyítva, 6,2 százalékos, azaz 2,5 millió forintost megtakarítást ért el.

Az Elüzem cím elnyerésében döntő szerepe volt a szocialista brigádoknak is.

Ezt már maga az a számszerű tény is bizonyítja, hogy még az előző években a brigádok közül egy-két kollektíva a szocialista címet sem tudta megszerezni, addig 1971-ben valamennyi brigád teljesítette az előírt feltételeket, vállalásait. Az elmúlt évi eredmények alapján négy brigád bronz, nyolc pedig ezüst fokozatot ért el.

Különösen szép teljesítményt produkált a Petőfi-bukató, a Zrínyi Ilona, a Józsefrendcsé, a Dobó Katalin szérbrigádok, a kötélpálya Tyitov karbantartó, a III. állomás, valamint a két laboratórium, Zója, illetve Hámán Kató brigádok.

Termelési tervük teljesítése mellett nagy szerepük volt az önköltségi mutatók csökkentésében is. Dicséretre méltó tevékenységet fejtettek ki e brigádok a gazdasági szakmai vállalatok felül a verseny-mozgalom másik két jelszava területén is. A Bányáipari Dolgozók Szakszervezetének József Attila könyvtárával kötött kulturális szerződésükben író-olvasó-találkozókon, kulturális rendezvényeken, országjárásokon vettek részt. Társadalmi munkavégzésük során, az elmúlt évben több ezer munkórát teljesítettek a brigádok.

A kiváló üzemi teljesítmények említésekor szólnunk kell még, a jól működő üzemi KISZ-szervezetről is.

Ők az üzem számára fontos csillepark felett vállaltak védőnőket. A munkavégzésük során azonban nemcsak a védőnők területén, hanem a társadalmi munkavégzésben és a kulturális összejövetelek megszervezésében is példát mutattak. A végzett munka értékelése során külön elismerést érdemelnek a durvalaboratórium, és Kossuth-vagontöltő brigád ifjúkommunistái.

Az elért eredmények, számok azt mutatják, hogy a szénelőkészítő üzem műszaki és fizikai dolgozóinak becsülettel helytálltak.

Karbantartó Üzem

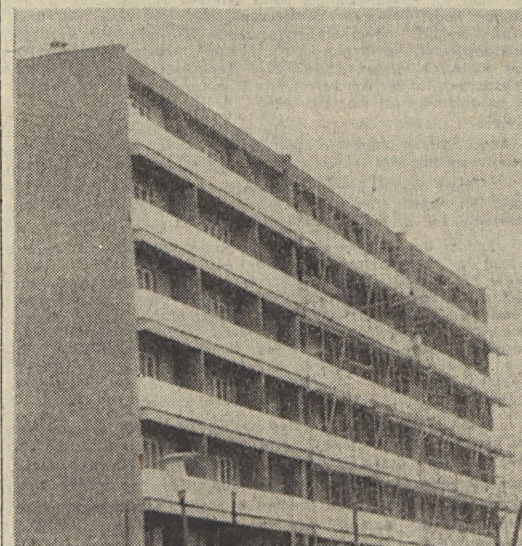
csak részben magyarázható a nagyarányú létszám-változással.

A Karbantartó Üzem — a korábbi évekhez viszonyítva — profilváltozást ment keresztül. A lakóépület-kezeléséért át-

adták a Városgazdálkodási Vállalatnak.

Ez idő szerint az építőipari tevékenység dominál az üzem életében.

Ezen belül a sajátrezsis beruházások kivételése, az idegen

Modern, külsőségekben is tetszetős házakat építettek a Karbantartó Üzem dolgozói.

KESZI TEODORA:

Egy táltoshegedűsnek

Tari Károly költőnek

Gyöngyharmatot harapott ott a hájra,
szikrázó fogakkal, és patái nyomán
hűvös suhogás kelt: a fű hersenése,
mint mikor asszonyaink csipőjén
ringott fel idegen tüzegéssel,
a kelme (rablott selyem volt);
partyák szele surrant végig az ősi
mezőkön, s felnyihogott a ló, bőre
alatt csiklandott fickándozva a vére,
sokat-igérő tágas tereken messzi
rohanás csalogatta, várta a vágta,
ortlikai mesék páráit fujták a feszülő
égig, és szőrében feldobogott borzas-örömmel
a sórénylobogató büszke szabadság;
lértájk jöttek, alacsony, fűrge,
dalf-tartású hímek, szemük éji sötétség,
pengék villáltak benne vad ragyogással,
sas karmaként csapott le az élük;
nyíl suhogott el mint a kísértet, jaj,
megrebbent a levegő is, oly élesen állt be
a célba, minden hang elakadt, gyöngye
leányként omlott a szarvas a földre;
bősz kerecsen-sólymok fekete szárnyai
parcellázták a kevély egeket, sátrairk
csucsát tündöklő levegőbe aranyozta,
HAMISITLAN VÁNDORNÉP VOLTUNK;
gyermekeink szilaj lovakon hadimestereséget
gyakoroltak: látszólag szétfutamatok,
majd összeszerkenve a végén, bőven
ontották az órdáji vesszét visszalelé;
nem voltak végek, szögcsérát-kerítések
gubancos tuskái nem meredeztek az égre,
hirdetve: eddig ér a szabadság;
szőghaju lányok kacagását dajkálták
a virágos rétek, asszonyaink
tulipánokkal himezték fell az élet
köntöseit, és mestereink kezében
sem aludt addig a szerszám;
fűst szállt föl a Hadurnak fúruháza,
Tomuza görbe sámánkése alatt kivirult,
az áldozat vére, vörös rózsákat nyitlott;
s ha Világgrügyelő-Fiú a Napot lenyitatta
az égről, szétröccsenő tőnyéből tüzek
pattantak-kerekedtek a pusztán,
mellettük vén regősök vertek a dobra
kimeredt szemmel rövülve a lángra,
s nem mondták, hej, nem mondták meg,
hogy történelemmé szellőzül majd minden,
hogy elharmvad a múlt is mint a zsarátok;
után boldog szuszongás hintáztatva a csendet,
álmukban csodaszarvast üttek az alvók,
s fent az éji mező kellős közepében
sátra előtt ült a Hadur, a hatalmas,
onnan hallgatta mindent-halló égi fölével,
hogy alszik már odalent, alszik a népe.

*

(Megmaradt tücsök – nem lelem tanyámat –
az álmok mezején hegedülök én;
sírva sírok, jaj, mert szátram híncsen,
és visszavágyom, de hol van az a nép?
melynek rokon-hangját most benned megtalálom.
Nagyvárosok közt vergődik az ének.)

Kratky Eva:

Portré

Tökács Dezső:
Pécsei házak

A népi építészeti emlékek megőrzésére irányuló emlékvédelem formái különbözőek és mindig az egyes műemlékek jellegéhez és jelentőségéhez igazodnak. Az épületek nagyrészt a helyszínen védik, ezek egyeduralkodó, „magányos” műemlékek. A csoportos előfordulásnál a legértékesebbeket műemlékrezervátumnak nyilvánítják. Mint egy 30 olyan falut tartanak számon, amelyeknek ilyen „mú-

30 múzeumfalu

zeum-falu” jellege van. A népi építészeti emlékek védelméhez az is hozzájárul, hogy természetvédelmi területeket jelöltek ki a vonatkozó törvény értelmében. A népi építészeti emlékek itt szorosan a környezethez tartoznak. Ha az épületek már nem töltik be eredeti — mezőgazdasági — rendeltetésüket,

igyekeznek azokat üdülés céljára felhasználni.

A „magányos” népi építészeti emlékeket skanzenekben helyezik el, amelyeket az egyes tájak számára külön-külön építenek ki. A skanzenbe történő átszállítás a fagerendákból ácsolt, vagy favázis házaknál a legkönnyebb; ezekből a „fás-skanzenekből” van a legtöbb a cseh-morva területen.

Új könyvek

Vargos Ilosa:
A VAROS ÉS A KUTYÁK

A jeles dél-amerikai író jóvoltából most hírt kapunk egy távoli ismeretlen világ titkairól. Hamar kiderül, hogy korántsem olyan ismeretlenek ezek, hisz az európai irodalom is felfedezte már azokat a szorongató titkokat, melyek egy kadettiskola élete egy gyilkosság kapcsán lelepleződik előttünk. Emberség és embertelenség ütközik össze a jósándejú, de kegyetlen dráma sonyargatott fiatalok körében. Szadista ösztönök és karrierista törekvések találkoznak drámaian a tisztítóiskola színpadán, véreskezű diktátorok és a kiszolgáltatott fiatalok szélesen megrajzolt konfliktusában. (Európa.)

A FEKETE PÁRDUCKOKE A SZÓ

Ez a kötet, amely eredetileg Philip S. Foner szerkesztésében jelent meg Amerikában, a Fekete Párducok párt alapító dokumentumait tartalmazza, mindenekelőtt a párt programját és a párt vezetőinek legérdekesebb előadásait, nyilatkozatait.

A kiadvány rendkívül érdekes és tanulságos a magyar olvasók számára, mert a külföldi híradások nyomán torz, hamis elképzelések alakultak ki a Fekete Párducokról, s ez a könyv hívatott arra, hogy eloszlassa a téves nézeteket.

A kötetben szereplő dokumentumok izgalmas, érdekes olvasmányok, mert bemutatják az amerikai „nagy társadalom” árnyoldalait, azt az elnyomás és terror, amely a demokratikusnak álcázott amerikai társadalomban a színesbőrűeknek, a fekete gettók lakóinak jut osztályrészül.

Kik a Párducok és mit akarnak? Az önvédelem jegyében lépnek fel, de az amerikai igazságszolgáltatás azt szeretné elhitetni a közvéleménnyel, hogy a fekete közösségek tagjai a fehérek életére törnek.

Az igazság

(Részlet Fajnárd József vájár készülő regényéből.)

velem szemben. Ertsi megilletődve hallgatta a Pista szavait és kérdezte:

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Nekem el kell mennem, de ígérem neked, ha visszajövök, hangja elcsuklott, úgy érezte, hogy a könnyek előlött a szemét, és tovább szóttagolva folytatta — amit megígértem, azt teljesíteni fogom, ugye vársz rám? — és megsimogatta Ertsi kezét.

— Igen, megígérem, mert szeretlek és soha nem is leszek a másé. Te is tudod jól, hogy szeretlek —, és megsimogatta a fiú arcát. Megcsókolták egymást s útnak indultak azon az úton ahol máskor is sétálni szoktak.

Nagy magasságból repülőgép motorjainak bűgűsége hallatszott. Ezt követő pillanatban nagy robbanás csattant, még a föld is belemegemelt. A két eget rövid idő alatt fekete füstfelhő árnyalta. A lakószobából mindenki az utcára menekült és itt ott hangos kiáltások hallatszottak. A dombóvári vasútállomást bombázták. De néztek csak most erre jönnek. A gépek alacsonyabban húzódtak el a falu felett, két gép kivételével amelyek a nagy magasságból úgy viaskodtak egymással mint két madár, hol egyik, hol másik kerekedett felül. Géppuskákú lövedékek úgy kelepétek mint a gölyök a háztétek kéményein. Az egyik gép négy bombát engedett ki. Annak süvítése nyomozható érzésként futott mindenkin végig. Akaratlanul is a földre kényszerítette az emberek legtöbbjét. Az egyik gép nagy magasságból ereszkedve lelélt, füst és lángcsókokat húzva maga után a falu határában lezuhant. Az utcán egy fejvesztékül asszony hangjára lettem figyelmes. Sírya kiabálta: „Egyedül maradtam, meghasod a szívem, többé nem láthatom a fiamat”. Nehányszor megrándult a teste, remegett a szája és érethetetlen szavakat beszélt. A körülötte álló asszonyok jétek, hogy erősítse magát. Az egyik asszony szólt az urának, hogy járjon segítségben bevinni a stomszédasszonyát a lakásba, mert rosszul lett. Fel őra is eltelt mire magához tért, akkor tekintetével körüljárta a szoba falát, amikor találkoztak fia fényképeivel, könyörgés tekintettel sügta: Pista, Pista fiam gyere haza, csak most még az egyik szer látni akarok. És újból lecsukódtak a szemei. Majd hozzájött, csak nyugtassa magát szomszédasszony. Arca még sápadtabb színe változott. Valamit akart mondani, de nem jött ki hang a torkán. Szomszédja ráta és kérte, az istenért stomszédasszony erősítse magát. Reméljük, hogy most már pár napon belül hatá-

Irodalmi melléklet — Irodalmi melléklet — Irodalmi melléklet —

Kéri Tamás:

Belső monológ

Teljes a sötétség a szobában és már csöng az óra. Kint is hehezen világosodik, még nehezebb meglátni a napvilágot: le van húzva a redőny. A felkelés így külön művészet, hosszú gyakorlatot igényel, mi meg csak hónapokban számoljuk az évfordulót. Feleségem lehunyt szemmel fekszik, ajándék neki ez a külön fél óra. Anyyira ugyanis nem széles az ágy, hogy éjjel tökéletesen pihenhetnék, de úgy vagyok vele, hogy miért én szóljak emiatt, amikor a feleségemnek ugyanolyan kényelmetlen, és mégis csak ő a gyengébb név. Nem? Ezt figyelembe véve, direkt elégedett lehetek, mert még soha nem vesztünk össze és én alszom belül. De minden lefekvéskor eszembe jut, hogy milyen gyáva pasas vagyok, és megajtszós, és nevetséges. A fiúkkal elmevünk vasárnaponként, nem kell három korsó, és ami a szívemen a számom, itt meg a saját feleségemnek szövellek szólni. Mi történet, mondom magamnak, miközben felelelem a paplant, a legszorzabb esetben nem egyezik bele, esetleg elpityeredik, hogy talán nem szeretem, meg ilyesmi, de éppen mert szeretem, könnyen meg tudom vigasztalni. Ezt ilyen logikusan leveleztem magamnak, aztán kussok, vagy egész másról kezdek beszélni. Egyszer talán, ha otthon iszom meg a sört.

lót, az ajtóhoz megyek, nézem a szürke eget a kémények között.

— Visszahívta már Plemnecit? — kérdezi az állomány gépirónője, azt hiszem tetzem neki egy kicsit, alig várja az alkalmat, hogy megszólíthasson.

— Ki az a Plemneci? — 183-as mellék.

— Majd hív, ha akar.

Nem hív, személyesen jön. Hatalmas, kissé hizásnak induló férfi. Úgy közeledik, mintha biztosan tudná, hogy én vagyok én. Leülünk, egy fél pillanatig nézzük egymást, aztán beszélni kezd:

— Munkánk fontos részét képezi a fiatal párttagokkal való foglalkozás. Elolvastam a titkár elvtárs beszámolóját, de abban a kérdés nem szerepel kellő súlyal, mikor lett párttag az elvtárs?

— Nyolc hónappal ezelőtt.

— Hát igen, lassan egy éve. Különbön nem bánta meg, hogy idejárt?

— Nem, nagyon megszeretem a gyórat — nyugtatom meg, nem is kell hazudnom, 12 forint az órabérem.

— Az a fontos. A munka a legfontosabb. Akkor delután a taggyűlésen találkozunk.

Most kezdet nyújt. Kikísérem. Rendes ember, eszébe jutott, hogy a fiatal párttagokkal foglalkozni kell.

A taggyűlést fél négyre tűzték ki, meglepetéssel, pártcsoportértekezleten jelezték. Heh, legfeljebb a felszított tanácsteremben, szemben velem az emelvény előtt 20-25 idősebb bácsi áll, talpig feketében. A mecsetes. A kultúrház dírye bejelenti az első számot. Fegyelmelzetten és lelkesen dolgoznak az öregek, komolyan veszik küldetésüket, a taggyűlés fényének emelését. Én egész műsor alatt az órámat nézem, prima darab, olyan lapos, mint egy kinyújtott alumínium lemez. Hogy fér el ebben 17 kő?

Közben megválasztják a taggyűlés elnökét, ellenpróbát kérnek, megkérdezik ki tartózkodott megállapítják, hogy egyhangúlag... Az elnök elfoglalja helyét az asztalón, megköszöni a beléje helyezett bizalmat, javaslatot tesz az elnökségi tagok személyére. Kis papírral olvassa a neveket. Mi lett volna, ha engem választanak elnöknek, nincs papírom? A tagság kézfeltartással szavaz, elfogadja a javaslatot. A titkár emelkedik szólásra. Beszél a nemzetközi helyzetről, két tábort áll egymással szemben, nem kétséges, hogy melyiké lesz a jövő, három embert fellétek az ürbe és az izraeliek már megint nem férek a bőrükbe.

— Az elmúlt évhez viszonyítva feltétlenül vannak eredményeink — kanyarodik belső helyzetünkre. Megemlíti néhány nevet, köztük az igazgatót is, akik a múlt évben egyszer sem voltak taggyűlésen, igazoltan hiányoztak. Jancsó elvtárs viszont minden taggyűlésen jelen volt. Kiemeli a társadalmi szervek szerepét a gyár előtt álló feladatok megoldásában, majd a párttagok sorában itt-ott még fellelhető közömbösség káros hatására hívja fel a figyelmet.

— Vannak egyesek, akik azt mondják: miért én szóljak? Kis pont vagyok én ehhez. Majd elintézik az okosok! Hát igenis szólni kell! Fel kell venni a harcot a közömbösség ellen.

A hozzászólók a nemzetközi helyzetben tapasztalható új vonásokra hívják fel egymás figyelmét, két tábort áll egymással szemben, nem kétséges, hogy melyiké a jövő. Beszélnek az itt-ott még fellelhető közömbösség káros hatásáról, majd egyetértenek a beszámolóval.

Nekem is magasba lendül a kezem. Felállok, minden szem rajtam. Hogy mondjam el, amit akarok, anélkül, hogy féltsek.

— Kedves elvtársak! Sokáig gondolkodtam, hogy fesszáljak-e. Hogy miért pont én szóljak? Kis pont vagyok én ehhez... De a beszámoló

megerősített abban, hogy nem szabad közömbösnek lenni, fel kell venni a harcot. A mi párt-szervezetünk nem dolgozik jól. Jó módszert találok. Merveen a falon függő Lenín képre szegeztem a tekintetem, csak neki beszélek.

— A vezetőség beszámolója minden alkalommal olyan általános, hogy nyugodtan el lehetne mondani egy másik gyárban, egy más taggyűlés előtt is. Mi szükség van arra, hogy unos-untalan ismétlegessünk, egyébként igaz, de mindenki által ismert dolgokat. Lehet-e csodálkozni azon, ha ezek után a hozzászólások is felszínesek? Hirtelen elgyengülök. Lenín hunyorít rám a keretből.

— Ha valakinek az a véleménye, hogy a párttagoknak önmagukat is kritikusabban kell vizsgálniuk, először az imperializmus négy fő ismervéről világosítja fel a jelenlévőket, s csak az után tér rá, ha rátér tulajdonképpen mondanivalójára. A következő természetesen kiegészíti, hogy az imperializmusnak van egy ötödik ismérve is, arról sem szabad megfeledkezni.

Döbönt csend van a teremben. Mondom tovább.

— A legutóbbi pártcsoportértekezleten az alapszerv faliújságát értékeltük. Mindannyian nagyon jól tudjuk, hogy a faliújságot senki nem olvassa. Mégis büszkén állapítottuk meg, a faliújság-életré a célját. De mi, vajon mi elértük a célnak? Tényleg nem lenne fontosabb munkánk ennél? Tényleg büszkék lehetünk? Úgy gondolom, a vezetőségnek, és nekünk mindannyiunknak sablonok nélkül, a lényegre törően kell dolgoznunk, ha azt akarjuk, hogy munkánk eredményesebb legyen.

Igen, ezt kellett volna elmondanom. Ott, mindenki előtt. Mozdulatlannul ülök a széken. Amint vége a taggyűlésnek, rohanok, hogy elérjem az óras buszt. Vár már otthon az asztalyom. Azt hiszem, ma megmondom neki, hogy gyöngyünk egy külön ágyat.

ILLES ZSUZSA:

„Csak tiszta forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Nem vaksi, bujdosó, bolond kutyaémet
Pórászal nekifeszült nyakamon
Nem értes hamokba kapart struccémet
forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Nem halgatós kigyóítól üdözötték
A megalázás kemény küszöben kuporogva
Nem imádott bálványokba kövületen
forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Nem rut álmok tivornyagözös vágyakém
Arnyéktól övezett, lehajtott fejfel
Nem pontos rugóra járó óráként
forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Szabadra nyargalt szávdímmal
Biztos labogással
Nem kinak teszletével
forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Igazságot pattintó ujjaimmal
Szétfeszített vágyaimmal
forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Nem acsarkodó agyarakkal küzdési jogaimért
S futni a fúgó szél előtt
Vezekelve kimondott gondolataimért
forrásból”

„Csak tiszta forrásból”

Akarok élni
Csatolósaként a nyugodt lelkiismeret katonájának
Szólni mint eddig
forrásból”

BOTAR ATTILA:

Maradék szavaidért

Nem voltunk sehol és nem megyünk már sehova, a rügyek napját a zöldár határidejét lesőpróm asztalomról, hulljanak a hajnali rendtelenségbe: szákevény hajszálak marszák megtájtott csikke közél

Nyugodjanak meg a barátok: a mi játékunk se ment vére, derekad távoli gyarmat lesz majd ellejelem hadat nem küldök érte kezem sem mocca, nyugodjanak meg mindenek: elfelejtem a nyomort s nem lúzítom föl sem vérrrel sem álmaimmal.

Nem voltunk sehol és nem megyünk már sehova, este lesz szél fuj meglat gitárok menyörgése, maradék szavaidért hiába bontottam készel jég-boritékából a folyókat - egyebet nem tehetek már: akár az Urvasorát a gyűlöletet fölkinálom.

Siklósi László: Női portré (fafaragás)

Emlékezés

A bányász-veteránt kerestem, aki 1919-ben is ünnepelt. Azon a nem akármilyen, azon az első szabad május elsején...

— Mit is mondhatsz arról? Azt hiszem, ma a fiatalok félreértenék, ha úgy emlékeznék, hogy megérdemeltük. Szükségünk volt rá, áhitottuk, „mint test a nyugalmat”. Igényeltük a zaklatott fogatagát, a felszabadult sőhajit, a tömegben is ösztönés kimondott szavakat. A táblákat önfeláldott „cipeltük”. A „vívésért” önként vállalkoztunk. Mindezeket ösztönösen odaadással tettük, mert hittünk annak, aki tudatosan agítált.

— Milyen volt a felvonulás? — Tudja milyen egy ünnepelő, sokszínű embertömeg? Enekelünk... Utána ingyen kaptuk a sört. A gyerekek török-mézét ettek. Megkóstolta már azt életében? Lyukacsos volt, mint a sajt és édes... finom, édes! Mit tudott akkor a fiam? Azt anygalkám, hogy „apu ma” az ünnepelő ruháját vesz fel, amit az anyja féltve őrzött a molyok ellen. A gyerek remélte, hogy ő is részese lehet az izgalomban „született” ünnepnek.

— Ismeri maga a bányászokat? Tudja milyenek ők ha tömegével gyűlnek össze? Időnként megalázottan... meghurcoltan is hatalmas volt ez a tömeg, mert volt ereje! Feszítő, mindent legyöző ereje! A másjusok előrűlnek... Májusban a „hatalommal” szemben is dacolóan új bimbók fakadnak a fákon és gyümölcs érlelődik a

fagyban megviselt ágakon. A mi 19-es elsejénket is követte a megújulás. Múltak az évek. Titokban találkoztunk mi sok százan „Fekete-szemű” embe- rek, Gesztenyés, Kísér, Fehér-kút... Meglepi a felsorolás? Oda vonultunk ki. Zászlók nélkül, egyszerű öltözékben és akkor már tudatosunk politikál-tunk. Nem jól van ez így elvtársak! Ha ezt folytatják, nem szállunk le! Sztrájk... Félelmetes szó volt, de életünk akkori, természetes kísérője. Jönnek a csendőrök... valamit megsejtettek — támadt a riadalom. Megereadt az eső. Azotán és dideregve mentünk haza, Pécs-bányára, a temetőn keresztül. Ilyen május elsejéink voltak. Munka ünnepe? Az volt, keményen dolgoztunk, a szénért, az életünkért naponta megküzdő bányászok ünnepe. De tudja? Ünnepeim néháman, a szív leg-mélyebb sejtjeim is lehet! Így tettük... Ez érdekelt, amikor kérdezett? Az 1945 utániakat ismeri.

— Most kivonul? — Nem kedves! Betegeskedem és félek, hogy összeesem. Nincs már meg az a fiatalos erőm... De helyettünk menetelnek, kivonulnak a fiatalok. A fiam is, az unokám is... Az unokánk... Helyettünk is ünneplőbe öltöznek.

A bányász-veteránt kerestem, aki 1919-ben is ünnepelt. Mivel többen vannak, akik így emlékezik, kérésére, nem írom ki a nevét.

Házy Zsuzsa

Útján

Hosszú gyötrelmes napok váltották egymást. A főtúvonalon a bácskai menekültek a kocsi karavánjai megrakott holmival, melynek legtöbbször a gyereksírás a kocsik zöréjével párosulva szállt az esős, nyirkos levegőben. Német géppisztolyos katonák kísérték különböző nemzetiségű, fogságba ejtett katonákat, kisebb-nagyobb csoportokban. Némielgik fogoly már a fardárságtól kimerülve alig-alig téngergett.

— Ahogy kilépett az ajtón tölnézett az égboltra, tekintetével körülfúrta. Szép tavaszi napsütés, távoli kék hegyek, zöldellő erdők, éneklő madarak dalolva együtt hirdették a tavaszt, Tavasz van... Olyan tavasz, amely nemcsak rügyeket, hanem emberi szívekben örömet, s olyan érzelmeket, amely az ajkakon önkéntelenül szavakat fakaszt. Mint virágimbok, mikor a szirmaikat bontják a tavaszi napsütésben és az illatuk száll a levegőben, úgy szállt szájáról szája: „vége a háborúnak...”

Kiss műhelye négy fala között úgy érezte magát, mint a kálitkába zárt madár. Emberek közé vágyott... Te asszony, én mégis csak úgy gondoltam, elmegyek Komlóra és körülnézek. Azt mondták keressik ott a munkásokat...

— Én nem bánom. Tudod jól, hogy én még sohasem voltam az akaratod ellen. Úgy cselekszel, ahogy te jónak látod. De kérdés, hogy visszavesznek-e megégyeszt? ...

Azt mondják, úgy keress az asztalásokat, mint a mezőn a galambok a búzastemeket. Mégiscsak jó volna egy nyugdíjas állás, namde, Miért nem telész? Öregségünkre biztosítva lenne a megélhetésünk, ebbe a kócerájba csak annyit tudok összekelepáni, ami máról hónapra a megélhetésre elég. A kalapácsot majd csak akkor tehetem le, amikor már az egyik lábam a sírban lesz, azt ha meghalok nem kerülhék a nép nyelvére, hogy téged is itt hagyta a semmi nélkül, mert majd akkor te is kapsz vála-melyest utánam...

